

A' HALÁLNAÁL-IS ERŐSSEBB, ÉS A' KOPORSONÁL-IS
KEMÉNNYEBB SZIN-MUTATÁS NÉLKÜL VÁLO TISZTA
SZERETETBŐL SÜRÜ KÖNY - HULLATÁSOK
K Ö Z Ö T T K É S Z I T T E T E T T

S I R H A L O M .

M E L L Y E N ,

AMA' KEDVES EMLEKEZETÜ URI FÉRJFIUNAK,
NÉHAI MÉLTÓSÁGOS GROF *TZEGEI*

WASS MIKLÓS

Ú R Ö N A G Y S Á G Á N A K ,

ÉLETÉBEN A' TSÁSZÁRI KIRÁLYI ÉS APOSTOLI SZENT-
SÉGES FELSÉG' REGIUS CONSILIARIUSSÁNAK, AZ IS-
TEN' VAROSSA' EGY IGAZ HIVENÉK, ÉS KEGYES ATYJANAK

UTOLSO TIZSTESSÉGÉRE ÉS ÁLDOTT EMLÉKEZETÉ-
NEK TERJESZTÉSÉRE EL-MONDATOTT

HALOTTI PRÉDIKÁTZIOT ÉS ORATZIOT,

EDDIG HIVSÉGES KEDVES HAZAS TÁRSA, MOST
MÁR BUSLAKODO KESERVERES ÖZVEGYE,

, MÉLT. L. BÁRONISSA *LOSONTZI*

BANFFI KRISTINA

U R A S Z S Z O N Y ,

A' HALÁLNAK UTOLSO HATÁR KÖVÉN-IS TUL-
NYULO HIV SZERETETÉNEK BIZONYÍTÁSÁRA,
VILÁG ELEIBEN TERJESZTETTE.

KOLO'SVARATT Nyomt. a' Reform. Colf. Betüivel, 1771. Éztend.

07265

Haáz Rezső Múzeum Tudományos Könyvtára

INSIGNIA ILLUSTRIS. COMIT.

D. D. NICOLAI WASS,
DE TZEGE.

TEMETÉSI PRÉDIKÁTZIÓ.

MELLYBEN

A' JÉ'SUS T,

Mint

UTAT, IGAZSÁGOT és ÉLETET

le-írta,

ÉS A' NÉH. MÉLTÓSÁGOS GROF ÉS REG. CONSIL.

CZEGEI

WASS MIKLÓS
Ú R'

El-Temettetésének Alkalmatofságával

CZEGÉN, az M D CC LXIX. *Eftendőben,*

Karátson Havának 10-dik Napján

elő szóval elő-is adta

BOROSNYAI LUKÁTS SIMEON,

M. Vásárhelyi egyik Reform. Prédikátor.

*A' maga Idvesége iránt forgalmatoskodó Lélekek
f o b á k k o d á s a.*

A' Menny Ország' Utja hozfú és magas Ut!
Mellynek hozfú volta réám-is hoz nagy bút;
Mert kéfedelmezö fekerem lassan fút,
A' szép, magas Égbe, valyon 's hát mikor jút?

Egy Néhai, kegyes 's tudós Embernek, erre tett Felelete.

A' ki igaz Hittel KRISTUSban óltatott,
'S Erös Hit' kezével illy' Pai'st meg-fogott;
Menny Ország' Utjába a' bé-igazodott,
'S Jákób Lajtorjáján jó darabot hágott.

Illyennek Menny Ország' Utja már nem hozfú,
Nem-is férhet azért annak fívére bú:
Repül Menny - Orzágra fekere 's nem lassú,
Siet oda kinek, e' Világ tsak Falú.

SZENT LETZKE.

JÁN. XIV. 6. *Én vagyok az Ut, az Igazság,
és az Élet.*

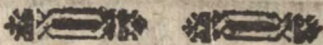
Uton - járók vagyunk mindnyájan, Sz. A! A' kik
(ha szabad itt nékem a' Poétának Évaival élni)
Per varios Casus, per tot discrimina rerum, ten-
dimus in Latium, sedes ubi Fata quietas ostendunt.

A' kik mondom: e' Világi Életnek háborús Tengerén és félelmes
Puftáján által, illy' fok-féle Éomorú változások, és vezedelmes hányat-
tatások között, ama' Mennyei Hazába éándékozunk, a' hol az IS-
TENi Kegyelmeiség éámunkra nyugodalmas Hajlékot kééített.

Minden Ember-is ugyan közönségesen Utazó, vagy Uton-
járó; mert mitsoda e' Világi Élet egyéb, hanem Ut és Utazás?

A 2

Ez Élet

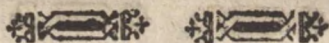

Ez Életnek egy-más után nagy sebességgel el-repülő 's szüntelen folyó napjai és órái; mint meg-annyi lépések, mellyek által az Ember az Örökkévalóság felé vitettetik. Ugy hogy, még azok-is, a' kik mind örökké e' Világon szeretnének élni, és azért mint régen a' Rhodusbéliek *aedificant, tanquam nunquam morituri*, e' Világon úgy szorgalmatoskodnak, 's úgy igyekeznek magokat meg-fenekleni, mint-ha soha sem kellene meg-halni. Ezek a' Világ' szeretetésben illy' mélyen bé-merült testi Emberek-is Urazók és Uton-járók; mert vagy akarnak vagy nem, ez Életnek folyása által, elébb elébb mind addig vitettetnek, míg az Örökkévalóság' part-jára érkeznek.

De kiváltképen, mi Kereszténynek vagyunk Uton-járók: a' kik jól lehet e' Világban élünk; de ahoz Szívünket nem ragasztottuk, hanem azzal úgy élünk, mint-ha nem élnénk; 1Kör. vii: 31. és mint-hogy jól tudjuk azt, hogy *nintsen itt maradó Városunk, hanem jövődöt keresünk*; 'Sid. xiii: 14. e' Világban pedig úgy mulatunk, tsak mint valamelly Vendég-fogadó Házban, mert *jobb Hazát kívánunk, t. i. Mennyeit*: 'Sid. xi: 16. és azért, nem hogy így foházkodnánk-fel e' Világra nézve, a' Tábor Hegyén való mulatást meg-szeretett Péterrel: *Oh! jó minékünk itt lakunk, tsináljunk azért itt Hajlékokat*. Mát. xvii: 4. Sőt inkább, mint *Mennyei Polgárok*, *kívánunk a' Sz. Pállal, innét el-költözni, és a' KRISTUS-sal lenni*; Fil. i: 13. 's ebbéli kívánságunkban, ottan-ottan így foházkodunk-fel a' Dáviddal: *Valyon fíned eleiben, mikor jutunk élő ISTE N!* 'Solt. 42.

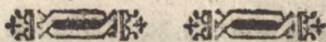
Mint-hogy azért Sz. A! Mi Kereszténynek mindnyájan Uton-járók vagyunk; ennek kell lenni leg-főbb gondunknak, és szorgalmatoságunknak, hogy magunkat erre az előttünk lévő Utra, minél jobban lehet el-kézzük; a' mik erre meg-kívántatnak, azokat meg-szeresszük, hogy így ezt az Utat békével folytathassuk, és annak idejében bódogul-is végezheszük.

A' ki

A' ki külsöképen , valamelly nevezetes Utazást akar tenni , annak hogy utazását jól folytathassa , a' többek között , imez három Dolgok tellyeséggel szükségesek. 1-*för.* Meg-kívántatik hogy az Utat vagy maga jól tudja , vagy jó Ut mutatója legyen. 2-*för.* Szükség hogy jó *Passassa* , vagy (a' mint éoktak éollani) Igazsága legyen. 3-*för.* Költsége-is legyen , a' mellyel utazásában élhessen. Erre a' Lelki Utazásra-is , mellyet a' Kerefityén Embernek ama' Mennyei Haza felé kell tenni , ezek a' három Dolgok tellyeséggel meg-kívántatnak; ezeket pedig a' JÉ'SUSban lehet együtt mind fel-találni . Maga mondja IDVEZITÖnk a' LETZKÉben: *Én vagyok az UT, az IGAZSÁG, és az ÉLET.*

A' JÉ'SUS lézen azért , a' mint látjátok , az én mostani Befélgetésemnek-is , és a' Ti figyelmeteségeteknek *Materiája* ; még pedig úgy , mint UT, IGAZSÁG és ÉLET. Mi-is lehetne ennél , ez Alkalmatofságra nézve-is , illendőbb és alkalmatosabb *Materia!* Holott én-is nem végeztem magamban egyebet tudni 's prédikálni , hanem a' JÉ'SUSSt. Ti előttetek-is Sz. H. mi lehetne kedvesebb emlékezet , mint a' JÉ'SUSi nevezet? A' MEG-HOLTnak-is , a' Kinek mi most utolsó Tízteséget tenni igyekezőnk , mi foglálhatna nagyobb Ditséretére , 's mi tehetné az Ő Emlékezetét áldottabbá? mint annak meg-gondolása , hogy Ő-is , az Örökkévalóság-felé való Utazásában a' JÉ'SUSSt követte , mint Utat , Ő benne keresett 's talált Igazságot , 's Ő általa nyert-is örökké-való romolhatatlan Életet . Ez a' mái Nap-is utóljára , a' melly *ab Adventu Domini* , az UR JÉ'SUSnak el-jöveteléről *Advent* Vasárnapjának neveztetik , arra kötelez engemet ; hogy mint régen a' JÉ'SUSnak Elöl-járója a' Kerefítelő Sz. János , újjal mütáfsak mint egy erre az ISTEN' Bárányjára , és Titeket Ő-hozzá vezesselek . Mind ezeknek meg-gondolása már , azzal a' reménységgel bíztat és bátorit engemet , hogy míg én ez alkalmatofsággal , a' JÉ'SUSSt I-*för.* , mint UTat , II-*för.* , mint IGAZSÁGot , III-*för.* , mint ÉLETET,

ÉLETET, Ti-előtökbe terjeszteni igyekezem, nem vonjátok meg együgyü Befélgetésemről figyelmezteteket.

I. CHRISTUS Omnia in omnibus. A' KRISTUS Minden mindenekben! Ut, Igazság, Élet. *Én vagyok, ú. m. JÉ'SUS a' Tamásnak, az Ut az Igazság és az Élet.* Meg-jelentette vala, a' Halálra kezülö IDVEZITŐ a' Maga Tanítványainak, töllok le-jendő, testi külső jelen-létére nézve való meg-válását 's el-távozá-sát; melly fomorú Hír, midön a' Tanítványokat mélyen meg-illlette 's háborította volna, a' JÉ'SUS öket vígasztalja a' többek között azzal; hogy minekutánna ö el-menvén, ama' Mennyei Hajlékokat meg-kefíti, ismét el-jö, és öket magához fel-vézi. Nem volna azért illő, hogy ezen az Ö el-menetelén felettébb fomor-kodnának; holott Ö nem valamelly esméletlen idegen Hellyre menne, hanem olyanra, a' mellyet ök-is tudnának, és az arra vezető Utat-is tudnák. Mellyre mikor a' Tamás így állott volna: *URam! nem tudjuk hová mégy, mi módon tudhatnók azért az Utat?* úgy feleli oztán néki JÉ'SUS azt a' mi a' Letzkében va-gyon: *Én vagyok az Ut, az Igazság és az Élet.*

Nem kell pedig úgy gondolkodni, mint-ha, mikor az ID-VEZITŐ Magát Utnak, Igazságnak és Életnek lenni mondja; ok nélkül válaftotta volna ezen három különös Nevezeteket, 's tsak történetből rakta volna azokat illyen renddel. Nem-is úgy kell venni ezeket az három nevezetes Szókat, mint-ha (a' mint némellyek vé-lekednek) ezeknek ketteje a' harmadikra viitettetének, egy némü-némü Szóllásnak formája (*Figura*) érént; mellyhez-képest, mikor a' JÉ'SUS azt mondja Magáról: *Én vagyok az Ut, az Igazság és az Élet*, tsak annyit tenne, mintha azt mondotta volna: *Én va-gyok amaz igaz és élő Ut, vagy: az Igazságnak és Életnek Ut-ja.* Nem: Sz. H! mert jóllehet ebben az Értelemben-is, nem tsak az hogy femmi képtelenség és illetlenség nintsen; söt hogy a' két utolsóban az elsőre légyen némü-némü tzélozás és tekintet,

azt-is

azt-is tagadni nem lehet, a' mint ezt alább bővebben még-fogjuk jegyezni: mind-az-által, ha tsak ebben az értelemben vennök ezeket az Igéket, nem keveset vestene-el a' maga Épségéből 's erejéből ez a' nevezetes Sz. Irásbéli Hely. Nem ok nélkül élt azért az IDVEZITŐ ezekkel a' Nevezetekkel, még pedig ilyen renddel; úgy-mint, a' mellyekben és a' mellyeknek rendjekben, annak az Örök Bóldogságnak 's Idvefségnek, mellyet a' JÉ'SUS nekünk meg-érzett; a' mint egy felől közönségesen, mind elérhetésének vagy meg-nyerésének módja, mind bizonyága és valósága, mind pedig bírása, igen Épen elő-adattatik: úgy más felől, a' Hívő Léleknek abban való részesülésére nézve, különösbben, annak mind Kezete vagy Eleje; mind Közepe és elő-menetele, mind pedig Vége és tökéletességre-való vitettetése rendesen bé-foglaltatik, * és így ezekben a' három Nevezetekben a' KRISTUSnak egész Közben-járói Hivatala, 's különösen annak mind a' három Réfe elő-adattatik; a' midön mint Fő Pap Utnak, mint Próféta Igazságnak, és mint Király Életnek neveztetik, jóllehet mindenik nevezet vagy Tulajdonság, külön külön-is ismét, a' KRISTUSnak ezen három Tíftjeire ki-terjed, a' mint mindjárt meg-látjuk.

Elsőben-is azért, nevezi a' JÉ'SUS Magát UTnak: Én vagyok ú. m. az UT. Mi légyen tulajdonképen az Ut, minden ember tudja. Hasonlatosság érént pedig, mind a' közönséges Be-édben, mind a' külső Iroknál, mind pedig a' Sz. Irásokban, Utnak mondattatik az az eszközü és mód, a' melly által az Ember valamire el-juthat. Ebben az értelemben már Utnak neveztetik az Életnek módja; az ISTENnek Gondvifelése és Igazgatása, a' melly által az ISTEN a' Maga Tzélját és Végét munkálódja, melly az Ő Ditsősége. Hasonlóképen az ISTEN' Esméretének és Tíft-letének

* Erre tzeleznak már azok a' jeles Mondások-is, a' mellyek által némelyek a' Régiek között kívánták ezt a' Sz. Irásbéli Helyet meg-világosítani; midön p. o. így éollottanak: *CHRISTUS est Via, Veritas et Vita: Via incipientium, Veritas proficientium, Vita perfectorum. Via in exemplo, Veritas in promisso, Vita in praemio.* 's a't.

letének Módja, a' Vallás-is, és az attól előnkbén frattatott Kötelességek 's Törvények férént-való Élet-is különösön, Utnak neveztetik; mint-hogy ez, az az Ézköz és Mód, a' melly által az Ember azt, a' minek kell az Ő Fő Tzéljának lenni, ú. m. az Idvességet és az ISTENnel való egyféséget el-erheti.

De leg-nagyobb jussal és leg-hathatósabb erőben a' JÉ'SUS neveztetetik Utnak, úgy-mint a' Kiben mind azok a' dolgok felalátatnak lelkiképen, a' mellyek külsöképen az Utat, Uttá téfik. Ugyan-is: Valamiképen hogy ^{1-för} az Ut az az Ézköz és Mód, a' melly által az Ember valamely helyre el-juthat; úgy a' KRISTUS az az egyetlen-egy Ézköz és Mód, a' melly által az Ember ISTENhez közelithet, és a' Setéségből a' Világóságra, a' Kárhozatból, az Ördögnek Országából, a' Kegyelemnek Országába, és Örök Bóldogságba által mehet. ^{2-för} Valamiképen, hogy az út által, két egymástól távol levő Helyek, egyefittetnek, és mintegy öëve-köttetnek, hogy az azokban lakók egymással táralkodhassanak: Ugy a' KRISTUS az Eget és a' Földet egybe-kötötte, egyefittette; az azok között levő nagy Közbevetést el-vette, az egyikből a' másíkbán való által mehetésnek módját lehetősé tette, az, azt akadályoztató akadékokat el-háritotta, és azt tselekedte, hogy a' Mennyei Bóldogságból, és az azt példázólt Földi Paraditsomból, a' bün miatt ki-rekelítetett, 's e' Földön mintegy fámkivettetésben bújdosó fegény bünös, abba ismét bé-meheffen. *Utóljára*: Valamiképen hogy azoknak, a' kik egy helyből másba az út által el-akarnak jutni, nem lehet tsak egy helyben vezteglenni, hanem mozogni, igyekezni és az úton elébb elébb kell menni: úgy fúkség, hogy azok-is a' kik a' KRISTUS által az Örök Bóldogságba, a' Mennyei Jéu'sálembe bé-menni kívánnak; mindeneknek előtte az igaz meg-térés és Hit által ebbe az útba bé-álljanak, azon pedig ne veztegljenek tsak; hanem elébb menjenek, igyekezzenek, eröröl eröre, nyereségről nyereségre míg ISTENhez jutnak a' Sionra.

Ut

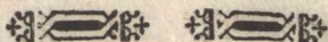
Ut pedig a' JÉ'SUS, vagy Utunk lett a' Bóldogságra, mint Közben-Járó; az Ö Közben-Járói Hivatalára, és annak mind a' három Réfzeire 's Tíftjeire nézve; mint *Prófétánk és Tanítónk*, az Ö Tudományja és Példája által; mint *Fő-Papunk*, egyfzeri tökéletes áldozatja és elég-tétele által; mint *Királyunk*, Igazgatása és óltalmazása által.

1-för. Ut a' JÉ'SUS, mint *Próféta és Tanító*: A' Ki, az ATYÁnak a' mi Idveségünk felől való Tanátsát és Akaratját nekünk ki-jelentette, és azt az egyetlen-egy utat, a' mellyen mi ISTENhez mehetünk meg-mútatta. Még pedig; valamint-hogy külsöképen a' tévelygöt úgy foztuk a' jó útba igazítani, hogy azt annak vagy meg-mútatjuk, eleibe adjuk, le-írjuk; vagy pedig magunk elől-menvén vezetjük: Ugy a' KRISTUS-is, erre az Életre vezető útra kétképen tanít és vezérel minket, ú. m. rész-zerént Tudományja, oktatása és meg-világosító Kegyelme által; rész-zerént pedig Példájával.

El-tévelyedtünk vala mindnyájan a' vezedelemnek útaira; fetétség' és nagy lelki tudatlanság' homálya borított vala-bé benünket; nem-is találkozhatik vala senki a' teremtettt állatok között, a' ki nekünk ezen vezedelmes állapotunkban, valami bizonyos ezközt és-bátorságos utat mutatathatna, a' melly által abból ki-menekedhetnénk, 's nyugodalmas helyre verekedhetnénk: a' JÉ'SUS pedig, ez az ISTENTől küldettetett 's támasztatott nagy *Doktor és Próféta*, ez az ISTEN Akaratjának ezer közöttül egy *Magyarázója*. Jób. xxxiii: 23. Utat mutatata nekünk az Életre, a' Maga Tudományja által; az ISTENnek útát igazán tanítván. Ez az Igazságnak fényes Napja fel-tetfzett minékünk, és az ö fényes sugárai által, el-özlatta a' mi terméfteti tudatlanságunknak fetét homályát. De nem tsak Tudományja és tanítása által vezérel minket a' JÉ'SUS az Idveségnek útára, hanem *Példája* által-is. Elöl mégyen, vagy el-ment Maga, és úgy vezet minket, mint a' jó

B

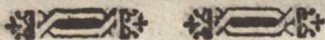
Páftor

Pástor Juhait ; ottan-ottan víze fordul mint-egy reánk tekint ,
nógat , bíztat , bátorit , azt kiáltván nekünk , ide-való értelem-
ben-is , a' mi vagyon: *É'sa. xlv. 22. Éu reám nézzetek* (én után-
nam jöjjetek) *hogy meg-tartattassatok földnek minden batári!* Világo-
son tanítja ezt a' Péter Apostol , *1Pét. II. 21.* így szólván: *A'*
KRISTUS Példát hagyott minékünk hogy az Ő nyomdokit követnök.
Még pedig példát hagyott 's adott nekünk a' JÉ'SUS , mind a'
tökélletes Szentségnek , mind pedig a' Szenvedéseknek és Kereft-
nek útára nézve ; a' mellyeken Maga elől el-ment , és minket ez
által-is arra tanított , hogy nekünk-is Szent Élet és Szenvedések
által kellene bé-mennünk a' Ditsőségben.

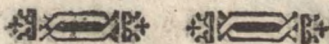
2-Éor. Ut a' JÉ'SUS az Életre mint *Fő-Pap* , a' mennyi-
ben az ő egyféri véres Áldozatja által , ama' Valóságos Szentek-
nek Szentébe nekünk utat nyitott és készített. Bé-zárta vala az
eset által Ádám , maga és maradéka előtt a' Menny-Országának út-
ját , és ennek jelentésére a' földi Paraditsomból-is ki-rekefzetett
vala , mellynek és az abban lévő Élet' Fája' útjának örizetére
Kérubimok állittattak vala , két élű villogó tüzes fegyverrel , a'
kik azt öriznék , és az embert az abba való bé-meneteltől el-til-
tanák. A' JÉ'SUS pedig ezt a' bé-zárattatott Ajtót és Utat meg-
nyitotta † és *a' maga tulajdon Vére által bé-menvén a' Szentséges*
Hellybe , *'Sid. ix. 12.* nekünk-is az abba való bé-menetelre szab-
ságot Érzett. Söt annak előtte-is már , minekelötte még a' test-
ben nem áldozott volna , az Övéiért öröktől fogva Magára vál-
lalt Kezefségnek ereje által , ezt az utat meg-nyitotta vala ; de
különös erőben akkor vitte ezt véghez , mikor a' testben el-jövéen ,
Magát az örökkévaló Lélek által meg-áldozta. Mert mint-hogy ad-
dig némü-nénü képen *még meg nem nyilatkozott volt a' Szentek-*
nek útjok ; *'Sid. ix. 8.* akkor lett e' meg-valósággal , a' midön *mi-*
nekünk új és élő Utat fentelt a' Kárpit , *az az : az ő Teste által ;*
'Sid.

† *Sanguis CHRISTI est Clavis Paradisi.* Hieron.

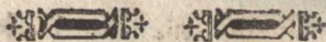
'Sid. x: 20. és így már; Szabadságunk *vagyon a' Szentséges Helybe való bé-menetelre az Ő Vére által, 's bizodalommal járúhatunk a' Kegyelmenek Székibe, hogy Irgalmafságot nyerjünk és Kegyelmet találjunk, az alkalmatos időben való segítségre.* 'Sid. iv: 16. Mert ez a' mi Kegyelmes Szó-Éöllónk és Közben-járónk most-is, 'Sid. vi: 20. minekutánna már mi érettünk a' Kárpiton belől bé-menvén az ISTENnek Jóbbján ül, ezt az Utat, és Ajtót mellyet a' Maga Vére által megnyitott, és készített, mint örökké-való Fő-Pap, az Ő érettünk való *Efedezése által fámunkra nyitva tartja; es az Ő Híveit (nem külömben mint régen. Áron, az Izrael Fijainak Neveit, a' Szent Hosenben mikor a' Szent Hellybe bé-mégyen vala) mint-egy a' maga meljén és fivén bordonza emlékezetre az UR előtt fúntelen; 2Mós. xxviii: 30. efedezvén ő érettek, hogy a' hol Ő *vagyon, azok-is a' kiket az ATYA Néki adott, ott légyenek.* Ján. xvii: 24.*

3-for. Ut a' JÉ'SUS mint *Királyunk és Páftorunk, mind vezérlése, 's igazgatása; mind pedig védelmezése 's óltalma által. A' Ki minket (mint az Izrael Fijairól írja Mó'ses 5Mós. xxxii: 10, 11.) a' kietlenségnek ifonyu Pufájában találván környül vett, oktat, öriz, mint Szemének fényét; mint a' Sas fel-véfi az ő fáját, és viseli azt az ő fárnyain, úgy ez a' mi URunk és KIRÁLYunk önnön Maga hordoz minket, 's mint jó Páftor, nem tsak gyönyörüséges fűves helyeken legeltet, és kies vizek mellé vezet; 'Sólt. xxiii: hanem Szent Lelke és Kegyelme által, az Igazságnak ösvényein visel-is bennünket, és az ő Páftori Veffeje 's Királyi Páltzája által vezérel és vígafstal. Az Idvetségnek útján való utazásunkban utánnunk ólálkodó 's kárunkra igyekező gonof Ellenségeink ellen védelmez és óltalmaz; azokat mi róllunk el-riaftja, a' mi lábaink alatt meg-rontja; és nekünk ennek az útnak békeségesen való folytatására, 's bódogúl lejendő végezésére erőt ad. Egy főval épen úgy bának mi velünk Ez a' mi jó Páftorunk és Királyunk,*

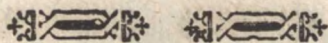

mint régen az Izrael' Fijaival , a' Puztában való bujdosásáfokban, a' kiket a' Tűznek és Kődnek Ozópába vezérlett , a' melly nékik óltalmokra és bé-fedezéfekekre , 2Mós. xiv: 24. az ö ellenségeiknek pedig vézedelmekre és meg-rontatáfokra szolgált. Oh! böldegok bizonyára mind azok! a' kiknek Ez a' nagy Király Vezérek és Erőségek! mert ezek , mikor a' víz nélkül-való Völgyeken járnak-is kútakat ásának, mellyeket meg-tölt a' víz; seregenként mennek , míg nem meg-láttatnak ISTEN előtt a' Sionban. 'Sólt. LXXXIV.

Ut azért a' JÉ'SUS; még pedig olyan út, a' mellyben mind azok a' tulajdonságok fel-találtatnak, a' mellyek külsőképen az utat kedvelsé és jóvá szokták tenni. Mert ugyan-is: a' JÉ'SUS 1-för meg-nyitattott, vagy nyitva lévő Ut, a' melly egy meg-térő bűnös előtt-is nints bé-zárattatva; nyitva áll ennek az Utnak Ajtaja Éjjel és Nappal, minden személy-válogatás nélkül mindenek előtt, a' kik azon igyekeznek bé-menni az Életre, 's a' míg a' Kegyelemnek ideje tart a' földön, addig bé sem zárattatik soha. Nintsenek ennek bé-menetelére, Kérubimok tüzes fegyverrel állittatva, a' kik a' szegény bűnöst attól el-ijézték 's el-tiltsák; sőt inkább mindenek hívogattatnak és nógattatnak az azon való járásra. A' ki én hozzá n jö, azt mondja a' JÉ'SUS (Ján. vi: 37.) azt semmiképen nem vetem-ki. 2-för. Ez az Ut igen gyönyörűséges, és minden jókéval bővölködő Ut. Olyan út, a' mellyben újabb újabb Vigasztalásfokat, és szívét éléztő kívánatos Dolgokat talál az ember; mert ennek az útnak mellette folydogal az Életnek tiszta folyó vize, mellynek partján mindenik felől az Életnek Fája vagyon plántátatva, a' mellynek gyümöltsei eledelre, Ézék. xlvi: 22. Levelei orvoságra, és Árnyéka kedves nyúgodalomra való. Jel. xxii: 2. Ugy hogy a' ki ezen az úton jár; az, azon eledelt, italt, nyúgodalmat, minden jót bövségefen talál. Hogy-is fenvedné a' JÉ'SUS, 's hogy engedné, hogy azok a' kik magokat egyfzer az Ö vezérlésére 's gondviselésére bizták, ezen az úton el-aléljanak és megpedje-

epedjenek ; sőt inkább mint régen a' Puztában az Izrael' Fijaira ; úgy ezekre a' lelki úton-járókra a' JÉ'SUS olly' kegyelmes gondot vitel , *hogy az ő ruházatjok meg nem kopik , lábaik meg nem dagadoznak* , 5Mós. viii: Mennyei Kenyérrel tápláltatnak , és ama' lelki Köföklának Vizével enyhítik fönjúságokat: Nem-is ellenkezik ezekkel az , a' mit IDVEZITÖNK mond Mát. vii: 14. *Szoros Kapu és keskeny Ut , a' melly vísen az Életre* ; sem az *hogy sok háborúságok által kell nékiünk az ISTENnek Országába mennünk*. Tsel. xiv: 22. Mert jóllehet igaz az , hogy szoros az Életnek Kapuja és keskeny annak Utja ; de a' Testnek és Vérnek , és az azoknak tanátsát követő Embernek szoros; azért keskeny és szoros, mivel kevesen vagynak azok , a' kik azt meg-találják ; azoknak szoros , a' kik azon nem kívánnak járni , a' kik azt nem próbálták , és annak gyönyörüségeit meg nem kóftolták. *Iga* ugyan , és *Tereh* (a' mint Maga nevezi Mát. xi.) a' JÉ'SUSnak követése és fozgálatja ; de *könnyü Tereh és gyönyörüséges Iga*. Az-is igaz továbbá , *hogy sok nyomorúságai vagynak az Igaznak , de mind azokból meg-fabadítja ötet az UR*. 'Sólt: xxxiv: és ha viántén némellykor egy *fem-pillantásig el-rejti-is Szent Ortzáját Híveitől* ; de az Ő örökké-való Irgalmasságában *könnyörül ő rajtok*. É'sa. liv. *Öfán: tudjuk azt , hogy azoknak kik az ISTENt fferetik , egyaránt mindenek* (és így a' nyomorúságok-is) *javokra vagynak*. Róm. viii. 3-*for*. Ez az Ut , *bátorságos Ut*. Vagynak ugyan gonof Ellenségek , a' kik az ezen az úton-járók után ólalkodnak , és azokat meg-akadályoztatni 's védelemes útra tévelyíteni igyekeznek ; de mind azoknál hatalmasabb a' JÉ'SUS , a' Ki őket azok ellen védelmezi. *ISTEN vagyom vélek , azért kitsoda lehetne ellenek?* Róm. viii. Ama' tüznek és felhönek oflopa vezérli és fedezi-bé őket. *Kelj-fel URam ! és el-félednek a' Te ellenséged*. 4Mós. x: 35. 4-*fer*. Ez az Ut ; *tífata , egyenes és járt út*. *Szentségnek úta , mellyen semmi tíftátalan nem enygyen által , az együggyü-is el-nem tévelyedik azon* , É'sa. xxxv: nem

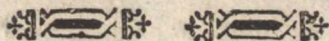

*nem jár azon semmi kegyetlen és útállatos állat; hanem egyedültsak a' meg-váhtattak, a' kik a' BARÁNY' Véreben meg-tíftittattak; Jel. XXI. Ollyan Ut, a' mellyen játtanak eleitől fogva minden Szentek, a' kik az Életre bé-mentenek; a' Kiknek nyomdokjaik által, ez az út, hogy így éöljék, mint-egy meg-verettetett. Utóljára ez az út, bizonyos, igaz, és idvefséges út; minden más utak ezen kívül, tévelygő, hamis és vezedelmes utak; ez az út pedig életre vezető út; a' mellyen a' kik járnak vezedelemben nem eshetnek; hanem a' tökéletes bölcsőságra bizonyoson el-jutnak. † Illyen Ut a' JÉ'SUS; még pedig egyetlen-egy Ut. Maga mondja világoson a' Letzke után lévő Igékben: *Senki nem mehet az Atyához, hanem én általom.* Jel. IV: 12. *Nimtsen a' Jé'suson kívül senkiben másban Idvefség, nem-is adattatott emberek között Ég alatt más Név, melly által kellene néküink meg-tartatnunk.* Tsel. IV: 12.*

Midön azért az IDVEZITŐ így éöllott: *Én vagyok az Ut;* vagy hathatóbban: *Amaz Ut,* ezzel réf ferént tzélozott azokra a' Profétziákra és Példázatokra, mellyek Ö-reá mutattnak 's igazítottattnak, mint Életnek URára; mint-ha így éöllott volna: *Én vagyok amaz út, a' mellyről minden Proféták eleitől fogva éöllottanak és jövendöltenek; az ISTEN Utainak Kezdeté.* (Péld. VIII: 22.) *Amaz Ut, a' melly az Eset után amaz első Évangyéliomban kijelentetett. Amaz Ut, a' melly a' Jákobnak mutatattott Lajtorja, a' Tűznek és Felhőnek Ozólopa, és annak Vezérléfé; a' Fő-Papnak a' Szentek Szentébe való bé-menetele; és a' Szabadságnak Várofsailha vezető utak által jelentetett és példáztatott. Ama' Keskeny Ut, a' melly vífen az Életre, Mát. VII. Amaz Ajtó, a' mellyen a' ki bé-méggyen meg-tartatik. Ján. X: 9. Réf ferént pedig, ezen éöllásnak formájával *Én vagyok,* meg-külömbözteti 's ellenébe tézi Magát az IDVEZITŐ minden más Utaknak. ú. m. 1-*för,* a' *Testnek útainak, a' mellyek bamiságnak útai,* (Sólt. CXIX: 29.)*

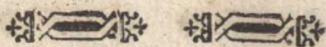
Setét

† *Petitur hac Caelum viâ. Sen.*

Setét és Koporsóra való utak, mellyek állanak a' Halálnak fenekére Péld. II: 13. VII: 27. *Széles utak, mellyek víznek a' veszedelmre.* Mát. VII: 13. 2-*for.* *Az emberi okoskodás által ki-gondolt 's költött minden hamis útnak;* minémüek: *az olyan ISTENi Tiszteltnek Módjai, a' mellyek Embereknek találmányi és parantzolati.* Mát. XV: 9. a' Kain úta *Jud.* XI. a' Fari'seufi utak, midön a' maga érdemében 's igazságában bízikodik valaki, és a' *Törvény' tselekedetei által akar meg-igazulni.* Gal. V: 4. 's idvezülni. 3-*for.* *Azoknak a' törvényi útnak-is különösen, a' mellyek a' Mó'ses Székiből tanittatnak vala, a' mellyekben nem vala Igazság vagy Valóság; mivelhogy a' Törvény a' következendő jöknak tsak árnyéka vala, nem pedig a' Valóságoknak ki-metfett formája.* 'Sid. X: 1. És így azokban vagy azok által nem-is lehet vala Életet-is reményleni 's nyerni; mivel a' *Mó'ses Szolgálatja Halálnak szolgálta vala, a' mint áll az Apostol.* 2Kór. III: 7. 4-*fer.* és *utóljára.* Ellenébe tette még Magát a' JÉ'SUS ezen állásnak forrájával bizonyos értelemben annak az Utak-is, a' *melly által addig a' Hívek a' Ditsőségbe bé-vitettek vala; mert jóllehet az az út-is, némü-némü tekintetben igaz és élő út vala; úgy-mint a' melly nem más volt a' maga valóságában; hanem épen ez, t. i. a' JÉ'SUS, mind-az-által akkor nyilatkozott-meg egész erőben ez a' Szenteknek útjok; a' mikor azt a' KRISTUS az Évangyéliomnak prédikállása által világóbban meg-jelentette, és a' Maga Teste által új és élő út gyanánt fel-fentelte,* 'Sid. X: 20. 's ez-is már a' többek között egyik Oka, hogy az IDVEZITŐ Magát, nem tsak Utak, hanem egyfőz'smind Igazságnak és Életnek-is nevezi; melly két Nevezeteket ideje lézen már, mint az elsőt, de rövidebben meg-magyaráznunk.

II. *Másodfor* azért, a' JÉ'SUS úgy adja elő Magát, mint *Igazságot; Én vagyok ú. m. az IGAZSÁG: Mitsoda az Igazság?* Ez ugyan Pilátus Kérdése *Ján.* XVIII: 38. mind-az-által nekünk-is nem

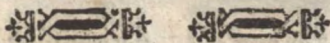

nem tsak lehet, hanem fűkség-is ezt kérdezni, tsak hogy ne olyan indulatból mint Pilátus. Láffuk azért és jó fándékkal vi'gáljuk-meg: *Mitsoda az Igazság?*

Az *Igazság* vagy *Valóság* † közönségesen áll a' meg-egyezésben vagy egyenlőségben, (*Harmoniában*.) P. o. *Igazság* vagyon akkor a' Dolgban, a' midön azok között, mellyek arra tartoznak fűp rend és meg-egyezés vagyon. *Igazság* vagyon a' tselekedetekben, a' mikor tsak egy-máffal-is, és egyenlöképen az ISTENnek Tökéltetésfűgeivel, Akaratjával és Tűrvénnyével meg-egyeznek. *Igazság* vagyon a' Gondolatban, Képzelésben, Beűédben; a' midön azok egy-máffal és a' Dolgokkal meg-egyeznek. Az *Igazságnak* ellenébe vagyon tétetette a' *Hamisfűg*, (vagy fűlélebb ertelemben vévén ezt a' fűót) *Hazugság*. E' pedig áll a' Dolgok között lévű Rendeletlenségben vagy Egyenetlenségben; a' mikor t. i. a' Gondolatok, Beűédek, Tselekedetek se egy-máffal, se az ISTENnek Tűkéltesfűgeivel és Akaratjával meg nem egyeznek. Az honnan az *Hamisfűg* vagy *Hazugság* minden Dolgokban mindenkor rendeletlenséget fűokott okozni.

A' *Hazugságnak* és így a' *Rendeletlenségnek*-is, leg-első Szerzűje és Kűt-feje az Őrdűg; a' ki a' mint *IDVEZITűNK fűll*: Ján. viii: 44. az *Igazsághat* nem állott-meg; mert nintsen ű-benne *Igazság*, hanem *hazugság* ű, és *hazugságnak* Atyja. Az Őrdűg pedig nem elégedett-meg azzal, hogy maga az ű Angyalival egyűtt az *Igazságtűl* el-távozott; hanem a' *Hamisfűgnak* és *Hazugságnak* Őrfűgát az emberi Nemzetben-is a' bűn által fel-állította, minekutánna

† A' mi Nyelvűnken, mind a' *Iustitia*, mind a' *Veritas*, *Igazságnak* nevezetűk; jűllehet ezt az utűlsűt kellene inkább nevezni *Valűságnak*, mint Ján. i: 17. A' KRISTUSra pedig az első ertelemben-is reá illűk ugyan ez a' Nevezet, mert ű, JEHOVA mi *Igazságnak*. Jér. xxxiii: 16. a' *Ki lett nekűnk ISTENrűl* *Igazság*, iKőr. i: 30. Itt mind-az-által az utűlsű ertelemben nevezű a' JESUS Magát *Igazságnak*, az az: *Veritasnak*, 's én-is valahányfűor a' kűvetkezendűkben ezzel a' fűóval élek, azt mindenkor ebben az ertelemben vévűm.

utánna az Ember az ö Hazugságának hitt és engedelmeskedett. Az honnan már minden emberek természet érént hazugok, 'Sólt. cxvi: 11. mivel azoknak, gondolatjaik, képzelődéseik, Beféde-ik és Tselekedeteik se egy-mással, sem a' dolgoknak valóságával, sem pedig az ISTENnek Tökéletesegeivel és Törvényeivel meg-nem egyeznek; söt gyüölnek természet érént minden Igazságot, és az ö tselekedeteikkel a' Világon nagy rendeletlenséget okoznak.

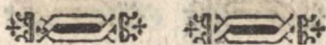
Hogy azért, ez az Ördög által az Emberi Nemzetben fel-állított Hazugságnak Orzága el-rontatnék, és a' helyett az Igazságnak Orzága fel-állittatnék; vagy a' Gábiel' Angyal' éavai érént, hogy a' Hamiság ki-tisztittatnék és az örök Igazság meg-hozattattatnék; Dán. ix: 24. Éükség vala, hogy olyan Személy állana elő, a' ki minden Igazságnak Kút-feje vólna, és a' Kinck mind Bóltsefsége, mind Hatalma elegendö vólna, egy-felöl a' Hamiságnak ki-tisztítására; más-felöl pedig az Igazságnak meg-hozására 's helyre-állittására. Ez a' JÉBUS KRISTUS; a' KI Maga az Igazság. *Én vagyok* (u: m: a' JÉBUS,) *az Igazság.* Láffuk-meg azért már külömbb-külombb-féle okait, mellyekre nézve az IDVEZITÖ Magát Igazságnak nevezi.

1-för-is azért, Igazság a' JÉBUS, az Ö ISTENi Terméketé-re nézve. Az ISTENben ugyan-is, mindenek egy-mással tökéletesen meg-egyeznek; a' mennyiben az Ö Tökéletesegei, Gondolatjai és Végezései között igen éép Meg-egyezés, *Harmonia* vagyon. Magán kívül-is valamiket az ISTEN tselekezik, azok mind az Ö Tökéletesegeivel mind pedig egy-más között éépen meg-egyeznek. Miat-hogy azért a' JÉBUS igaz ISTEN, tehát Maga az Igazság, és minden Igazságnak kút-feje. †

C

2407,

† Ebből a' Nevezetből azért, mellyel itt a' JÉBUS Magát illeti, ki-tet-éik és meg-bizonyittathatik az ö igaz ISTENSÉGE; mert senki az ISTENEN kívül egéé erőben Igazságnak nem nevezterhetik. Az honnan a' régi 'Sidók-is az Igazságon az ISTENt értették. Söt, Éokáfoé érént) annak a' Éóé

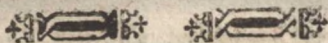

2-for, Igazság a' JÉ'SUS az Ö Közben-járói Személyére nézve-is ; a' mennyiben bir mind azokkal a' Tulajdonságokkal , a' mellyek a' tökéletes Közben-járóban meg-kívántatnak vala ; úgy-mint a' Ki , egy Személyében valóságos igaz ISTEN, és valóságos igaz Ember-is , Szent , ártatlan , észlő-nélkül-való ; tökéletes Példája minden Szentségnek és Igazságnak.

3-for, Igazság a' JÉ'SUS az Ö Közben-járói Hivatalára, és annak folytatására nézve-is közönségesen. Ugy-mint, a' melly által az ISTENnek Igazságát ki-nyilatkoztatta ; meg-mutatván világoson , melly észpen meg-egyezzenek az ISTENben egy-más között az Ö Tökéletességei ; különösen pedig az Ö Jósága és Irgalmassága, Szentségével és Igazságával ; hogy lehessen az ISTEN Irgalmas , úgy-hogy egy-ézer'smind Igaz-is legyen. E' pedig főhólt világolabban nem láttatik , 's semmiből-is észben ki nem tették , mint a' Váltságnek Munkájából , mellynek végbe-vitele által a' JÉ'SUS , az ISTENnek Igazságát Irgalmasságával , a' bünösökre nézve , mint-egy meg-elegyítette és meg-egyeztette ; 's Közben-járói Hivatalát-is úgy folytatta , hogy az , az ISTENnek Akaratjával , és a' Váltság' Munkájának végével és tzeljával mindenekben meg-egyezett.

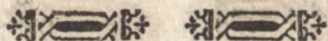
4-fer, Igazság a' JÉ'SUS különösen , Közben-járói Hivatalának minden Réfőire nézve. (1.) Mint Fő Próféta és Tanító , úgy-mint a' Kinek észjából egyéb tízta Igazságnál nem származott ; az ő Befőde Igazságnak Igéje ; 'Sólt. xlv. a' mint-hogy azért-is jött vala a' Világra , hogy az Igazságról bizonytságot tenne ; Ján. xviii. az honnan egész bátorsággal így-is kérdette-meg a' 'Sidókat : *Kitsoda győzhetne-meg engemet ti-közűletek a' bünről ; ha azért*
Igazsá-

a' Éónak Betűiben-is, mellyel ök az Igazságot ki-tézik, ezt a' titkot keresték. Mert mint-hogy ennek a' 'Sidó Éónak 𐤀𐤃𐤁 első Betűje , a' 'Sidóknál az első Betű , a' második a' középső , a' harmadik pedig az utolsó ; ebből-is ök azt hozták-ki , hogy tehát ezzel a' Nevezettel senki más nem illetethetik hanem , *amaz Első és Utolsó.* É'sa. XLIV. 6. Jel. 1, 17.

Igazságot föllök, miért nem bífték nékem? Ján. VIII: 46. Ugy hogy magok az ö Ellenségei-is kéntelenítették Ö-rólla ilyen Vallást tenni: *Mester! tudjuk hogy Te igaz vagy, és az ISTENnek Utát igazán tanítod*, Mát. XXII: 16. és így Ö az Amen, amaz hív és igaz bizonyság. Jel. III: 14. (2.) Mint Fő-Pap; a' Ki Maga-is, minden Papok felett Igazsággal öltöztetett-fel, 's Papi Hivatalának egész folytatása-is Igazságból állott, a' mennyiben az, az ISTENnek minden Tökéleteliségeivel, Végezéseivel és Igéreteivel meg-egyeztet, nem tsak; hanem ezek Ö-benne tellyesedtenek-bé, Ö általa erőfittetnek-meg, 's vitettettek tökéleteségre; a' midön Ö, az Ö egyfözi tökéletes áldozatja által a' hamiságot ki-tíztította, és az örök igazságot meg-hozta, és Magát adván mi-éretünk, meg-váltott nünket minden hamiságtól, 's tisztított Magának kiváltképen-való Népet, jó-tselekedetekre igyekeztöt. Tit. II: 14. (3.) Mint Király, a' Kinek Székinek erőssége Igazság és Itélet, 'Sid. I: és az Ö Országának Páltzája Igazságnak Páltzája, melly által bírja a' Maga Hivait Itéletben és Igazságban, a' midön az Igazságnak Lelke által, Igazságot munkálódik azoknak mind értelmekben, midön öket meg-világosítja, és az Igazságnak esmémentire juttatja; mind akarattokban, a' midön öket minden Igazságra vezérli, Ján. XVII: a' Maga Igazságával meg-fenteli; és e'képen a' Sátánnak Országát, melly Hazugságnak Országá, föntelen rontja, az Igazságnak Országát pedig építi és őltalmazza.

Utóljára: Igazság vagy Valóság a' JÉ'SUS, az Ö Testamentombéli, Árnyékokra, Példázatokra, és Prófétiákra nézve. A' Törvény a' Móses által adattatott, a' Valóság pedig a' JÉ'SUS KRISTUS által lett. Ján. I: 17. Mind az, valami a' Prófétaiktól meg-jövendöltetett vala a' KRISTUSban tellyesedett-bé, és az ISTENnek Igéreti Ö-benne lettek Ugyanok és Ámenek. I Kór. I: 20. A' Törvény, és a' Törvénybéli példázatok, következő Dolgoknak árnyékaival valának, a' Valóság pedig vagy a' Test a' KRISTUSé. Kol. II: 17.

Ugy hogy , mikor a' KRISTUS így szól : *Én vagyok* , nem tsak az *Igazság* , hanem hathatófabban , *Amaz Igazság*. Ujjal mutatott mintegy , ezekre az Ö-réa mint Valóságra tzélozó Profétziákra és Példázatokra , mintha mondotta volna : A' miről eleitől fogva minden Proféták jövendöltenek , a' mit az O Testamentombéli fokféle Példázatok ki-ábrázoltanak , a' mit minden időbéli Hívek olly' nagy kívánsággal kívántanak és vártanak , Én vagyok az , a' mind ezeknek meg-felelő tökéletes Valóság és Igazság. *Amá Kőfikla , Kinek minden Utai igazság ; Amaz erős és hív ISTEN , Ki hamiságot nem tud , Ki igaz és jó.* 5Mós. xxxii: 4. Mellyekhez képeft nem tsuda , hogy a' *Fülep* , mikor erre a' Valóságra és Igazságra reá talált volna , ezekre a' Éókra fokada-ki örömmel : *Meg-találtuk ; Meg-találtuk azt , a' Ki fekül írt Mó'ses a' T'örvényben , és a' Proféták!* † Ján. i: 46.

III. HarmadÉor és Utóljára , nevezi a' JÉ'SUS Magát *Életnek*. Én vagyok ú. m. az ÉLET. *Az Igazság szabadfokká téfen ;* azt mondja IDVEZITÖnk *Ján. viii: 32.* Mint-hogy pedig , valamint egy-felől , a' lelki Halál az Ördögnek és a' Bűnnek fölgálatjában ; úgy más felől a' lelki Élet az attól való meg-fabadulásban áll : tehát önként következik ; hogy a' JÉ'SUS Igazság lévén , Élet-is egyfer'smind. 'S Ebből tetÉik-ki már különösön , melly nagy HaÉnot végyen a' Hit , a' JÉ'SUSSal való egyesülésből , úgy mint a' Kiben nem tsak a' Fő Bóldogság el-érhetésének Módja mint *Urban* , nem-is tsak a' Hit Munkáságának Fundamentoma mint *Igazságban* ; hanem annak-felette a' *Hitnek Vége vagy Jútalma-is ú. m. a' Léleknek Idvefsége* mint *Életben* fel-találtatik. †Pét. i: 9.

Az ÉLET közönségesen áll a' Munkáságban , az az: nem tsak

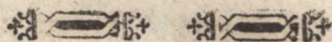
† Meg-lehet még azt-is jegyezni , hogy ez a' Éó Igazság , a' Sz. Irásokban vétettetik némellykor a' Hívségért és Állhatatóságért-is : hogy pedig a' JÉ'SUS ebben az értelemben-is Igazság légyen ; könnyű által látni.

tsak valami imillyen amollyan hamar el-múló Munkában ; hanem szakadatlan és üntelen való Munkáságban , a' melly bizonyos belső Kút-föböl (*Principiumból*) Éärmazik , és a' mellynek , ugyan azon belső Eredetből való érzése vagy tudása-is , Éorossabb értelem-ben a' tulajdon-képen való Életre meg-kívántatik. Mint-hogy azért az ISTEN olyan tökéletes munkás Valóság , a' Ki nem tsak üntelen való Munkában vagyon , *Ján. v: 17.* hanem annak felette ennek a' Munkáságnak Eredete (*Principiuma*)-is az ISTEN-ben Magában és Magától vagyon , és azt fenkitől mástól nem vette ; söt minden más Valóságok-is , a' mellyekben Élet vagyon , *Tsel. xvii: 28.* Lételeket , Valóságokat és Életeket ISTENTől vették 's vélik , tehát az ISTEN nem tsak élni mondattatik ; hanem méltóságosabb értelem-ben , általjában , Életnek-is neveztetik.

És így már a' KRISTUS-is Élet , *1-Éör* , mint igaz ISTEN , az Ö ISTENi Termézetére nézve , melly Éerént az ATYÁ-val és SZ. LÉLEKkel él öröktől fogva mind örökké. *Mert miképen az ATYÁnak vagyon Élete Ö-magában , azon-képen adta a' FIUNAK-is hogy légyen Élete Ö-magában.* *Ján v: 26.* Nem tsak Magának vagyon pedig a' KRISTUSnak mint ISTEN Fijának Ö-magában leg-tökéletesebb Élete ; hanem annak-felette egyebek-is Ö-tölle vették Lételeket és Valóságokat , 's Ö-általa tartattatnak és tápláltatnak. *Ján. 1: 3. Sid. 1: 2, 3, 10.*

De *2-Éör* , Valamint-hogy az IDVEZITŐ Magát , Utnak és Igazságnak , kiváltképen az Ö Közben-jároi Személyére 's Hívtalára nézve nevezte , úgy különösön ebben a' tekintetben mondja Magát Életnek-is. Élet pedig a' JÉ'SUS mint KÖZBEN-JÁRO *1-Éör* Magában 's Magára nézve , a' mennyiben Ö-néki mint Közben-járónak-is vagyon Maga hatalmában való tökéletes Élete , 's erről áll már IDVEZITÖnk *Ján. x: 18.* *Senki az én Életemet nem véfi-el én tölem , hanem Én magam téfem-le azt szabad akaratom Éerént ; vagyon hatalmom le-tenni azt , 's vagyon hatalmom ismét fel-venni*

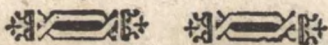
fel-venni azt, 's ide való már az-is, a' mit ugyan Maga mond Magáról a' JÉ'SUS Jel. 1: 18. *Én vagyok amaz Első és Utolsó, a' Ki élek de meg-hóltam vala, és imé élek örökkön örökké.* Sőt, a' fellyebb említett Sz. Irásbéli Helyet-is Ján. v: 26. ide hozzák némelyek még azok-is, a' kik egyéb aránt a' KRISTUSnak mint ISTEN FIJÁnak az ATYÁtól lévő örökké-való Születtetésének Titkát kétségbe nem hozzák, és annak ezen értelem által kifébségére nem igyekeznek. 2-for pedig, Élet a' JÉ'SUS mint Közben-járó az Övéire nézve, a' kiknek a' Lelki és örök Életet megszerzette és adja, mellyet már illő lézen jobbskán meg-világosítanunk.

A' Dolgot azért így kell fel-venni. Az ISTEN az Embert élő Lélekké teremtette vala, lehelvén ö-belé Életnek vagy Életeknek lehelletét. 1 Mós. 11: 7. az az: (a' mint némelyek ezt a' Főléleknek formáját nem helytelenül magyarázzák) nem tsak annak a' természeti Munkáságnak Eredetét és Kút-fejét adta ö-belé; a' mellyből foly a' természeti Élet; hanem ennek-felette, valami neme-febb Eredetet (*Principiumot*-is) plántált vala mint-egy ö-belé; mellyből származik vala az épségnek állapotjában a' jóra való hajlandóság, vagy jóban való Munkáság, mellyben áll a' lelki Élet. A' bün által pedig ez a' Kút-fő az Emberben meg-fomlott, 's mint-egy bé-dugattatott; a' jóra való tehetség és Munkáság meg-fünt, és a' helyett a' gonofra való hajlandóság foglalta-el az ö szívét; úgy-hogy az ember már természet szerént alkalmatlan és tehetetlen a' jóra, és ebben a' tehetetlenségben úgy hever mint a' meg-hólt. Ebből a' lelki Halálból már nem tsak a' testi Halál következik mint a' bünnek 'söldja, hanem az örök Halál-is; és így az ember a' bün által minden-féle Halálba bé-efett.

Annak azért, a' ki, az ISTENTől, mint minden Életnek Kút-fejétől el-hajlott, és a' miatt a' lelki és ISTENi Élettől meg-fosztott,

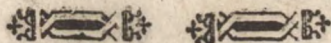

fozratott, 's e'képen mind a' testi, mind a' lelki és örök Halál-
ba bé-clett, 's abban heverő fzegény Bünöft meg-Ébadithatna, 's
meg-elevenithetne, Fükséges-képen olyannak kell vala lenni, a'
Kinek Élete lenne, söt maga volna az Élet, és annak Kút-feje.
Ez a' JÉ'SUS, a' Kinek (a' mint látók) nem tsak Magában va-
gyon leg-tökéletesebb Élete, hanem a' Hívekre nézve-is Életnek
Kút-feje; Mert ugyan-is *1-för*, a' KRISTUS nekünk Életet Érz-
zett, az az: *egy-felöl* a' Halálból való meg-Ébadulásra, *más-felöl*
pedig az Életnek meg-nyerésére nekünk Utat kézített; a' midön
a' *lelki Halálra* nézve, az Ördögöt a' kinél a' Halálnak birodalma
vala meg-rontotta, 'Sid. II: 14. hogy annak ne lenne többé hatal-
ma és ereje, minket abban meg-tartóztatni; a' Bünt, a' melly
miatt az Élettől meg-foztattattunk vala el-törlötte; a' mi adótsá-
gainkat, mellyek miatt a' Halálnak tömlöztébe estünk vala, az
Ö tökéletes Engedelmeisége 's Elég-tétele által le-fizette, és e'-
képen Ébadságot Érzett nekünk az abból való ki-menekedésre;
a' lelki Életre való fel-támadásnak nem tsak minden akadályait
el-háritotta, hanem annak-felette a' SZ. LELKET-is és Annak Uj-
já fülö, meg-elevenítő 's meg-Ézentelő Kegyelmeét és Erejét meg-
Érzette, a' melly által mi a' Halálból az Életre meg-elevenített-
vén minden jóságos tselekedetekben munkásökká tétettetnénk. A'
testi Halálra nézve; el-vette a' JÉ'SUS a' Koporsónak fulánkját,
és meg-gyözte a' Halálnak hatalmát 's diadalmát; úgy hogy a'
már minket a' maga köteleiben meg nem tarthat, és e'képen a'
böldög fel-támadásra-is a' JÉ'SUS nekünk Utat kézített. Az *Örök*
Halálra nézve pedig, nem tsak el-vette a' JÉ'SUS a' bünnek kár-
hozható erejét; nem tsak bé-rontotta a' Pokolnak vas-ajtait, 's
Értz zárjait és kultsait kezéhez vette; hanem annak-felette miné-
künk az Örök Életre való just-is meg-Érzette, és a' nekünk Aj-
tót 's Utat nyitott. Ugy hogy méltán ditsekedhetünk már így
az Apostollal: *El-nyelettetett a' Halál fíntén a' Diadalomig! Hol*
vagyon

vagyon Halál! a' te Diadalmad? Hol vagyon Koporsó a' te Fulánkod? 1Kór. xv: 54, 55.

De 2-*for*. Ezt az Életet, mellyet a' JÉ'SUS e'képen meg-
éerzett, adja-is a' Híveknek; és így nem tsak *Jus* éerént Életek
azoknak a' JÉ'SUS, hanem birás éerént-is; a' mennyiben őket ab-
ban valósággal részeíti-is. 1-*for* akkor, a' mikor őket az Ö Ujjá-
fülö Kegyelme által a' lelki Halálból a' lelki Életre meg-elevení-
ti, a' második teremtés által az ISTENnek Képére meg-újítja,
a' tselekedetekre újja-teremti; *Éfés*. II: 10. ezen lelki új Életben
őket meg-tartja, neveli, Mennyei Kenyérrel és élő vizzel táplál-
ja, és őket ebben a' lelki életben, mind végig meg-tartja és meg-
erősíti; és így azt tselekezi, hogy éljenek ezek, de nem ők, ha-
nem a' KRISTUS éljen ö-benек. *Gal*. II: 20. 2-*for*. Akkor-is,
mikor a' Hívek a' természetű Halál által az ö testeknek sátorát
le-vetkezik; meg-fabadija az ö Lelkeket a' Haláltól; mert a' Hí-
veknek Halálok nem Halál, hanem *Vitae melioris origo*. Jobb és
bóldogabb Életnek Kezdeté, és arra való által menetel; az által
vetkezik ök-le tökéletesen a' Halálnak testét; akkor kezdik-el egész
erőben Lelkekre nézve amaz örökké-való tökéletes Életet. Testek-
nek porát-is pedig a' földben nem hagyja, hanem ama' Napon an-
nak feliben áll, és mint-hogy bir a' Halálnak kultsaival; őket az
Életre fel-támasztja és arra bé-vízi, a' mikor oztán *Utóljára*, az
Életben őket tökéletesen részeíti. Élet hát a' JÉ'SUS e'képen a'
Hívekre nézve-is, a' kiknek mint Juhainak örök Életet ad *Ján*.
x: 28. *Ö-benue vagyon az Élet, és az az Élet, az Embereknek ama'
Világosságok*. *Ján*. I: 4. *Én vagyok ú. m.* a' JÉ'SUS *Ján*. XI: a'
*Fel-támasztás és az Élet, a' ki én bennem hisen, ha meg-bal-is él:
és valaki él és hisen én bennem soha meg nem hal.* Ezért-is nevez-
tetik már a' JÉ'SUS a' Sz. Íráfokban *szerte-féllyel*: Életnek Feje-
delmének, Kút-fejének, Fájának, Kenyerének, Vízének, Forrá-
sának 's a' r' a' melly Nevezetekben tzelozás vagyon azokra a' régi
Profé-

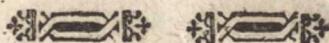

Prófétziákra és Példázatokra, mellyekben a' JÉ'SUS, az említett Dolgoktól vett Hasonlatosságokban adattatott elő, mint valóságos és tökéletes Élet; 's Maga-is az IDVEZITŐ ezekre tzeloz, midön a' Letzkében, nem tsak így főll: *Én vagyok az Élet*, hanem hathatósabban: *Amaz Élet*. Amaz, eleitől fogva fokképen példáztatott, ígértetett és jövendöltetett Élet, amaz igaz, valóságos egyetlen-egy Élet, a' mellyen kívül nintsen Élet; a' mint ezt a' bölts Salamon-is világoson elő-adja, midön a' Fő Böltsétségnek képeben így főll: *A' ki meg-nyerhet engemet, nyer Életet, mellybe juttat az URnak jó-akarata*. Péld. viii: 35.

Ezekből már azt-is által lehet látni, (a' mit már fellyebb-is említettem) hogy jóllehet ezek a' három Nevezetek, *Ut, Igazság, Élet*, és az ezekben bé-foglalt Tulajdonságok, leg-hathatósabb értelemben az IDVEZITŐre tartoznak és illenek, 's külön-külön mindeniket egyenesen Ö-rőlla kell érteni 's magyarázni, a' mint én-is magyarázám; mind-az-által ezzel együtt meg-lehet az-is, hogy a' két Utóisóban az elsőre légyen némü-némü tzelozás és tekintet. Ugy hogy, mikor a' KRISTUS Magát elsőben UTnak, az-után pedig Igazságnak és Életnek-is nevezi; ezzel egyfzer'smind annak az Utnak tökéletes vóltat-is jelenti és ki-fejezi. Az Utat ugyan-is, ez a' két Dolog téfi kiváltképen jóvá és kedvesé, úgy mint előfő, ha annak Vége és Tzelja jó és kedves; *másodfő*, ha azt a' Véget az-által bizonyoson el-lehet éni. Már pedig ilyen UT a' JÉ'SUS, mert mint-hogy Ő, a' Ki Ut, egyfzer'smind Élet-is; tehát az, a' ki ebbe az Utba egyfzer bé-állott, az-által már bizonyos tekintetben, a' véget-is, az az: az Életet el-érte: a' mi pedig, annak tökéletes egéf birására nézve még hátra vagon-is, annak el-éréfé iránt-is bizonyos lehet; mert a' JÉ'SUS egyfzer'smind Igazság-ís, a' Ki meg nem tsal, és a' Kiben vett Reménység meg nem fégyenit. És így ezen két tulajdonsá-

D

gokkal.

gokkal, ez az Ut, mind azoktól a' fellyebbb említett Utaktól-is megkülönböztetik, a' mellyekben vagy nintsen bizonyos értelemben Valóság; vagy a' mellyek nyilván hamis, és nem Életre, hanem Halálra vezető Utak.

Mind ezekből már Utóljára még azt jegyzem-meg, hogy ez a' Sz. Irásbéli Hely-is világos Tanubizonysága annak, hogy a' JÉ'SUS igaz ISTEN, és az Atyáknak megígértetett igaz Messziás 's Szabadító légyen. Mert, mind azok a' Jó-tétemények, mellyeket a' Messziástól kell vala várni, ezekben a' három nevezetekben 's Tulajdonságokban bé-vagynak foglaltatva. Ugy-hogy senkire másra ezek nem illenek, és senki magáról ezt nem mondhatta soha, nem-is mondotta. Egyedül a' JÉ'SUS állhatott így: ÉN vagyok az UT, az IGAZSÁG, és az ÉLET.

Sz. H! A' mit IDVEZITÖnk régen a' Tamásnak mondott; ma-is mindnyájan minékünk azt mondja: ezt prédikáltatja: *Én vagyok az Ut, az Igazság, és az Élet.* Ma-is Éintén úgy Ut a' KRISTUS, mint vala akkor, nem romlott-meg ez az Ut a' hozzú idő miatt, nem nötte-fel azt a' tövis és bokor. Ma-is Igazság a' JÉ'SUS! nem erőtelenítették-meg ezt az Igazságot, vagy a' régi Tévelygőknek Ostromjai, vagy a' mái Tsúfolóknak *Practicái.* Ma-is Élet a' JÉ'SUS! Nem apadott-el, és soha el sem apadhat, ez az Életnek ki-merithetetlen gazdag Kút-feje, nem fogytanak-el ennek az Élet Fájának drágalátos Gyümöltsei. Ma-is hallattatnak a' JÉ'SUSnak ezen gyönyörűséges szavai. *Én vagyok az Ut, az Igazság, és az Élet.*

Lásjátok és tsudáljátok! mennyi Jót, melly nagy Kintset és Gazdagságot ajándékozott nékünk az ISTEN, midön a' Maga Sz. Fiját nékünk adta? Ugy hogy méltán állhatott Ez a' Fő Böltsétség így: Péld. VIII: 21. *Azt tselekefem, hogy birják az Engem' Szeretők a' valóságos Jót, és végezzenre az ő Kintseket meg-faporitom.*

Mi

Mi lehet kedvesebb a' tévelygőnek a' jó Utnál, a' hijában-valóságot és hazugságot gyűlölő Embernek az Igazságnál, a' Haláltól irtózó és meg-menekedni kívánó Léleknek az Életnél? Imé a' JÉ'SUS mind ez, minden Idveségét munkalódni igyekező Bűnösnek. *Minden Mindenekben: Ut, Igazság, Élet! Ut* a' mellyen járjunk; *Igazság* mellyet meg-esmérjünk és bé-végýünk; *Élet* mellyet megnyerjünk. A' kit azért bátran követhet, minden idvezülni kívánó Lélek; mert mint-hogy Ő *Ut*, nem félhet attól hogy el-tévelyedjék; mint-hogy *Igazság*, nem tarthat attól, hogy megtsalattafsék; mint-hogy *Élet*, nem rettegethet attól hogy meghaljon. †

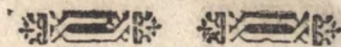
Miért betsüllik tehát még-is olly' kevésre többire az Emberek, ezt a' tökéletes Jót és drága Kintset a' JÉ'SUS-t? Miért nem követik Őtet mint Utat? Miért nem esmérik 's nem vézik-bé mint Igazságot? És, miért nem helyheztetik, miért nem keresik Ő-benne a' fő Böldögságot és Életet?

1. UT a' JÉ'SUS, Életre, Idveségre vezető Ut: Há' miért járnak még-is többire az Emberek a' Testnek után; a' fetétségnek és Koporsónak Ösvényén, mellyek víznek a' halálra és védelemre? *Péld. II: 13. VII: 27.* Talám azért hogy azok tágas és a' Testnek kedves utak, rakvák minden-féle Világi gyönyörőségekkel; olyan Utak, a' mellyeken éüntelen való mulatságot, vigafságot, jó Életet, vígan való lakást, Testet gyönyörködtető tsemegéket és gyönyörőségeket talál az ember. Az Életnek Utja pedig éorofs, keskeny, tövísés és darabos, a' testnek únalmos söt el-fzenvedhetetlen. Igaz hogy a' *Virtusnak*, *Kegyefségnek* és így az Életnek Utja (a' mint ezt Maga IDVEZITÖnk tanítja *Mát. VII:*) éorofs és keskeny Ut. De hízem, (hogy egyebet el-halgassak) közönségefén-is azok a' Dolgok nehezék éoktak

D 2

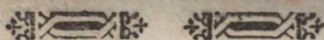
lenni

† *Ambulare vis? Ego sum Via. Falli non vis? Ego sum Veritas. Moré non vis? Ego sum Vita.* Augustin.

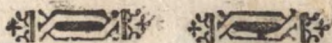

lenni a' mellyek szépek ; és a' minek Vége gyönyörűséges annak kezdete és az arra vivő Ut és Ézköz , nehéz 's munkás szokott lenni. Már pedig tsak a' józanon okoskodó , és dolgait helyes-fen folytatni igyekező okos embernek-is , annyival-is inkább a' maga Idvelségét munkálódó Kereftvénynek az a' Kötelefsége , hogy mindenkben , a' mellyeket tselekezik és válaht , a' véget nézze. Mellyik már nagyobb Bóldogság ? az-é hogy valaki egy darabig kedvére utazzon , végre pedig szorofs helyre és védelemre jusson ; vagy ha az úton valamit szenved-is , utóljára tágas helyet , nyúgodalmat 's kívánatos véget érjen és találjon. Még a' Pogá-nyok-is meg-ésmérték azt , hogy a' *Virtusnak* Utja ugyan szorofs , de annak vége tágas és gyönyörűséges ; a' testnek úta , pedig ha elsöben tágasnak tetzik-is , végezetre meg-szorul és védelemre vízen , és azért a' követésre azt , mint ezt inkább javallották. † Mennyivel inkább mi , kik az ISTEN' Bezedéből világofon látjuk , melly védelemes vége légyen a' Test' utának ; méltán fel-indittathatunk arra , hogy azt el-hagyván , az Életnek Utába bé-áljunk és azon járjunk. *Meg ne tsalatozzatok azért ! az ISTEN nem tsúfoltatik-meg: valanit ember veténd azt aratja. A' ki vét a' test-nek, a' testből arat védelemet.* Gal. vi: 7, 8. Mikor a' JÉ'SUS titeket *Bethlehembe* , amaz Élet Kenyerének Házába hív ; miért mennétek Éántzándékkal *Bethávenbe* , az Álnokságnak és Védelemnek Házába ? Ne késedelmezzetek azért. *Ma, midön az URnak favát halljátok ne keményítsétek-meg szívetekeket !* 'Sid. iii: Minél mezebb mentek a' védelemnek útján , annál nehezebben térhettek vízfá arról. Ne gondolkodjatok úgy , mint-ha elég időtok volna még az Idvelség Utjába való bé-állásra , és az azon való járásra , ha éintén életeteknek nagyobb és jobb részét a' Testeknek útain tölti-tek-is-el.

† Szépen elő adta ezt különösen a' *Pythagorás* , a' ki ezen Dolognak meg-világosítására az Ypsilon nevezetű Görög betűnek formájával élt ; az hon-pan ez a' betű, *Pythagorás* betűjének-is nevezetük .

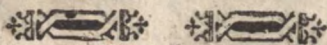

tek-is-el. Ki tudja meddig áll nyitva ti-elöttetek a' Kegyelemnek Ajtaja, és az Életnek Utja. Nem zárattatik ugyan a' bé soha-is, míg e' Kegyelemnek ideje vagyon, egy meg-térő bünös előtt-is. De ti-reátok nézve, ha még-is az ISTEN Kegyelmeiségének és békefséges türésének gazdagságát éántéándékkal meg-útáljátok, ki tudja, ha egyzser oztán bé-zárattatik, *Róm. 11: 4.* ha még most-is ezetekbe nem akarjátok venni azokat, a' mellyek a' ti békefségtekre valók, *Luk, xix: 42.* hát ha, egyzser oztán végképen el-rejtetnek azok a' ti zemeitektől. Azon kívül-is, a' Kegyelemnek és Menny-Országának Utja hozzú Ut. És ha zintén az ISTENnek bölts Sáfárlásából vagyon-is egy két Példánk arra, hogy némel-lyek, mint ama' Kereft-fán meg-tért tolvaj-is, ezt az Utat kevés idő alatt el-végezték; de az ilyen Példa igen ritka, és rend-ki-vül való, rend-zerént pedig, fok idő, munka, igyekezet és fárad-ság kívántatik-meg az Idvefség Utjában való járásra. Nem lehet egyzser'smind és egy zsem-pillantásban, hogy úgy zóljak, az ég-be fel-lépni, vagy ugrani; Lajtorján vagy Gráditson kell mint-egy oda menni; a' mellynek fok fogai és léptsői vagynak. Soha az ember ollyan idején ehez az úthoz nem kezdhet, hogy igen hamar vólna; és akár meddig élne-is valaki, mindenkor vólna még-is a' tökéletességig valami hátra. Nem elég erre egy két imillyen amollyan sohajtásotska; meg-tsalják magokat mind azok, a' kik úgy gondolkodnak, hogy ha ezt a' dolgot életeknek leg-nagyobb részében el-múlatják-is, majd mikor a' végre jutnak, egy-zer kétzer fel-soházkodnak; *URam! URam! Mát, vii: 22.* s a' Menny-Országba mindjárt bé-botsáttatnak. Kézen van' már az illyenek zámára a' rettentő Felelet: *Soha nem esmértelek titeket; Távozzatok-el töllem álnokságnak tselekedői.* Mát, vii: No azért fi-essetek, semmit ne késsetek, induljatok útnak; hozzú útát kell tennetek, annál jobb minél hamarébb és idejébben hozzá fogtok. Ha a' Napnak meg-hanyotlásáig 's estvéjéig várakoztok, az éjzaka

meg-elöz, el-borít titeket, 's el nem juthattok a' helyre, a' melly-re éándékoztok. *Sieffetek* azért a' Dáviddal és *ne haláffátok forditani lábaitokat az URnak Utaira*, hogy meg-örizzétek az ő *Parantsolatit*. 'Sólt. cxix: 59, 60. Hányjátok-le a' Világ ézerelmének és a' Testnek 's a' Bűnnök alkalmatlan Málháit vállaitokról, a' mellyek titeket ezen az úton való járásban meg-akadályoztatnának. *É'sa. xxxv*: Az Élet Utjának Kapuja zorofo's Kapu, nem fér-bé azon az, a' ki efféle hijában-valóságokkal környül van' vétettetve. Tagadjátok-meg azért magatokat, és meg-törödött éivel járultatok a' JÉ'SUSShoz. Zörgessetek ezen az Ajtón mind addig, míg a' Ti-néktek meg-nyittatik.

A' KRISTUS UT; egyetlen-egy Ut az Életre. *Senki nem mehet az ATYÁhoz, hanem csak Ő-általa*. Miért indúlnak-el azért fokban, holmi, emberektől találtatott 's gondoltatott Utakon. Miért tsinálnak 's gondolnak némellyek ezen kívül más útakat; mint-ha ugyan reájok bízta volna ISTEN azt, hogy a' mint nékik tetteik, formálják, igazítsák, változtafsák a' Menny-Orzágnak Utját? *Más Fudamentumot senki nem vehet azon kívül, a' melly egy-fer vettetett, melly a' JÉ'SUS KRISTUS*. 1Kór. iii: 11. Azt lehetne ezeknek mondani, jóllehet valamivel más tekintetben, a' mit mondott vala régen *Constantinus M. Tsáfár*, egy *Acessus* nevü *Novatianus* Püspöknek a' *Niceai* 'Sinatban: *Támaffé Access! magadnak Lajtorját az Égbe, és egyediül hágj-fel*. Én-is azt mondhatnám ezeknek: No! próbáljátok-meg, támaffátok magatoknak ama' valóságos Jákob Lajtorjáján kívül, más Lajtorjátat az Égbe; próbáljátok-meg ha fel-mehettek. Mi azon az Uton járunk, a' mellyen jártak eleitől fogva minden Pátriárkák, Próféta'k, Apostolok és minden Szentek a' kik a' Ditsőségbe bé-mentenek. De mint-hogy ebben a' Dologban vezedelmes az efféle Próba; még-is egyebet jóvallok ö-nékiek: azt t. i. a' mire inté az ISTEN a' Maga Népét a' Jé-

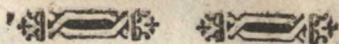

a' Jérémiás Próféta által, így szólván: *Alljatok-ki az Utakra, és látsátok-meg; és tudakozzatok a' régi Ösvényekről mellyik legyen az igaz Ut, és azon járjatok, hogy a' ti Lelketeknek legyen nyugodalma.* Jér. vi: 16. Oh! ne mondjátok azt, a' mit ott a' meg-átalkodott 'Sidók felelének ezt mondván: *Nem mégyünk!* Hanem fogadjátok-meg ezt a' jó tanátsot; mert, *Kérdő nem veszi Utját.* Hízem! akár mint igyekezze-is valaki a' tulajdon érdemnek 's Igazságnak Utját erősítgetni; de végezetre oztán csak meg kell azt vallani; hogy ezeknek az útnak bizonytalan voltok miatt, *legjobb és bátorságosabb, embernek minden reménységét az ISTENnek Irgalmasságában és a' JÉ'SUS' Érdemében helybeztenni.* † Ez az Ut az Idvességre; ezt kövessétek! Ezen járjatok! mert ez által bizonynal bé-mentek az Élre.

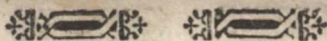
Ti pedig ISTENT féltő Kegyes Lelkek! a' kik magatoknak az Éltre, Utnak a' Jést válaftottátok, és a' meg-térés 's igaz hit által ebbe az Utba már bé-is állottatok; azon meg-maradjatok, azon járjatok, és arról se jobbra se balra el ne tántorodjatok. *Jéru'sálembe* vagytok, *Jerikóba* ki ne induljatok! mert az úton tolvajokra akadnátok! *Sodomára*, mellyből ki-jöttetek, vízká ne tekingeffetek! Ditséri ugyan még most-is a' Test és a' Világ a' maga útait ti-nétek; de ti az ő tsalogatáfaiknak ne hidjete. Ólalkodnak ugyan a' ti Idvességteknek Ellenségei utánnatok; de ti azoktól ne féljete; a' JÉ'SUS vagon veletek! Meg ne restüljete, igyekezzete, erőről erőre, nyereségről nyreségre mennyete; és azokat a' mellyek báta-*tok megett vagnak el-selejtven, azokra pedig igyekezven a' mellyek elöl vagnak, a' tztél felé fussatok, az ISTENnek, a' KRISTUS JÉ'SUSban való Menyei hivatalának jutalmának el-vételére.* Filip. iii: 14.

Másodszor, 'a' JÉ'SUS Igazság és Valóság! Miért kapnak hát

† *Propter incertitudinem propriae Justitiae, et periculum inanis gloriae, tutissimum est, omnem fiduciam in Dei-Misericordia et Benignitate ponere.*
Bellarm.

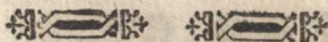

hát még-is az emberek inkább az árnyékokon, mint ezen a Valóságban. Miért nem hisznek ennek az Igazságnak? Tudnillik: *Mivellhogy ezek az Igazságnak ferelmét nem vették-bé az ő idveféségekre, azért botsátotta az ISTEN rájok a tévelygésnek erejét, hogy higgyenek a hazugságnak.* 2Theff. II: 10, 11. Igazság a JÉ'SUS! az hát a mi köteletségünk, a' mit közönségesen az igazságra nézve előnkbe adott a' Salamon Péld. XXIII: 23. hogy ezt az Igazságot magunknak meg-ferezzük, meg-vásároljuk, és minek-utánna meg-ferzettük, el ne adjuk. Ez az Igazság amaz el-rejtett Kints és drága Kö, mellyről az IDVEZITŐ emlékezik Mát. XIII: Kereszük hát azt mint az ezüstöt, és vizsgáljuk mint az el-rejtett Kintset. Péld. II: 4. Adjuk-el mindenünket, hogy azt meg-vehessük. Tagadjuk-meg testi okoskodásainkat, indulatainkat, e' Világi híjábanvalóságokat, hazugságokat, hogy ezt az Igazságot a' JÉ'SUS-t meg-nyerhessük. Esmérjük-meg Ötöt, mint Igazságnak ISTENét, mint igaz Messiást, tökéletes Idvezitőt és egyetlenegy Közben-járót, és végyük-bé mint ISTEN' Utait igazán tanító nagy Prófétát, mint nekünk amaz örök Igazságot meg-hozott Fő-Papot, és mint Igazságnak Királyát. Boldogtalan emberek azok! a' kiknek azt vetheti szemekre a' JÉ'SUS, a' mit régen a' meg-árlakodott Sidóknak, ezt mondván: *En igazságot füllök nektek; miért nem hisztek azért énnékem.* Ján. VIII: 46. Minek-utánna pedig ezt az Igazságot e'képen magunknak meg-ferzettük; azon légyünk, hogy azt meg-tarthatjuk, és valahogy el ne adjuk; a' mint tselekefnek azok, a' kik a' Világot és a' mellyek abban vagynak, a' JÉ'SUSnál inkább szeretik. Olyanok ezek, mint az *Amérikai* szegény tudatlan Emberek, a' kik eleinte holmi dirib darab üvegekért, apró Tükörötskékért, Kéfétskékért, a' valóságos jó-féle Aranyat és drága Köveket örömeft oda adtak. Ezek-is többre betsüllik a' Világi hazóntalan híjában-valóságokat, és femmire kellő hazugságokat a' Valóságnál. Ti pedig a' kik ezt a' drága kintset

Kintset meg-ferzettetek, azt az egéz Világgal-is fel ne tseréljétek, és ha az minden kintseivel kínálna-is benneteket, néki tsak azt feleljétek, a' mit Bálám monda a' Bálák Király Követeinek: *Hő Bálák az ő Házát arannyal és ezüsttel tele adná-is, még-is nem hágnám által az én Istenemnek favát.* 4Mós. xxii. 18. Oh! bóldog Lélek az, a' ki ezt az Igazságot meg-efméri, bé-vézi és mind végig meg-tartja; mert *Az ötöt szabadosá téfi.* Ján. viii. 32.

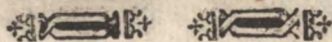
Utóljára a' KRISTUS Élet. Miért feretik azért többne az emberek még-is az Halált inkább mint az Életet? mert valaki a' JÉ'SUS-t gyűlöli és bé nem vézi, fereti az a' Halált. Péld. viii. 36. *Miért költenek pénzt sok fegény Bünösök, a' háfontalan eledeleért, a' melly meg nem elégíthet, és nem adhat Életet? Miért kapnak inkább a' meg-ölo Betün, mint a' meg-elevenítő Lelken?* 2Kör. iii. 6. Imé még most-is ezt kiáltatja a' Fő Böltelség a' Maga Leányi által ti-néktek: *Hagyjátok-el a' bolondokat hogy éljétek, járván az efsésgnek után.* Péld. ix. 6. *Mindnyájan kik somjuboztok jöjjetek ez élő vizekre, a' mellyből a' ki ifik, meg nem somjúhozik örökké, hanem az a' víz, lézen ő benne örök életre forró víznek feje.* Foházkodjatok így azért amaz Afzonyi-állattal: *URam adjad nékünk azt az élő vizet.* Ján. iv. Nintsen a' JÉ'SUS-on kívül Idveség és Élet. Sz. Pál azt mondja a' Bújaságban élő Özvegy Afzonyi-állatról, hogy az, *élvén meg-hólt.* 1Tim. v. 6. Ilyenek mind azok, valakik a' KRISTUS nélkül élnek, azolnyanok ha láttanak-is élni; de valósággal meg-hóltak. Ti pedig, az UR JÉ'SUSSal hit által egyesült K. Lelkek! Bóldogok vagytok; mert ti ha meg-haltok-is éltek! Maga mondja IDVEZITÖnk a' Márhának, *Ján. xi. 25. Én vagyok a' Fel-támadás és az Élet, a' ki hiszen Én bennem, bé meg-hal-is él.* És mikor ezt mondotta volna azt kérdi tőle: *Hifed-e ezt? Én-is Sz. H! azt kérdem ti-tölletek: Hifitek-e ezt? Ha hifitek, a' mint-hogy hinnetek-is kell, hát miért tsüggedeztek? miért féltek azoktól, a' kik ha a' testet meg-ölhetik-is, de a' lelket*
E
nem,

na , és ezt a' ti Életeteket el nem vehetik ? Miért rettegték hát , ama' Félelmek' Királyától az Haláltól ? Ne féljeteK ! a' JÉ'SUS Élet , és a' ti Életetek Ö-benne el-vagyon rejtettetve. Kol. xxxi: 3. Bizzatok hát , és minden Éorongattatásaitok között-is jó reménységben légyetek. Midőn a' ti Ellenségeitek, nyomorgatás-fal , Halállal fenyegetnek-is titeket , meg ne ijedjeteK ; hanem mondjátok ezt szívbeli bizodalommal a' Dáviddal: *Én Ellenségim meg-értsétek , hogy az én dolgom illetén , hogy én meg nem halok , de élek , az UR' dolgait hirdetvén.* 'Sólt. cxviii: Midőn , a' titeket tsak nem minden szem-pillantásban érdeklő nyomorúságok és Éenvedések miatt így kell-is fel-foháÉkodnotok a' Sz. Pállal : *Minden nap meghalunk* , gondoljátok-meg , hogy ha a' ti külső emberetek ezek miatt meg-romol-is , a' belső mind-az-által , épen ezek által épül minden nap. 2Kór. iv: 16. Midőn végezetre ; az Halál árnyékának völgyébe érkeztek-is , és ezzel a' félelmek' Királyával Éembe kell-is Éállanotok ; ne féljeteK ekkor-is ; mert a' JÉ'SUS itt-is ti-veletek léÉzen ; nem haltok-meg ekkor-is , hanem éltek. *Vitam moriendo lucratur.* A' halál által nyerjük-meg , 's érjük-el ama' tökéletes Életet. Minek-utánna pedig ebben az álomban ama' nagy napig , testünk tsendefen nyugozÉk ; és az Életnek Fel-támadása által , e' rothadandó és halandó test rothadatlan-ságba és halhatatlan-ságba öltözÉndik ; *akkor telik-bé egÉf erejében az , a' mi meg-irattatott :* 1Kór. xv: *El-nyelettetett az Halál Éinte a' Diadalomig ; akkor oÉtán a' Halál többé nem léÉzen , és a' Halandóság az Élettől egÉzen el-nyelettetik.* Jel. xxi: 4. 2Kór. v: 4. Így kezdÉ , így folytatja , és így végezi Sz. A! a' KereÉtyén Uton-járó a' maga útozásait. Oh boldog Uton-járó az , a' kinek útozásának mind Kezdeté , mind Középe , mind Vége a' JÉ'SUS! 's az én , erről a' Dologról eddig tartott együgyü BeÉélgetÉsemnek-is , légyen már itt Vége.

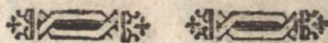
* * * * *

Uton-járó vólt Sz. H! (hogy már Éavaimat , ezen mi Éde lett

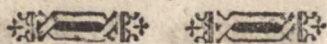
lett gyűlésünknek különösebb Okára 's Tzéljára fordítsam) Uton-
járó volt mondom: a' Néh. Mélt. GRÓF és *Regius Consiliarius* TZE-
GEI WASS MIKLOS UR-is , a' Kinek Világi Bújdosásában Haj-
lék gyanánt szolgált , 's már a' bődög Halál által el-bontatott
romlandó Testének Sátora , ama' fetét Házatskába vagyon , az u-
tolsó Fel-támadásnak Napján lejendő ditsőséges fel-állittatásnak
Reménysége alatt bé-zárattatva ; Kinek-is azért mind Világi külső,
mind pedig Lelki Utozásának folyásáról , rendiről , és végéről illő
lézen már valamit , de tsak igen rövideden állanom.

Kezdette vala e' Világon való Utozását Ez a' Néh. Nagy
Tekinterü UTON-JÁRO még a' múlt *Seculum*nak a' Vége felé , az
1699-dik Éztendőben , vévén Eredetét a' régtől fogva mind a' két
Hazában fépen virágzó , fok nagy érdemü jeles Uri Személyyek-
kel ékeskedett, Nagy Méltóságú WASS *Familiából*, 's különösön,
Néh. Mélt. CZEGEI WASS DÁNIEL Urtól , 's Ennek Élete Ked-
ves Párjától Néh. Mélt. BODOKI MIKO ILONA *Azfénytól* ; kik-is
hogy Ezen ISTENTől Nékiük ajándékoztattott Kedves Gyermeke-
ket , minél jobb kézfűlettel lehetne , úgy botsátanak az ö-előttek
lévő Utra , nem kedveztek sem költségeknek , sem szorgalmatosá-
goknak , hogy Ötet , mind azokkal a' Dolgokkal fel-ékesfithetnék ,
a' mellyek ez Élet' Urának szerentséfen való folytatására , és ditsé-
retesfen lehető Végezésére meg-kívántatnak. Minek-utánna pedig
Utazásának elsőbb Rézét el-végezván , Ember-korra jutott volna ,
hogy annak hátra lévő Rézét annál jobban 's kedvesebben folytat-
hatná ; ama' nagy Tudományú és *Experientiájú* Néh. M. R. Sz. B.
Gróf , SZÉKI TFLEKI PÁL Urnak Kedves Léányát, Néh. M. G.
SZÉKI TELEKI ÉVA *Azfényt* , elsőbb Házafsága által , Kedves
Uti Társnak Maga mellé vévé . Kinek-is jó darab Idökig szeren-
tséfen folyt Páros Életének Gyümöltse , Kedves Léánya, Mélt. G.
CZEGEI WASS KATA *Azfény*, Mélt. Gerend-Kereztúri HORVÁTH

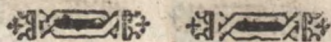
FERENTZ Ur' Élete Kedves Párja, ISTEN' jóvóltából még É-
letben vagyon. Meg-fojtatván pedig emlitet Elsőbb Társától a'
fomorú Halál által, Élete' második Kedves Párjául ki-választá ma-
gának, Mélt. L. B. LOSONTZI BÁNFI FERENTZ Urnak, Né-
mes Kražna - Vármegye' Nagy Érdemü Bolts és Kerežtyén Fő-Is-
pánjának, fok Jelességekkel ékeskedő Kedves LÉÁNYát, Mélt.
L. B. LOSONTZI BÁNFI KRISTINA Ažžonyt, Kivel-is attól fog-
va, mind Haláláig, tsendes, kedves és bődög Életet élvén, és
Ö-általa, Méltóságos Uri Házának, (hogy azokat a' kik még
gyenge korokban e' Világból ki-költöztenek, el-halgašsam) mos-
tan-is Életben lévő és szépen nevedő két Uri Kedves Gyerm-
keiben, úgy-mint: Mélt. Gróf CZEGEI WASS ESTHER Kis-Až-
žonykában: és Édes ATYJA Halála előtt nem fok Napokkal žerentsé-
sen žülettetett Méltóságos Gróf CZEGEI WASS FARKAS Kedves
Kis Ur-fiatskában, kivánt fel-épülését žemlélhetvén; végezetre,
ezen žintén le-folyó 1769. *dik* Ežtendőben, Mind-Szent-i Iavának
26. *dik* Napján, a' bődög Halál által e' Földön való Űtazását
el-végezé; minek-utánna már Életének 70. *dik* Ežtendejében bé-
lépett volna.

De nem tsak külső, közönséges; hanem különösön Ke-
režtyén Uton - járó-is volt, Ezen Néhai Nagy Emlékezetü Mélt.
Gróf Ur. Ugy-mint a' Kinek, Világi Életének folytatásában, a'
volt főbb tželja és žorgalmatošsága, hogy žüntelen ama' Mennyei
Haza felé žándékozván és útozdagalván, abba ožtán žerentséfen el-
érkezhešfen. Mellyre nézve; midőn az ISTENnek Ö-nála le-tett
Kegyelme által a' Testnek és Tévelygésnek Utainak vežedelmes
vóltokat egy-felől által látta volna; más-felől pedig amaz Életre
vezető egyetlen-egy Idvešséges Utat a' JÉ'SUSSt, meg-élmérte
vólna; amazokat el-távoztatván, és lábaikat az azokon-való járás-
tól meg-örizvén, ezt választotta. A' JÉ'SUSZban helyeztette Re-
ményesé-

ménységét, az ő vezérlését követte, mind jó Pásztorának Éavát halgatván, Utozását a' férént folytatni igyekezte; nem kívánván Magát e' Világhoz és annak mostani ábrázatjához Éabni, nagyobb Böldogságnak és Tízteségnek tartotta, a' JÉ'SUSnak Szerelmében mint e' Világnak kedvében lenni. És mint-hogy a' JÉ'SUS-t, tökéletes Igazságnak és Valóságnak lenni hitte, 's ezt a' drága Kintset Magának meg-Éerzette; a' múlandó árnyékokon nem kap-dofott, azokért a' Valóságot el nem botosította, el nem hagyta; hanem ezt az Igazságnak Utát követvén egyenesen, az által az Életet-is meg-nyerte, 's Utozását már böldögül végezvén, a' Mennyei Ditsőséges Jéru'sálembe, az örökké-való romolhatatlan Életnek birására el-Érkezett.

Nintsen azért a' felettébb való Éomorkodásra, és a' Vi-gasztaltatást nem Éenvedhető Bánatra okod, Méltóságos L. B. Lo-
sONTZI BÁNFI KRISTINA Gróf AÉzfony! Ezen Néhai Méltósá-
gos Gróf és *Reg. Consiliarius* Urnak minap Kedves Élete Párja,
most pedig már Éomorú GyáÉba borúlt Özvegye! Nintsen mon-
dom: 's nem lehet okod a' felettébb való bánatra, midőn meg-
gondolod, hogy a' Te Néhai Méltóságos Kedves FÉRJed, a' Ki-
vel ISTEN' Kegyelemességéből, kívánt békefésben böldög Napo-
kat töltöttél, Véle-való Páros Életedben, Uton-járó vólt; és
azért Utazásának idveféséfen lett Végezése, lett Lelkének tö-
kéletes nyugodalma, és Idvefése. Ugy vagyon ugyan, hogy
ezen Nagy Éló-Fának, Te mellölled lett ki-dölése után, az Öz-
vegyeknek rend-Éerént-való forfok Éerént, már több kedvetlensé-
gek Éeleinek léÉen mint-egy ki-tétettette Életed; mind-az-által
Élnek még ISTEN' Jó-vóltából; és Éépen nevedeknek a' Kedves
Tsemeték, Mellyeket a' ki-dölt Nagy Éló-Fának helyébe, IS-
TEN ki-tsemetéztetett; 's a' mi nagyobb, Él a' JÉ'SUS, a' Ki,
Te-néked-is Ut, mellyet követÉ, Igazság mellyben meg-erőfi-
tettet

tetted Hitedet, és Élet mellyet rész-zerént biré, rész-zerént pedig váré, és reménylé. Ő légyen Te-néked továbbra-is, Utazáfodban Oltalmaz és Vezéred, Szomorúságaidban Vigasztalód, erőtelenségeidben Erőrséged, Életedben és Halálodban Nyereséged! Öregbitse az UR ISTEN, a' Te Méltóságos Uri Házadban Örömdre képen nevedő, említett két jeles Uri Gyermkeidet, és azokat mint képen zöldellő Tsemeteket a' Maga Kegyelmének Mennyei Harmatjával öntözgeffe!

TÉGEDET - is Méltóságos Gróf CZEGEI WASS KATA AÉZony! Ezen Néhai Méltóságos Gróf Urnak, Elsőbbik Élete Párjával való Kedves Léánya, áldjon-meg az UR a' Sionból; és a' Maga Jó-vóltát 's Irgalmasságát Te rajtad és a' Te Méltóságos FÉRJEDen nyugtassa-meg.

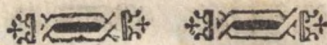
TI-is továbbá, Ezen Néhai böl dog Emlékezetü Méltóságos Gróf Urnak, Életben lévő Méltóságos Uri TESTVÉRFI, Ugy- mint: Méltóságos Gróf CZEGEI WASS GYÖRGY Ur, Méltóságos Gróf CZEGEI WASS ÁDÁM Ur! Méltóságos Gróf CZEGEI WASS ANNA AÉZony, Néhai Méltóságos *Reg. Consiliarius* WAJI ÁBRAHÁM Ur' Kegyes Özvegye! Méltóságos Gróf CZEGEI WASS KATA AÉZony, Méltóságos Gróf Nagy-Firtsei TOLDALAGI LÁSZLO Urnak, a' Méltóságos Erdélyi Királyi Törvényes TÁBLÁnak érdemes *Actualis Adfessor*-ának Kedves Élete Párja! Méltóságos Gróf CZEGEI WASS KRISTINA AÉZony, Méltóságos LIBER BARO Gyerő-Monostori KEMÉNY MIKLOS Ur' Kedves Házas Tárfa! és Méltóságos Gróf CZEGEI WASS JULIÁNA AÉZony, Méltóságos Gróf BETHLEN BETHLEN ELEK UR' Élete' Kedves Párja! TI-is mondom légyetek Emlékezetben füntelen a' Mennyei UR előtt. Kösse-bé az Életnek URa a' TI Életeteket az Élöknek Tsomójába, és Titeket a' TI Méltóságos Uri KEDVESEITEKkel 's HAZAtokkal egye-

egyetemben Oltalmának Kegyes Szárnyaival takargasson és fedezzen-bé !

Méltóságos WAJAI WAJI JUDITH Azzony ! Néhai Méltóságos CZEGEI WASS DÁNIEL Ur' Kegyes Özvegye ! Ezen Néhai Méltóságos Gróf és *Reg. Consiliarius* Urnak Édes ANNYA gyanánt lévő Mostoha ANNYA, és (a' Kit itt helyesfen említhetek) Méltóságos LIBER BARO Lofontzi BÁNFI EERENTZ Ur, Nemes Kražna Vármegyének Tanácsos és Nagy Érdemü Fő-Ispánja. Ezen Néhai Méltóságos Gróf Urnak igen Kedves Ipja ! az UR a' Ki Titeket Gyermekségtektől fogva, eddig való Utozástokban Kegyelmesen vezérlett és tanított, a' Ti Igazságnak Utja érént való Öregségteknek idején-is, ne hagyjon-el Titeket ; hanem Ti-veletek légyen mind végig, és a' Ti Méltóságos Uri KEDVESEI-teken, Ti-rajtatok meg-nyújtatott Jó-vóltát és Áldását tégye állandóvá.

El-halgtván fánzfándékkal, és Másnak hagyván, a' Méltóságos MIKO, BÁNFI, KEMÉNY, GYULAI, TELEKI, BETHLEN, KENDEEI, RHÉDEI és TOROTZKAI *Familiáknak*, és azokból lévő több Méltóságos Uri ATYAFIAKnak említését ; Utóljára már Ti-elötökbe közönségesfen Sz. H! egy Kérdést terjesztetek, a' mellyet még *Seneca* tett-fel a' maga Leveleiben. Ezt t. i. *An Via igrato sit monstranda? Vallyon a' háládatlan ember megérdemli-e, hogy neki Ut mutatassék?* Én pedig ezt nem azért említém, mint-ha Titeket-is azok közzül valóknak gondolnálak, a' kikről ez a' Kérdés szól? Távól légyen ! Söt inkább reményelem, hogy midön én ez alkalmatossággal Ti-néktek Utat mutaték, még pedig azt, mellyet a' JÉ'SUS mutatott és nyitott-meg nékiünk, Ti-is, Ehez a' Kegyelmes IDVEZITÖhöz olly' háládatofok lévtek, hogy minden más Utakat el-hagyván, és meg-vetvén,

vén, tellyes Életetekben ezt az egy tökéletes Urat követitek,
Mellyet ha tselekeztek, nékem sem lesz okom reá hogy a' Pró-
fétával, így foházkodjam-fel: *Hijában költöttem-el az én erőmet,*
É'sa. XLIX: Ti-is pedig Sz. A! nyertetek léftek; mert ez által
az Ut által mind az Igazságot, mind az Életet
meg-nyeritek. Ugy légyen!

A M E N.

HALOTTI ORATZIO,

Mellyben,

AZ ISTEN' VÁROSSA' IGAZ ATYJAINAK HALHATATLANSÁGOKAT,

Némi-némü vonogatásokkal le-rajzolván, egyfzer'smindazzal,

Ama' Haza' és ISTEN' VÁROSSA' TANÁTSOS
A TY J Á N A K,

NÉHAI MÉLTÓSÁGOS GROF TZEGEI

WASS MIKLÓS
ÚR Ö N A G Y S Á G Á N A K,

ÉLETÉBEN, A' TSÁSZÁRI, KIRÁLYI ÉS APOSTOLI SZENTSÉGES FELSÉG' REGIUS CONSILIARIUSSÁNAK,

ÚRI NEMZETÉHEZ ILLÖ

Utolsó Tíztefségét, Halhatatlanná tenni igyekezte

SZATHMÁRI PAP MIHÁLY,

A' Kolo'svári Reform. Collegium' SZ. THEOLOGIÁT tanító akkori Professora.

A' néhai Méltóságos Vrnak különös segítségéVeL Vjonnan épült tzegeI ISTEN' házában kefergő fényes rend eLött.

Karátson Havának 10-dik Napján.

Cicero de Senectute. C. XX.

Non est lugenda mors, quam IMMORTALITAS consequitur.

a z a z :

Nem illik keferegnünk az olyan halálon, a' mellyet HALHATATLANSÁG éokott követni.

Salust. Bell. Jugurt. C. LXXXV.

Nemo unquam ignavia IMMORTALIS factus est.

a z a z :

Soha fenki túnyaság által HALHATATLANNÁ nem lett.

HALOTTI ORATZIO.

*Hofkü idökre fel-nyúló Fényes Familiatoknak Méltóságát, fé-
lesen ki-terjedett Virtustoknak Nagyságával ékesítő, Hazánk'
elsöbbs Nagyságu Tsillagai, Méltóságos Urak!*

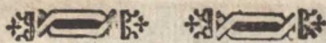
*Ditsöséséges Koronás Fejedelmünk' Hírsége, és a' Köz-Jónak elö-
menetele mellett igaz Nemes vérrel buzgó Tekintetes Férfiak!
Ama' Mennyből alá állott Ditsöséséges Ferú'sálemnek Torná-
tziban, két élü villogó Fegyverekkel Strá'sálló Tíftoteles
Tudós Férfiak!*

*Minden Nemböl, Rendböl itten képen meg-sereglett Szomorú
Halotti Gyülekezet!*

Mindnyájan igen kívánatos Halgatóim!

Maz halhatatlan emlékezetü Görög Orzági di-
tsöséséges *Monarcha*, ama' névvel és valósággal
egy aránt *Nagy Sándor* felöl, olvassuk a' régi Ha-
lált nem esmérö Historiákban, hogy midön egy-
kor ö hozzája, egy kiváltképpen való örömmek ragyogványit fe-
meiben, és minden tselekedeteiben villogtató Hir-mondó, avagy

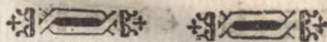

Orátor érkezett volna, látván a' meg-ementett Győzhetetlen Király még távólról, hogy ennek a' Hír-mondónak minden maga viselése azt mutatná, hogy az ő fájában, valamely nevezetes öröm-mondáznak követsége volna, nem várja hogy az, az ő követségét ki-bezélje, hanem ötet előre meg-éollitá, ezt mondván: *Quid mihi tanto gaudio dignum nunciaturus es, nisi forsan Homerus revixit?* az az: Valyon mitsoda Követség lehet a' te fájában olly' nagy öröme méltó, hanem talám az, hogy ama' nagy Poëta, az *Homerus* a' Halálból fel-tamadott?

Méltóságos, Nagyságos, Tekintetes, Tiszteletes, Nemes és Nemzetes, minden renden lévő Szomorú Halgatóim! midön én is e' zokogó Siralomnak hajakat borzasztó, ziveket lankaasztó, vasrag gyáfu piatzára, egyedül mintegy örömmel tellyes Hír-mondó, vagy *Orator* elő állottam, és már előre-is mind ábrázatommal, úgy-mint a' mellynek óh melly nehéz a' zivnek titkos indulatit ki nem jelenteni! mind kevés bezedemmel azt mutatom, hogy a' keferüségnek illy' homályos és terhes fellegei közt-is, az én nyelvem alatt kiváltképpen való örvendetes követség vagyok, bizony Ti-is méltán előre én töllem ezt kérthetitek: *Quid nobis tanto gaudio dignum nunciaturus es, nisi forsan Consiliarius Regius Comes Illustrissimus Nicolaus VVass de Tzege revixit?* az az: Valyon mitsoda követség lehet a' Te fájában illy' nagy öröme méltó, hanem talám az, hogy ama' Királyi Tanátsos Férjfiú, ama' Jó Atya, Méltóságos Gróf Tzegei WASS MIKLOS Ur fel-tamadott? Tudni illik, miképen a' *Nagy Sándor* minden ő hozzája lehető örvendetes izenetek között azt tartotta volna leg-nagyobnak, ha valaki ő nékie ezt mondhatná, hogy az *Homerus Poëta* fel-tamadott, tsak azért; mert tudta azt, hogy ha *Homerus* az ő idejében fel-tamadhatna, tehát az ő jeles viselt dolgait versekben írná, és így azok által, ő nékie örökké-tartó hírt 's nevet és Halhatatlanságot

ságot feerezne : úgy el-híszem , Sz. H! hogy Ti-is azt állatjátok , és fíveitekben azt forgatjátok , hogy örvendetesebb *Orator* Ti-közitekben nem érkezhettek , mint a' ki mostan Tinéktek azt hirdetné , hogy ama' Ti fíveteket minden naponként meg-örvendeztető , és újabb újabb Gyönyörködtetéseivel Életeteket élvezgető JÓ Atya , Méltóságos Gróf *Tzegei* WASS MIKLOS Ur vizontag ez életre fel-tamadott. De meg-botsáfsatok Sz. H. még ennél-is fokkal nagyobb örömmek és vígalságnak *materiája* repes az én fívemben . Örvendjetekek azért , örvendjetekek ! és minden zokogó fírlomnak ezennel véget vessetekek ; mert a' mint ama' mind ékesen fíólló , mint bölts ítéletű *Cicero* fíóll vala : *Non est lugenda mors quam Immortalitas consequitur* . Nem illik keseregni az ollyan halálón , a' mellyet Halhatatlanság fokott követni . Imé a' kinek Halálán Ti-is mostan illy' méljen keseregtekek , az nem tsak meg nem hólt , de még meg sem halhatott ; mivel midön ö az ISTEN Szövetséges Népe között , az ISTEN' Izraélében Nagy Atyává lett , akkor a' Pogányoknak *Apotheosis*okat , fok gráditsokkal feljül múló ditsőséges *Cerimoniával* , az ISTENnek *Nemzetségében* , söt *inter aeternae Urbis Patres Conscriptos relatus* , amaz örökké tartó ISTEN Várofsának Fő Atyjai közzé által íratatván , magáról minden halandóságot le-vetkezett , és egézfízen ujj és halhatatlan tagokat öltözött . Engedjetekek meg azért énnékem Sz. H! hogy fenn nem héjjázó , hanem tsak a' föld fínen repdesni fokott tsekély *Oration*nak rendiben , mostan hozhaffam világos Nap-fényre elöttekek , és bizonyithaffam-meg AZ ISTEN' VÁROSSA' IGAZ ATYJAINAK HALHATATLANSÁGOKAT , elötökben festvén azokat az újj , és közönséges Halandó Emberekeknek Tagjaitól , megkülömböztetett halhatatlan Tagokat , mellyekre a' maga halandó Tagjait által változtatja az , a' ki az ISTEN Szövetséges Népe között Nagy Atyává lézen , és a' mellyek által az Halandóságnak

Törvénye alól-is ki-mégyen , hogy így mind mostani örvendezésemnek jó okát adhattam ; mind pedig a' ti éivatekból minden keferőséget egézzén ki-ólthassak.

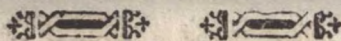
Ugy látzik , Sz. H. a' Ti reám függefztett villogó émeiteknek éppen éivatekre nyíló kristály ablakain, hogy Ti-is ezen fel-vett *Materiának* gyönyörüségét már előre magatokban képzelitek , és érzitek : de más felől azt-is forgatjátok elméitekben, hogy mivel a' Nagy dolgokról , tsak a' Nagy és magafán járó Elméjü *Oratorok* szólhatnak illendöképen ; azért talám én-is most ama' *Poëitának* , nem tsak a' vers-érezökre , hazem az *Oratorokra*-is egy aránt tartozó im ez *regulája* ellen vétek :

*Sumite materiam , vestris , qui scribitis aequam
Viribus , et versate diu , quid ferre recusent ,
Quid valeant humeri.* az az :

Ha valamely dolog ki-bezélléséhez

Fogfz , mérfékeljed azt magad' erejéhez.

El-is rettenthetne meg-vallom én , ennek meg-gondolása , éngemet mostan valójában a' szóllástól , és azt adhatnám én-is magamnak tanátsul , a' mit hajdon amaz élhetetlenül orált *Silon Pompejusnak* adott vala a' Bölts *Seneca* : *Nunquam surgas* . Soha többé fel ne állj ; mivel jól esmérem én azt , hogy sem az *Isocrates Oratornak* kellemetéségével , sem a' *Lyfiásnak* es *Hyperidesnek* magafán repülő elméjekkel , sem a' *Demostbenesnek* és *Ciceronak* ékesen szólló nyelvekkel nem bírok : annyival-is inkább az ékesen szóllásnak nem tsak füleket tsiklándoztató , hanem a' éivatekre-is beható mesterségében , tsak inas éztendör-is nem töltvén , tsapongó nyelvemnek síketes rekedésével , mint hajdon az híres *Orpheus* és *Amphion* , kedveten hangitsáló lantyaikkal még a' vad kanoikat-is , az erdöket-is mogok után vonták , figyelmetes füleiteket befé.

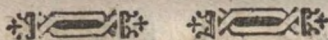
bevédeim után nem vonhatom. De mivel ugyan tsak tellyes reménységgel vagyok a' felöl, hogy egy két mindeneket meg-gy-nnyuló értetlen *Minusok*on kívül, a' kikkel semmit sem gondolok, nagyobbára én mostan, olly Bölts és Nemes elméjü Halgatókra találtam, a' kiknek elég a' Nagy Dolgok felöl való elmélkedésre tsak útat és alkalmatosságot nyitnom, és a' kik előtt ha Éintén minden pallerozás nélkül folya-is bevédem, és a' dolgoknak Méltóságát ingyen el sem érne-is értekezésem, mindazonáltal nem lenne *Gratziájokból* örökös ki-rkeztetésem; azért a' mit égyzer meg ígértem, azt már Éemeitek 's füleitek eleiben terjesztém, legyetek mind két felöl figyelmctefek!

Imé tellyes bizodalمام lévén Fel-tételemmnek tsalt semmiképpen nem vethető igazságához fietek, és Éintén hozzá-is kezdék vala annak illendő erősségeekkel való bizonygatásához; de most vézem ezemben, hogy még Fel-tételemm-is nem mindeneknek Éemeik előtt elég nyilvánóságos. Azt várjátok t. i. el-hízem, hogy minek-elötte az *ISTEN Várossa' Igaz Atyjainak Halbatatlanságokat* meg-bizonyítanám, értetném meg előre, nem homályos bevédekkel, mit jelentsen nékem ez az *ISTEN Városának* nevezeti, és kik légyenek annak *Igaz Jó Atyjai*? Én azért, hogy a' Éomorú gyáshoz éppen nem illő, és az *ISTEN* előtt-is kedvet fo-ha nem lelhető hozzás bevédet el-kerüljem, az *ISTEN Városának* nevezeti alatt, ingyen sem értem most azoknak a' látható és láthatatlan Éámtalan okos teremtett állatoknak feregét, avagy társaságát, kik mind itt e' földön, mind az Egekben, mind pedig e' világ más hömpölygő golyobiffainak, úgy-mint Napnak, Hóldnak, és más *Planetáknak* domboru hátokon lakoznak, és mindnyáján azon egy végre teremtettek lévén, azon egy hatalmas Királytól-is függenek. Ingyen sem vézem én most illy' Ééles értelem-ben az *ISTEN Városának* nevezet, noha ez az értelem-is
fenki

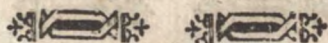

senki előtt idegen nem lehetne , úgy-mint , a' mellyel már régen élt ama' *Római* ékefen állának , és böltsétségnek , még eddig senkitől meg nem előzetett Fő Mestere és Atyja a' *Cicero* , midőn e'képpen állott : *Universus hic mundus , una Civitas communis Deorum atque hominum existimanda est.* az az : Ez egész világot , mint az Isteneknek és az Embereknek egy közönséges Városokat , méltán akar ki úgy gondolhatja . Sőt bátor e' meg-nevezett értelemnél , nem kevésbé erősebb legyen-is az , melly érint az *ISTEN Várossa* jelenti , nem már a' minden okos , hanem a' minden Hívő és Meg-ízenteltetett Teremtett állatoknak feregét , melly rész-érint , ama' Mennyci *Capitoliumban* , Ditsőséges *Imperatorával* fejez ruhákban és zöldellő Pálma ágakkal győzedelmi Éneket zengedez , rész-érint pedig , ugyan azon *Imperatornak* mindenféle kiható birodalma és vezérlése alatt , még e' földön , a' győzedelemnek bizonyos Reménységével vitézkedik : és bátor ez az értelem is sem tellyességgel éokatlan , sem igen ritka ne legyen , de ugyan tsak én még ennél-is itten más erősebb értelemre tzelezok . Jelenti tudnillik énnékem az *ISTEN Várossa* , igen erőse értelemben , ama' íent és magas hegyen fundáltatott Várost , az Ujj Testamentomi Jéru'sálem Várofsát , a' hol vagynak az *ISTENnek* érelnetes Hajléki , és az Első-Szulöttöknek tárfasága . Mellynek a' mint *Gregorius* írja , három Kapui vagynak , Nap kelett felől a' *Hit* ; mert ezen mégyen-bé az Igaz Világosság az ember' éívében ; Északra a' *Reménység* , mert az által kezd az ember az ő büneinek érzése után éledni : Délre van a' *Szeretet* , melly az Atyafiúi ézeret' tüzével éüntelen világol . Kerek éóval : jelenti , az *ISTENnek* itt e' földön vitézkedő Anyaízentegyházát .

De nem nyerek , a' mint látom sokaknak Fő tsóváláfokból , tellyes kedvet 's *applausust* ezen értelemmel ; ímé már-is ki ki mellette ülő Tárfá előtt ez értelemért féltdegelni kezd engem

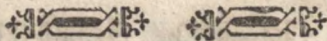

engem nem igen kedves fűnekkel, és hozzám-is el-halló fufogás-fal fűjja értelmeknek nehéz következéseit. Vallyon hát, így főll amaz, lehet-é az ISTENnek itt e' földön vitezkedő Anya-fentegyházát Városnak nevezni? Vallyon e' fűrint az Anya-fentegyház, nem valóságos *Status* és *Imperium* avagy *Monarchia* lézen-é? és a' mint ama' mezűc látó, fűmöldökös *Statisták* főllanak: vallyon nem lézen-é már e'képpen *Status in Statu*, *Civitas in Civitate*? Más Város egy Városban, és kettős Kormány azon egy Kormányban? Vallyon ha az ISTEN Anya-fentegyházának-is mint Városnak egy uralkodó hatalmas Feje lézen, és ez a' Város-is, mellyben ez az ISTEN Anya-fentegyháza meg-telepedett, más uralkodó hatalmas Fő által fog igazgattatni, vallyon mondom, e' fűrint, azon egy Országban nem két egy arányu Fők uralkodnak-é? holott igen meg-próbáltatott igafsága vagyon itt-is ama' Nagy Sándor mondásának: *Neque terra duos soles, neque Regnum duos Reges ferre potest*. az az: Noha mindeneknél leg-jobb légyen a' Nap e' földnek; de még-is két Napot a' föld el nem fűnvedhetne: és noha az Ország-is a' Királlyal lelkes; de még-is egyfűer'smind két Királlyokat el nem viselhetne. De el-forditom Sz. H. e' gyűlölfűeges következéseknak halláfoktól mind két fűileimet: irtózom tellyes fűivemből mind *Hotomannustól*, mind pedig máfoktól, a' kik a' Fűlsőbb Hatalmáfűsűgoknak ellenek állani, és azoknak fűentsűes kezeikben a' Királlyi Páltzát, fejcikben az Ország Koronáfűját, fűppen Oriáfűi indűlattal kettűsűgefűsű tenni bűtorkodnak. Meg-tanfűtam én azt már régen ama' fűent *Statista* parantsolatáfűjából, hogy minden léleknak fűűksűg a' Fűlsűbb Hatalmáfűsűgnak alája vetterni. Hogy minden Országban, mint minden emberben, a' mint *Plutarchus*, és *Julius Paulus* híres Tűrvűny-tűdű főll vala: mindenek azon egy lélektűl lelkesűttetűnűnek. Oh kedvezetek hát, az *ISTEN Vűrosfűját*, és annak tűllem lett magyaráztatáfűját minden nehéz, és

el-intézett tzelomon fokkal kívül járó következőekkel terhelni 's férteni ! Én ugyan-is , imé minden éinlés és idegen ábrázat nélkül értelmem' ki-mondom: hogy midőn az Ujj Testamentomi vitézke-dő és látható Anyazentegyházat *Várofnak*, vagy *ISTEN Városának* nevezem , koránt lem olly' tulajdonképpen való es éoros értelemben vézem a' *Várofnak* nevezetét , mintha ugyan annak itt e' földön való külső formáját - is e' világi roppant Országokhoz és Birodalmokhoz hasonlónak lenni hinném 's állitanám ; hanem így nevezem azt némelly éent és más Kegyes Tanítók után , azokért a' némi-némü hasonlatosságokért , mellyek egy felől a' Városok' avagy Országok, más felől pedig az ISTENnek ezen Ujj Testa-mentomi vitézke-dő és látható Anyazentegyháza között találatnak. Minémüek ezek , hogy miként a' Városok és Országok éamos em-berekből állanak : úgy az Anyazentegyház-is fok hívők-ből gyüle-kezik öëve; és miként amazok között, úgy ezek között-is egy bi-zonyos meg-egyezés vagon 's a't. Egy főval : így nevezem én ezt ; mert ennek helye és példája vala hajdon ama' nagy és ked-ves Város a' Szent Jérú'sálem, mellyben kiváltképpen helyheztetett vala az ISTENnek Anyazentegyháza .

Meg-értvén e' éerint, az ISTEN Vároffa , mit tégyen én-nékem : várjátok Sz. H. úgy látom , hogy annak igaz *Attyait*-is néktek ki-nevezzem . Sőt talám már előre-is némellyek engemet tulajdon kebeleikben nevetnek, ezt mondván: tsudállatos és még ama' *Plato* ezén kívül fohólt fel nem találatható *Respublicánál* , vagy a' *Campanellától* fundálatott *Napnak Várofsánál* , és a' *Morus Utopiájánál*-is lehetetlenebb Vároft festéte *Orator* , midőn azt akarod , hogy az *ISTEN Vároffa* tulajdonképpen való *Város* ne lé-gyen , még-is annak mind Fő-Fő Atyjai , mind pedig Fijjai 's La-kofi légyenek . De ne fiessetek kérlek ellenem való vélekedéstek-kel ! Hiteleléssé tézem majdon , nagyon bízom, ha tovább-is , mint eddig

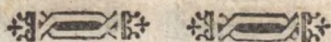
Érdig figyelmezni méltóztattok, előttetek-is egézzén befezédem. Jövevény ugyan az, meg-vallom, és éppen járatlan a' régi Böltsenek minden munkáikban, a' ki nem tudja, hogy az *Atyáknak* nevezeti mindenkor és mindeneknél olly' kedves, olly' tisztés, és nagy méltóságú nevezet lett légyen, hogy azzal nem tsak a' régi minden Királyok, *Imperatorok*, és Fejedelmek, hanem még a' Pogányoknak költött Istenei - is föbb tisztésegeknek tartották megtiszteltetni. Sőt hogy az, mint - egy fűkséges-is légyen, hogy az Isteneket *Atyáknak* nevezzük, azt igen szépen ki-jelentette ama' Kerefityén *Cicero* a' *Lactantius*, midön az Isteneknek fokaságát e'ként tzáfolta-meg: *Omnem Deum, qui ab homine colitur, necesse est inter solennes ritus, et preces Patrem nuncupari, non tantum honoris gratia, verum etiam rationis; quod et antiquior est homine, et quod vitam, et salutem, victum praestat ut Pater. Itaque ut Jupiter a precantibus Pater vocatur, et Saturnus, et Janus, et Liber, et ceteri deinceps, quod Lucilius in Deorum Concilio irridet:*

Ut nemo sit nostrum, quin Pater optimus Divum.

Ut Neptunus Pater, Liber, Saturnus Pater, Mars,

Janus Quirinus Pater nomen dicamur ad unum.

Quod si natura non patitur, ut sint unius hominis plures Patres ergo Deos etiam multos colere contra naturam est, contraque pietatem. Mint-hogy pedig a' Királyok az Isteneknek itt e' földön mint-egy Hely-tartói, innen méltán ök-is *Atyáknak* neveztethtenek. Az honnan e'képpen áll amaz második *Plato*, az *Alexandriai Philo*: *Βασιλεῖς δὲ ἕκῃτι προῤῥήσις ὀκειότερα πατρός.* *Regi appellatio nulla magis propria quam Patris.* Semmi nevezet nem illeti inkább a' jó Királyokat, mint az Atyai nevezet. Mellyre nézve, sokan-is a' régi *Romai* pogány *Imperatorok* közül,

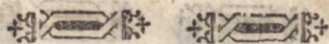

zül, olly' nagy kívánsággal, avagy kevelységgel kívántak ez Atyai nével neveztetni, hogy orzágláfoknak első napján mingyárt ezt magokra ruháztatni éppen nem átalották; a' mint ezt nyilván szemléljük, és tudgyuk azoknak meg-avúlt ro'sdás pénzeikről, és halhatatlanságokra fel-emeltetett márvány Köveikről, melyeken: PATRES PATRIAE. PATRES URBIS. PATRES CIVITATUM. PATRES COLONIAE. PATRES PROVINCIAE. PATRES AUSONII. PATRES LATII. PATRES MUNDI. PATRES ORBIS. VÁRAS ATYJAINAK. TARTOMÁNY ATYJAINAK. Söt a' közöttök nagy *Jupiternek* példája kerint: VILÁG ATYJAINAK, 's még több más ezekhez hasonló vagy nagyobb fényes neveket tulajdonítottanak ök önnön magoknak, éppen ellenkezöképen mint más bölts és hasznos Fejedelmek tselekedtek, kik e' nevezetet vagy tellyeséggel el-kerülték, vagy igen későre vették fel magokra, tudván melly nagy és nehéz dolgokat foglaljon magában ez *Atyai* kép név. Mellyet még ma-is akárki a' bölts *Senecától* meg-érthet 's tanulhat, ki egy helyt e'ként áll: *Principem Patrem Patriae appellavimus, ut sciret datam sibi Potestatem Patriam, quae est temperatissima, liberis consulens, suaque post illos ponens.* Az az: a' Fejedelmeket Atyáknak neveztek, hogy meg-tudnák, hogy Atyai hatalommal kellene nekik orzáglálni, olyan-nal, a' melly leg-mérsékletebb orzágláfnak módja, és a' melly a' fiaknak hasznát úgy kívánja, hogy azt, a' magáénak-is eleibe tégye. Ez okon mondotta *Augustus Imperator*nak-is amaz ö kedves *Poetája*:

Hic ames dici Pater atque Princeps.

Kedveljed közöttünk az Atyai és a' Fejedelmi rád illő neveket. Ez okon kiáltotta a' Római fokaság-is *Romulust* és *Julius Caesart* maga Atyjainak. Söt ez okon nevezte a' *Romulus*-is az ö *Senatorit* 's *Várossa Véneit*, mind annyi Atyáknak.

Ezek-is

Ezek és ezekhez hasonló több dolgok, meg-vallom, egyaránt arra láttatnak tanítani, hogy az Atyai név, mindenkor főb hatalomságot jelent, annyival-is inkább, ha már meg-fontoljuk, hogy a' természetű Atyáknak-is, olly' nagy hatalmok vólt a' *Római* törvény szerint hajdon tulajdon magzatyaikon, hogy azoknak életek és halálok-is tulajdon birtokokban vólna. És így már úgy vélem e'ként okoskodtok: mivel az *ISTEN Várossa* nem tulajdonképpen való *Város*, azért talám ennek *Fő-Fő Atyjai*-is éppen nem lehetnek. De vegyétek kérlek ezt jól elmétekre, nints ez ellenverés valóban ellenem. Légyen igaz bátor a' mint kívánniátok, hogy az Atyai név töbnyire mindenkor valami Felsőbb Hatalmat és Meltóságot jelent. Légyen igaz az-is, hogy az *ISTEN Várossa*, a' mint én akarom; nem tulajdonképpen való *Város*, úgy-mint, a' mellyben sem Királyi Páltza, (melly helyett ennek Tanítóinak költsok adattattak) sem Királyi Szék, sem semmi elsőség nem engedtetett, minden *politíája* e' *Városnak* ebben lévén bé-foglaltatva: *Qui primus esse vult sit ultimus*, A' ki első akar lenni légyen utólsó. Az honnan a' régi kegyes *Imperátorok* és *Fejedelmek*-is, midön az itt adattatni szokott közönséges *Agapéhoz*, szeretetbéli vendégséghez járútanak; mindenkor *Koronájokat* és *Királyságoknak* több fényes jeleit mint-egy félre tették. De ugyan tsak mivel ez *ISTEN Várossa* a' külső *Országok*' és *Birodalmok*' kebeleken nyugvók, és mivel senki-is ez *ISTEN Várossában* való *civilizáltatása*, avagy bé-állása által, azt a' személyt, mellyet a' külső társaságban viselt magáról le nem verkezheti; e' *Városban* való bé-állása után-is a' szolga tsak szolga maradvan, és ki ki maga rangjában 's köteletségében, mint vólt, meg-hagyatván; azért ugyan azok, a' kik a' külső *Orzágnak* és *Birodalomnak* *Fő Atyjai* vóltak, az *ISTEN Várossa* *Fő Atyjainak*-is ugyan a-

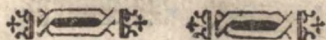

azok méltán mondathatnak , annyival-is inkább , hogy bátor nem csak a' régi Pogányok közzül fókán, hanem ama *Florentiai Machiavellus* - is ez kettőt egymással igen ellenkezőknek oltsárolták , minden kétségen kívül helyheztetett , mindazáltal már ma azoknak szép és atyafiságos meg-egyezések, majd minden igazán ítélő Biráknál .

Szemlélitek Sz. H. már hát tulajdon Femeitekkel ez ISTEN *Vároffának Fő-Fő Atyjait*, és azokat velem együtt magok rendek kerint egyen-egyen buzgó indulatal álgyátok és tisztelitek-is. Tudnillik, mivel minden Orffágnak , Tárfaságnak és Vároffnak első fenkitől nem függő *Fő Atyja* ama' közönséges *Jó Atya* az ISTEN , úgy-mint a' kinek nem csak élet adó 'és meg-tartó Gondvifélése , hanem esmérete nélkül-is soha egy Város avagy Orffág-is éppen fenn nem állhat , 's nem virágozhatik , akár-mint patvarkodjanak-is ez ellen amaz *Atheusokból*, ISTEN nélkül való emberekből rendes Tárfaságot faragni kívánó *Baeliusok*, 's *Mandevilek* olly' igen tsalhatatlan lévén t. i. a' *Plutarkusnak* ama' mondása : *Facilius Urbem condere sine solo posse puto, quam opinione de Diis sublata, Civitatem coerre, aut constare* . az az :

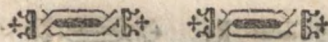
Könnyebb az aérben vároff építeni,
Magas köfalakkal bé-is keríteni,
Mint az embereket egy testben gyűjteni
ISTEN nélkül, 's abban meg-eröfiteni.

Azért a' külső Orffágoknak kebeleekben épült Anya-entegyháznak-is Első fenkitől nem függő *Fő Atyja* lézen az ISTEN , mellyre nézve ezt *ISTEN Vároffának* méltán nevezhetem . De mivel ez első Fő és Jó Atyának vagynak minden Orffágokban rendes Helytartói , minémüiek a' Királyok , Fejedelmek , Fő Igazgatók , 's azoknak Belső Tanátsofi , kik mivel az alattok lévőket szeretettel igazgat-

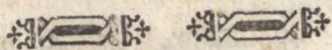

igazgatják, 's hasznos Peldájokkal a' Jóra formálják; azért ezek is az Ország *Fő Atyjainak* méltán neveztetnek. Sőt hogy e' Tifzesség közönségefebbé lenne, vóltanak már eleitől fogva, és neveztettenek nem tsak PATRES PATRIAE, PATRES SENATUS, HAZA és TANÁTS FŐ ATYJAI, hanem MATRES PATRIÆ, MATRESQUE SENATUS, HAZA és TANÁTS FŐ ANYJAI a' mint *Faustina, Julia Mamaea*, és máfok pénzei nyilván bizonyítják. Az honnan éükség, hogy az Ország 's Haza kebelében nyugvó *ISTEN Várofsának*-is *másod* rendbéli *igaz 's jó Atyjai* legyenek a' Királyok, Fejedelmek, Fő Igazgatók, 's ezeknek Fő Tanátsoffi, és Elsőbb Hívei. Kiknek mint-hogy mind Atyai éívek vagy az *ISTEN Vároffa* meg-maradásának és nevedésének munkálkodására, mind pedig hatalmok 's fegyverek óltalmazására, az *ISTEN*-is őket nem tsak *Nutriciusoknak, Dajkáknak, Páftorok*nak, és *Atyáknak*, hanem ugyan *Isteneknek*-is nevezi. De még *harmadfor*, mivel minden Országban és Birodalomban vagnak apróbb Tárfaságok, Familiák, Nemzetségek, és *Collegiumok*, a' mellyeknek szabad mind azokat tselekedni, gyakorolni, mellyek a' Felsőbb Hatalmafságnak és a' Köz-Jónak 's Békeségnek, egy-ézőval: a' Tőrvények' virágzásának ellene nintsenek; azért az *ISTEN Vároffa*-is, mint egy a' külső Országok kebelében nyugvó 's azokkal fépen meg-egyező *Collegium*, Hívek Tárfasága, válaíthat magának, a' maga öléből, tulajdon Atyákat: Kik noha a' más két Atyáknak alattok lévén-is, az *ISTEN Vároffa* Előjáróinak és Jó Atyjainak mindazáltal méltán esmértetnek, *nem hogy azok az URnak örökségén uralkodjanak, hanem hogy az ISTEN Seregének Tüköri legyenek.*

Ki-nevezém Sz. H. így Személyesen-is, meg-értettétek ti-is már nem kétlem, mind egéí erőben, kik legyenek az *ISTEN Vároffa*

rossza' három rendbéli Atyjai: söt hinni-is kezdettétek, a' mint fel-
simúlt homlokaitokról, és hozzám felidülni kezdett ábrázatitok-
ról olvasni láttatom, hogy nem olly' nehéz lézen nekem az *IS-*
TEN Várossa Igaz Atyjainak Halhatatlanságokat már Nap fényre
hoznom. Az *Első* Atyának, úgy-mint az *ISTEN*nek Halhatatlansá-
gát hogy most bizonygassam, fenki nem várhatja; mivel a' ki azt
nem hiszi avagy meg-tagadja, fűkség hogy az, éppen az Egen Dél-
Éinben tündöklő Napot-is feketének mondja, és a' kerek karikát-
is egyfeszmind három vagy négy fegyü formának álitsa. Az *IS-*
TEN Várossa másod és harmad rendbéli *igaz Atyjainak*, úgy-mint
a' Fejedelmeknek, Igazgatóknak, a' Haza Elöl-járóinak, Taná-
tossainak, egy-főval az *ISTEN* Anyafentegyháza Kegyes Dajkái-
nak és Pártfogóinak (kiket most már szabad légyen énnékem együ-
vé foglalnom) Halhatatlanságok pedig, ha éntén nem olly' fém-
be ötlő-is, meg- esmérhetitek mindazonáltal, jó reménnyel va-
gyok, azt-is, ha befedemre tovább-is figyelmezni, mint eddig
méltóztattok. Ne-is gondoljátok mint ha én valami jádзи elmés-
fégre, vagy tsábitó hitván költeményre intéznék 's tzelőznék,
midön a' Haza és *ISTEN Várossa Igaz Atyjainak Halhatatlanságo-*
kat akarom világos verő-fényre hozni. Nem jár most ingyen-is el-
mémben az a' tsalfa és főfia befedén épült *Halhatatlanság*, mel-
lyet *Theophrastus Paracelsus*, 's más hozzá hasonló üres koponyá-
jú ezelősök, néminémü felelték által, kormos műhelyekben kí-
vántak magoknak 's másoknak ottan-ottan koholni 's ferezni: a-
vagy, a' melly ferint a' hajdon élt fene természetü *Géták*, mago-
kat Halhatatlanoknak hitték és hirdették, azt állatván, hogy a' kik
közöttök meg-halni láttanak, azokat, ök magok mint-egy köve-
teket küldenék *Zámolxis Ördöghöz*, vagy *Gébélízishez*. Nem gon-
dolkodom arról a' feles értelemben való Halhatatlanságról-is, melly
ferint egy felöl ugyan *Isocrates Görög Orator*, és ő utánna *Julianus*
Impe-

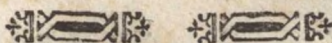
Imperator-is Civitates immortales a' Várasokat, és így kétség nélkül azoknak *Atyjai*kat-is Halhatatlanoknak mondotta, nem egyébon, hanem hogy a' miként a' folyó-vizek mindenkor azoknak mondattatnak, ha éintén minden szempillantásban újabb újabb tseppekkel folynak-is: úgy a' Várasok-is mind örökké meg-maradnak, és Halhatatlanok, noha azoknak Tagjai, majd minden naponként változnak-is: más felől pedig, a' melly szerint ama' *Persiai* válogatott tíz ezer jeles Férjfiak, a' mint *Herodotus* írja, *abavati Immortales*, Halhatatlanoknak neveztettek; *Ob hoc, quod si quis eorum, aut nece, aut morbo numerum imminueret, alius sufficiebatur, nec unquam plures erant paucioresve decem millibus*, azért; mert ha ki ő közzülök ki holt, avagy meg-ölettetett annak helyében mindjárt mást állattak, hogy így az ő lámok soha tíz ezernél se több, se kevesebb éppen nem lehetne. Vallyon azt vélitek - é hát Sz. H. hogy e' Világi Királyokat, Fejedelmeket és Elöl-járókat, kik a' Haza és az ISTEN Várofsának első Fő Atyjai, Halhatatlanoknak ez okon állatom, mert ők itt e' Földön mint ISTEN' Képei az ISTENTől ilyen *inaguratiot* vettek: *Én mondotam Istenek vagytok*. És így már ennyiben *Halhatatlanok-is*? Ugy van, nem tagadom, nem kevés erőiséget adhatna az - is fel-tételelnék bizonyítására, hogy már eleitől fogva nem tsak a' *Rómaiaknál*, *Görögöknél*, és más Nemzeteknél, a' Királyok, *Imperatorok*, Fejedelmek, és azoknak Tanátsoffi Isteneknek neveztettek. Sőt a' *Római* Tanáts - is nyilvánóságoson ΘΕΟΣ ΣΥΝΚΛΗΤΟΣ DEUS SENATUS, SACER SENATUS, ISTENI TANÁTS, SZENT TANÁTS, több illy' nagy Nevekkél neveztetett, hanem ennek-felette az örök ISTEN-is az Elöl-járókat e'képpen nevezte. Mert nékem úgy tétfik, hogy az Isteni Név semmivel is inkább mint a' Halandósággal nem ellenkezhetik: az honnan nem tsak hajdon az Istenek egy szóval: *Immortales, Halhatatlanok-is*

H

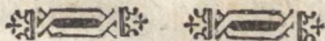

nak-is mondattattanak; hanem a' természet-is azt ö felöllek ugyan fíveinkben méljen bé-óltotta, mivel a' mint Cicero fíoll: *Quae nobis natura informationem Deorum ipsorum dedit, eadem insculpsit in mentibus, ut eos aeternos ac beatos haberemus.* az az: Ugyan azon természet, a' melly az Isteneknek lételekről meg-gyözött bennünket, fívünkben azt-is méljen bé-óltotta, hogy öket örökké valóknak, és Bóldogoknak tartanók. De még-is más okon fundálom én az ISTEN Vároffa Fö-Fö Atyjainak Halhatatlanságokat.

Nem-is tartom Sz. H. eddig engemet tsendesen el-fenvedni méltóztatott elméteket, már tovább függöben. Ki-mondom világoson egész értelmemet. Tudja azt tudnillik minden közöttek, hogy ama' köz és igaz mondás fíerint: *Honores mutant mores.* Meg-változtatják a' tízféségek töbnyire erköltseinket, e' fíerint mondom, e' vólt mindeneknek eleitöl fogva, egyaránt értelmek, hogy a' kik valamelly Tízféségre vagy fényes Méltóságra fel-emelttetnek, azok egészén majd más erköltfü emberekké léfnek. Én pedig ennél-is még nagyobbbat mondok, nyilván azt állatván, hogy a' ki egy Kerefítyén Hazában az ISTEN Vároffa Jó Atyjává léfen, az önnön magára, még Világi Életében egészén más és Halhatatlan tagokat öltözik, 's újj emberré léfen. Az honnan eleitöl fogva, a' Királyok és más felsöbb Méltóságban lévök, midön az ö Tízféségekre és Hívatatokra elő-állatának, mint-egy Ujjá-Születtetteknek-is tartattanak. A' mint ez elég világos lehet abból, hogy nem tsak a' régi Pogány *Imperatorok* válaftatáfoknak napja, *Dies Natalis, Natalis Imperii* Születéfek' napjának, és Orfágláfok' fíületésének neveztetett, hanem még a' régi *Martyrok*-is midön fenvedéfeik által azok közzé bé-állani kezdettek, Ujjá Születtetteknek mondattattak: Söt a' *Saul* Király-is, midön egy efitendös Király vala; *Filius unius anni*, egy efitendös Fíúnak nevezte-

veztetett . Melly tsudállatos Ujjá-Születélt és *metamorphosist*, igen nagy változáft, én ugyan gyakorta úgy éoktam gondolni, mint ama' természet rendes folyását felyül múltó , de nem hitel felett való *Hiffoiát* , mellyet *Valerius Maximus* , régi Déák író , egy *Epirusbéli* köz rendü Görög Férjfiúról örök emlékezetre fel-jegyzett, hogy midön ő a' maga meg-hólt Feleségét már a' Koporsóban bé-fegezvén , a' Halotti sokasággal éintén a' közönséges Temető helyre ki-kísérte volna , akkor minden reménység és várás felett, ezen meg-hólt Afézonynak méhéből, egy frifs és eleven gyermek fülettetett; ki minek-utánna hangos síkoltásával magát ki-jelentette, leg-ottan halva feküvő Anyjának Koporsójából ki-vétettetett , és az után fel-nevekédvén , a' maga Hazájában nagy Emberré-is lett. Éppen így képzem én , mondom, a' Kereftény Haza' és *ISTEN Vároffa* Igaz Jó *Atyjának* újj és *Halhatatlan* tagokra való által változását . Noha ugyan-is minden Emberek közönségesen a' Halandóságnak Törvénye alá rekeftettek ; de még-is mihellyen valaki arra a' Méltóságra fel-emeltetik , hogy az *ISTEN Vároffának Fő Atyjává* légyen, leg-ottan az ő előbbeni halandó tagjai el-halván , ő benne egy újj elevenséggel élő tagok formáztatnak , mellyek élnek ugyan egy ideig azon meg-hólt tagokban-is , de végre oéf-tán ezeket az haláln k napján, a' Koporsóban, mint a' meg-ém-lített gyermek az ő Annyának meg-hólt tagjait, el-hagyván, és magok az újj és Halhatlan életre ki-jövén , egy Nagy és Halhatatlan Jó Atyát formálnak . Nem-is gondolhatom én Sz. H. hogy valaki , egy illyen által-változás nélkül valaha az *ISTEN Vároffa* Jó *Atyja* lehellen . Kitsoda nem tudja ugyan-is , hogy miként a' gyermekek az ő Szüléjeknek Erköltseiket és Szokáfaikat nagy monhon követik , az honnan éármaztak ama' Köz-mondáfok : *Apja Fia* , *Annya Leánya* , 's *nem esett meffke alma fájától* : Ugy , *Regis ad Exemplum totus componitur orbis* , a' Köz-Nép-is mindenkor

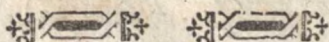
az ö Elöl-Járóinak , és Fő Atyjainak Erkölsit követi? Ezeknek Erkölsök , azoknak Törvények , és minden fokáforok azoknak *regulák* . Az honnan *Theodosius Imperator* - is, a' mint *Claudianus* elmés Déák *Poëta* fel-jegyzette , az ö több bölts és kegyes Tanátsai között , azt hagyja Fíának , hogy magát mindenkor úgy gondolja , mint-ha ugyan ez egész Világnak tekintete előtt járna , és mint-ha minden ézavai és tselekedei tükörül volnának : a' mint a' *Poëta* azt fépen ki-fejezi :

*Hoc te praeterea claro sermone monebo ,
Ut te totius medio telluris in orbe
Vivere cognoscas , cunctis tua gentibus esse
Facta palam.*

Söt azt-is tanátsolja , hogy ha az ö alatta valóknak valami Törvényt ád , azt elébb ö maga kezdje meg-tartani , tudván hogy a' Köz-Nép előtt sokkal hathatósabb lenne az ö Példája mint Parantsolatja .

*In commune jubes, si quid censesve tenendum ,
Primus jussa subi. Tunc observantior aequi
Fit Populus , nec ferre negat , cum viderit ipsum
Authorem parere sibi. Componitur Orbis
Regis ad exemplum , nec sic inflectere sensus
Humanos edicta valent , ut vita regentis ,
Mobile mutatur semper cum Principe vulgus.*

Egy szóval : kitsoda nem tudja már , hogy az Elöl-Járóknak , és a' Fő Atyáknak , egészen Példáknak és Tüköröknek kellefik az alattok valók előtt lenni? Söt , hogy ök tsak annyiban élök 's Elöl-Járók a' mennyiben hasznos Példáokkal a' Népet oktatják , a' végre lévén engedtetve nekik az UR ISTENTől világi életek-is , hogy málokat élni tanítsanak? E' pedig úgy lézen , ha az ö kö-zönsé-

zönséges és minden gonofra hajlandó tagaikat más újj és követésre méltó tagokra által változtatják . Az honnan , kétségben nem is lehet hozni , hogy fenki - is az *ISTEN Várossa'* haznos és Jó Atyja nem lehet , ha minden tagjait el nem változtatja , 's más ember nem lézen .

Képzeltetik hát már Sz. H. mitsoda Tagoknak kell lenni azoknak , mellyekre az *ISTEN Várossa' Fő Atyjainak* , az Elöljáróknak fiükség magok halandó Tagjaikat által változtatni , és a' mellyek által , a' halandóságnak Törvénye alól-is ki-fabadulván , élnek mind örökké , és halált nem látnak . Ollyanoknak tudnilik , mellyekkel nem különben , mint Törvényekkel és Tanátsaikkal a' népet egyaránt oktassák . De hogy még-is az illyen Jó Atyának követésére méltó képe Szíveiteknek Tábláján állandóbb lehessen , azt avagy csak nagyobb rézeire nézve , néminémü vonogatófokkal elötökben rajzolni kívánom .

Kezdjük hát a' Fején . Az Embernek Feje az a' külső és látható része , mellyel minden egyéb oktan állatoktól megkülömböztetik ; mivel az *ISTEN* , a' mint a' *Poëta* lépen áll :

*Pronaque cum spectent animalia cetera terram
Os homini sublime dedit ; Coelumque tueri
Jusfit , et erectos ad sidera tollere vultus.*

a z a z :

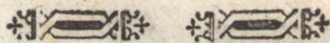
Midőn minden barmot artzal a' föld felé

Teremtett , az ember' fejit fel-nevelé ,

'S Ortzáját a' magas Ég felé emelé ,

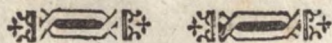
Hogy Tsillagit nézné , és számlálná elé .

Es így , mivel az embernek egyenesen fel-emelkedett Fejének az *ISTEN*ni tzállal meg-egyező tzelja , a' fenn és alatt lévő dolgoknak bölts vizsgálása ; azért az *ISTEN Várossa' Jó és Fő Atyjának* Feje

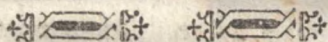
lében a' *Böltsefség*, még pedig úgy, hogy Feje első része légyen a' *Prudentia*, Okofság, hátulsó pedig a' *Scientia*, avagy Tudomány. Ugyan - is, miképpen az ember csak tzölönk Fő-nélkül, úgy az Elöl-Járok, hogy most nagyobbat ne mondjak, merő azon ijeftő vázok Böltsefség nélkül. Tsak az egy Böltsefség lévén az, melly miként a' *Mágnés*, titkos és tsudállatos erejével magához hajtja, avagy vonzza a' vasat; úgy mindeneknek ízevetket az *Atyákhoz* hajtja: sőt tsak a' Böltsefség egyedül lévén az, melly az Elöl-Járokat, és a' *Jó Atyákat* az egész Tárfaságnak lelkévé-is tézi, hogy az egész Tárfaságnak félelően ki-terjedett teste, ö vellek, mint tulajdon lelkével elevenke dhesék. De hogy e' leírt Fő még-is elöttetek esmératesb légyen, Éükség meg-jegyveznem, hogy nints olly' szép virág-Éál, mellyet ma az emberi fokra erő mester-ség némi-némüképpen ki né majmozhatna: nints' olly' drága *Virtus*, mellyet ha magának háznofnak állithat, a' *Virusok*nak külső köntösökben lappangó Ravafság ki ne ábrázolna. Az honnan a' miként azon egy Kosárban, mind a' henye Herék, mind a' féreny Méhek együtt múlatoznak: úgy az Elöl-Járok között-is, a' Tárfaságokban mind éines, mind éives és igaz Atyák találatnak, és midön ezeknek Fejek az igaz Böltsefség, avagy az a' drága *Virtus*, melly mind a' Tudományt, mind az Okofságot magában foglalja, és azt tselekezi, hogy ítéletünk mindenkor a' dolognak természetivel, tselekedetünk pedig ítéletünkkel meg-égyező légyen: akkor amazoknak, úgy - mint a' éines Atyáknak Fejek a' éines Böltsefség, mit mondék? inkább a' módis Böltsefség, a' melly ma töbnyire gazdagságot jelent: úgy-hogy, a' mint egy jeles elméü Férfji, nem olly' régen elmés rendbe fedte: A' kinek ma ezer tallérja van, az éppen nem bolond: a' kinek hat ezer van, a' meg-lehetős Bölts, tizenkét ezer tallér fájin Böltsé tehet: har-

mintz

mintz ezer tallért a' ki bir, a' nagy Bölts: ötven ezer tallér meze látó Böltsé tehet: ha száz ezer tallérod van, már éppen angyali Böltsésséggel fénylel. És ugyan a' világ Fiainak ezen közönséges értelmeket nevette-meg-hajdon *Favorinus* régi *Philosophus*-is, ki midön egy szóról *Hadrianus Imperator*tól, ok-nélkül, meg-feddetett, és az ő feddéfit helyben hagyni láttatott volna, akkor azon az ő baráti erőfien tsudálkozván, hogy illy' ok-nélkül való feddésre így engedelmeskednék, ő azoknak majd e'ként felele: *Et quomodo ego illum doctiorem omnibus non crederem, cui triginta sunt legiones?* az az: vallyon hogy ne hinném én ötet mindeneknél tudófabnak lenni, holott ö-nékie harmintz nagy Sereg Katonái vagynak? Hogy azért ti az illy' módis és áll-ortzás Böltsset az igaz Böltsstől, 's a' zines Atyákat az igaz Atyáktól meg-válátfahásátok, vetkeztesétek kérlek mind a' kettöt egy kevésé éppen meztelen, majd el-hízem amannak eddig el-fedezett hozzú fülei, annyival-is inkább, ha mind a' kettöt álláfra kézteted, amannak ijeztő rivallása, az Atyai név alatt, ő melly lép állat légyen lépén ki-jelenti.

Nézzünk már szemében Sz. H. az ISTEN Vároffa' Igaz Jó Atyjának. Kinek két éles szemei léznek, *Prospicientia* et *Vigilantia*. Az Elöre való nézés és a' vigyázás. Tudnilik, a' melly éktelen a' Fő szemek nélkül, olyan az Atyáknak, az Elöl-Járóknak Fejek-is a' Böltsesség, Elöre való nézés és vigyázás nélkül. A' mint ezt jelesen ki-ábrázolták a' régi *Egyptiusok*, midön az Elöl-Járóknak tzimerekül egy Királyi Páltzát festtettenek, mellynek tetejéből, egy emberi szem nézett és vigyázott minden-felé; éppen azt jelentvén, hogy az elöre való nézés és a' vigyázás a' Kormányon ülöknek melly zükséges légyen. Ugyan-is, a' midön, az Elörevaló nézés, a' jövendöbéli vezedelemtől, akkor a' vigyázás a' jelen-valóktól örzi a' fiakat. És noha a' zines Atyáknak-is vagynak

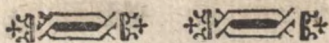

nak illy' fêmeik; nem lévén vakok azok-is egézzén; meg-efmérhetni mindazáltal könnyen őket arról, hogy ők fêmeikkal mindenkor kantsalul, és félre fordúlva tsak a' magok kebeleekben néznek: Söt fémöldökeiken-is úgy tettzik ez az írás vagyon: *Tuis commodis ac fortunis praecipue infervientia observabis.* az az: Azokra néz inkább, mellyek a' te háznodra és elő-meneteledre szolgálnak, mint a' mellyek a' Köz-jót illetik.

Noha pedig *Agefilaus* a' *Lacedemonbéli*ek Királya, az igaz *Atyáknak*, a' kevés főt mint-egy testamentomúl láttatott vólt hagyni, midőn egy *Oratornak*, a' ki azzal ditsekedett, hogy ő akármelly kitsiny dolog felől-is, fok és pompás bezáddal bezállni tudna, ezt mondotta; én pedig még a' vargát sem fereztem, a' ki a' kitsiny lábnak nagy farukat tsínál. De ugyan tsak a' kevés bezáddra-is fáj és nyelv kelletik, Szája azért és nyelve az *ISTEN Várossa'* hív és *Jó Atyjának*, a' *Iustitia* és *Veriloquium*, az Igafság, és az Igaz mondás. Ezek-is pedig olly' feros egyes-ségben vagynak a' Böltsefséggel, melly ferosfán egyben-köttettek a' fáj 's nyelv a' fővel. Ugyan-is, miképpen a' Böltsefség a' mi értelmünket és ítéletünket; úgy az Igafság, és az igaz mondás a' mi bezáddunket egyeztetimég a' dolognak természetével. Vallyon hát igafságtalan Törvényt az Elöl-Járóknak szabadé formálni, ollykor, midőn azt a' Köz-jó kívánni láttatik? és vallyon fűkségben a' hazug, vagy hogy tsínofabban fóljak, a' nem igaz bezáddet meg-engedje-é a' természet és *ISTEN* Törvénye? *disputálják* hátor ezeket, a' mint tettzik, a' kikhez illik; söt erőfítsek-is a' kiknek ezekre nagy fűkségek vagyon: én most az ő fűftök vonásokban magamat éppen bé nem ártom, ne hogy nékem-is rézém legyen abban; de azt bátran el-mondhatom: hogy sem az Elöl-Járóknak nagyobb ékeseget, sem a' T'arfaságnak febb elő-menetelt eleitől fogva semmi-is nem ferezett, mint az igafság és az

és az Igaz-mondás . Mivel nyere hajdon az *Athénásbéli* híres *Aristides* , hogy ö *Graecorum felicitas* , a' Görögök bóldogságának, az ö kületéfe pedig *Aurea aetas* , arany időnek neveztetett? vallyon nem az ö mindenkor egyenes lineán járó , és mindenek előtt esméretes nagy Igafságával-é? vallyon nem nagy ditsőségre szolgála-é hajdon a' *Xenocrates*nek , hogy mivel ö egész életében, igaz befédünek esmértetett vala , midön egykor némi-némü bizonyításának erőfitésére , az óltárhoz járult , hogy ott meg-eskünnék , közönségesen a' Birák azt meg nem engedék , minden szavát ö-nékie igaznak esmérvén , és fok esküvésnél bé-vehetőbbnek tartván? Innen lön , hogy a' mint *Alexander Severus* , hajdon főbb *Symbolum*ának tartotta , ama' Mennyei *Dicafterium*on-is meg-erőfittetett igaz-mondáft : A' mellyeket akarnátok , hogy máfok vélletek tselekednének , ti-is azonokat tselekedjétek azokkal , és ezt mind Palotájának , mind más Épületeinek szemöldökökre fel-is metztette ; úgy a' Hazának régi Jó Atyjai-is , az ö nyakokban nem egyebet , hanem az Igafságnak aranyból és sáfirból formáltott képeket viselnék , jelentvén ezekkel , melly fükséges légyen az Elöl-Járóknak ez a' drága és Királyi *Virtus* az *Igafság* . Ugyanis , miképpen *Augustinus*nak ama' mondása szérint : *Remota Justitia , quid sunt Regna , nisi magna latrocinia* ? minden Ország tselekedetbéli Igafság nélkül nem egyéb , hanem tolvajok' barlangja , úgy el-mérem én azt más felöl mondani , hogy igaz-mondás nélkül , az okos emberekből álló , Társaságok-is merö azon néma baromi sereggé válnak , el-vezvén ö közzülök az a' drága eszkö , melly által ki-ki živének értelmét másnak jelentheti . Vallyon mit gondolhatunk hát az *ISTEN Várossa'* éines Atyjainak szájokról 's nyelvekről ? vallyon mint-hogy ezeknek főbb tzéljok , nem a' Társaságnak háfnos békefsége , hanem tsak a' magok világi szerentséjeknek akár-mimódon való keresése és fel-nevelése , vallyon , nem úgy gondolkozhatunk-é , hogy ezeknek sem szájok , sem nyelvek éppen

ne-is légyen? Bizony úgy tefzik ez, kivált ha amaz ö vezedelmes *Symbolumokkal* ezt egyben fontoljuk: *Nihil tam nocet, nocivique quam apertus animus, lingua veri prodiga, consiliorum detetratrix.* az az: Soha semmi annyit nem árt, és nem ártott, mint az nyilván való elme, az Igaságot ki-pazérló, és a' tanátsot megmezitelenítő nyelv. Az honnan bé-zárolván Betsülletek' el-vezetésének félelme fájjokat, és meg-lántzolván ama' fokakat meg-némító arany lántz nyelveket, hányzor nem halgatóbbak és némábbak ezek a' néma halaknál, 's a' festett képeknél? Hányzor nem ülnék ezek az ISTEN *Vároffa' Fő-Fő Atyjainak* igyes bajos Gyülésekben akként, mint-ha éppen *Harpocratesnek* Innepet ülnének? Sőt olykor ugyan, mikor éfze vezfik, hogy majd talám akaratok ellen-is főllani kénzerítettetnének, kéfizek a' *Demostenest-is* követni, ki felöl midön egykor meg-értették volna, a' *Milefsusok* Követi, hogy ellenek *orálni* akarna, majd nagy summa pénzrel velle fándékát féiben fakaftatták; mellyre nézve ö-is, hogy e' nemtelen kereskedése ki-ne nyilatkoznék, más nap fok rongyokkal torkát bé-kötözvén, ment a' Kötség közzé, tettetvén, hogy ö nehéz *anginatól*, avagy torok-gyéktől gyötrettetnék, és a' volna oka, hogy ígéréte fzerént, a' *Milefsusok* ellen már nem *orálhatna*; a' mikoron mindazáltal rút kereskedése ki-világofodván az ö nyavalyáját *argentanginának*, ezüft torok-gyékek elmésen nevezték, Melly arany és ezüft torok-gyékok, noha a' mi fínes Aryáinkat is gyakran némáknak, sőt ugyan fájj és nyelv nélkül valoknak mutatják, vagyon mind-azon-altal ö nekik-is fájjok 's gyorsan pergő nyelvek, valahányzor a' magok különös hafnok fordul-elö. E' pedig az Igazságtalanság, és a' Hazug Beféd, mellyekről fíntelen zeng a' ditsekedés, és hamis esküvés, kivált hogy már ezek nállok egézfizen is *Complemente* lettek.

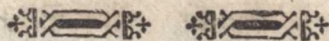
De térjünk már vízfza az ISTEN *Vároffa' Fő-Fő Atyjainak* le-rajzo-

le-rajzoláfokban az ö két fülekre, mellyek *Observantia et obsequium in Leges Divinas atque Humanas*. Az Isteni és Emberi Törvényeknek betsülléfék és meg-tartáfok. Ha ugyan-is igaz, hogy ezek az Atyák Képei és Hely-tartói itt e' Földön az ISTENnek, mi lehet illendőbb, és mi fükségefebb, mint-hogy mind a' Termézetben bé-plántáztatott; mind ki-jelentetett Törvényét halgaszák, és magok élteket a' Ézerént folytaszák? Mi lehet fükségefebb, mint-hogy, a' mint ök az ö alattok valóktól, Ézóhalló füleket kívánnak, úgy ök-is az Isteni és Emberi Törvények iránt azokkal birjanak? Mellyben, ha Ézintén már ö véllek a' Ézines Atyák-is némi-némü módon egyezni láttatnak, különböznek mind-azon-által azoktól annyiban, a' mennyiben azokat tsak külsöképpen tselekezik; 's nem-is Ézeretéből, hanem a' magok javokra Ézimből 's félelemből, ök lévén valóban azok, kikről a' *Poeta* régen ezt mondotta:

Oderunt peccare mali formidine poenae.

És így le-rajzolván az ISTEN Várofsz' Fő-Fő Atyjainak Fejeket, Szemeket, Szájokat, Füleket, tekintsük-meg egész ábrázatjokat, melly *Majestas* és *Comitas*. Méltóság és Kedvelség. Oh kedves, óh kívánatos, óh Ézeretetre és tífzteletre egyaránt méltó Kép! Oh az Haza és az ISTEN Várofsz' Igaz Atyjainak egy kedves Tzímerek! ezt nézik örömmel, ezt kedvellik, ezt Ézeretik, ebben bíznak, ehez ragázkodnak, egyÉzer'smind ezt félik, ezt tífztelik a' Haza és az ISTEN Várofsz' minden hív Fiai. Ez Nemtelenségnek állitja maga Méltóságát akként óltalmazni, hogy a' nyájságnak és a' kedvelségnek soha nálla helye éppen ne láttaszék. Utálja ez Ézívéből a' *Caligulanak* ama' *Symbolumát*: *Oderint dum metuant*. Nem bánom engemet ám minden gyüölöljön, tsak félyen 's rettegjen. Azon igyekezik ez inkább amaz emberi Nemzet'

Köz Szeretetével a' *Titus Imperatorral*, hogy soha előlle senki fo-
morodva vívza ne térheffen. Azt feleli az ö Méltóságára emlé-
keztető Barátnak a' jó *Trajanussal*: *Talem praeftabo me privatis*,
quam optarem ipse privatus. Ugy kívánom magamat az alatt-
valókhöz viselni, mint kívánnám, hogy más magát én hozzám
viselje, ha én ö alája vettettem volna. Oh ísmét kedves Kép!
és éppen Isteni áldott kép Ábrázat! Nem bírnak már ezzel a'
fellebb - is leírt éint mutató Atyák, melyre nézve, méltán
mondhatjuk ö róllok, hogy tellyeséggel nints nekik ortzájok;
de mind - azon-által hogy éktelenségek mindeneket töllök el ne i-
jektene, éüntelenül újj-újj áll-ortzát viselnek, melly ebből fokott
öëve kézzítettnei: *Simula dissimula*, *quoties occasio poscit*, Tettefs és
simogafs mindent, a' mit éemlélé, hogy haénodra éolgál. Az hon-
nan, fokkal változóbb-is az ö ábrázatjok, mint a' *Proteusé*, néha
a' sírókkal sírnak, az örvendezőkkel tapsolnak, dombolnak, egy
éóval, a' mint a' *Poëta* mondja:

Natio comoeda est: rides? majore cachinno

Concutitur: flet, si lacrimas adspexit amici,

Nec dolet: igniculum brumae si tempore poscas,

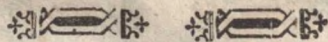
Accipit Endromidem: si dixeris aestivo, sudat.

néha pedig mintha nem-is emberi vér folya erekben, olly' ma-
gassan nézők, Böltsebbeknek mutatják magokat *Platónál*, azt vél-
néd a' vétkeknek nagyobb útálói a' *Censor Catonál*:

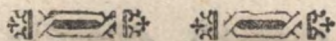
Qui Curios simulant et Bacchanalia vivunt.

olly' nyomba követik *Tiberiust*, *Sejanust*, *Rufinust*, *Machiavellust*,
's ezeknek tárfaít, tudnilik, egész Ábrázatjok, *Pergula Pi-torum*, *veri-
nil omnia falsa*. Oh irtóztató Kép! óh éemfény - veztö éktelen
ábrázat!

Meg-elégedhetnének már Sz. H. eddig tett rajzommal, ha
ti-is

ti-is *Ariflotelessel* együtt ezt hinnétek. *Totus homo in capite et vultu absolvitur*. Az egész embert csak feje és ábrázata teszi emberré. De mivel, hátra van még az emberi Testnek egy nemelebb része, úgy-mint, az emberi Testet meg-elevenítő vérnek képző mihelye a Szív, azért szükséges léhen az *ISTEN Várossa Atyjainak Szíveket-is* a mennyiben lehet, mostan le-rajzolnunk. E pedig nem egyéb, hanem ama *Pietas ad omnia utilis*, ama mindenre hasznos Kegyeiség. Mivel, ennek-is szívén mint amaz Egyiptombéli *Setonnak* képen, ilyen írás olvastatik: *In me quis intuens, Pius esto*. Az én réám néző Kegyes légyen. Ennek Szíve-is, mint a Szív déák nevének három betűjűt, némellyek magyarázni szokták, nem egyéb, hanem *Cubiculum Omnipotentis Regis*. A' mindenható Királynak Kedves Ágyas Háza. Ugy-hogy, miképpen az egész Testnek minden részetskéit meg-elevenítő vér, a' Szívből származik; úgy az *ISTEN Várossa' Jó Atyjainak-is* minden mozdulások, befűdédek, 's munkájok Kegyeiségből foly-ki. És miképpen a' Szívvel szoros egyezésben vagynak minden erek úgy a' Kegyeiséggel-is minden *Virtusok* szorosán egybe-köttetettek. Ezzel együtt jár a' Szelidség, Józanság, Tsendeség, Szeretet, és Alázatosság. Egy szóval: Ezzel egyben-foglaltatott ama *Nemes Virtus*, a' *Rationalis Philautia*, Embernek maga okos és józan szeretete, mellyből mint gazdag Kút-főből szép rendel foly-nak-ki: *Offi ia erga Deum, Concives, et seipsam*. Az embernek Istenéhez, Felebarátjához és Magához való köteleiségei. Végezetre miként a' Szívnek fedele a' melj, úgy az *ISTEN Várossa' Igaz Atyjának-is* melje a' *Candor*, avagy *Sinceritas*, a' tettetés nélkül való egyenesség, mellyen Szívek-is ki-látzók, mind azok előtt, a' kik azt hasonló egyenességgel vizsgálják, olly' világos és tiszta kristály ahlaka lévén ez az ő Szíveiknek, mellynél ama' mindenekben gántoskodó *Momus-is*, az ember meljén tisztábbat nyitni

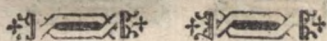

nyitni és vágatni nem kínánhatott volna. És így különböz-
nek ezektől Szível-is, meljel-is ama' zines Atyák, úgy-mint,
a' kiknek Szívek ugyan *Coecus Amor sui; Proprium Commodum*,
Magok vétkes ézetetek, és különös haznok. Meljek pedig *Do-*
lus, Fraus. Ravazság, Tsalárdság, ök lévén azok, a' kik, a'
mint a' *Poëta* szól:

Aflutan vapidò servant sub pectore vulpem.

A' bárány bör alatt, tsalárd rókát, avagy farkast lappangtatnak.
Mellyre nézve, amaz ö gonoz Tanítójoknak ezen letzkéje férint:
Neque te Religio avocet: Neque certe quod principio notandum uni
Religioni, te mancipare ita convenit, ut ei adhaereas tenaciter,
minden Vallásokat tsak éppen *moliért*, vagy rút fertelmes vétke-
iknek fedelélül tartják; az honnan-is, abban erőfőn állani, vagy
buzgónak lenni nemtelen dolognak, és együgyűségnek állitják,
tsúfolják.

Felsünk már Kezeket az *ISTENⁿ Várossa' Igaz Atyjainak*,
mellyek éoktrak lenni *Fides et Liberalitas*, a' Hiteleség avagy Hit
meg-tartas, és az Adakozás. Oly' éükséges két *Virtus*, tudnilik
az Igaz Atyákban, a' melly éükségesek a' Kezek e' Földön majd
minden munkára. Mellyre nézve *Carolus V-is*, hajdon igen böltsen
ezt mondotta vala: Ha e' földnek minden Királyi hiteket meg-
másfolnák-is, ö mind-azon-által meg-állana egyézer ki-botsátott éa-
va mellett, mind végig állandóúl. Mint-ha ugyan egy éívet és let-
ket vífelt volna e' dolog iránt ama' régi *Lacedemonbelieknek* híres Ki-
rályokkal, az *Agésilaussal*, ki midön egykor éétre vette volna,
hogy az ö ellensége *Tisafernes*, nekié tett esküvését által hágra,
's Hitét meg-éegte volna, majd e'képen szólla: én pedig közönöm
Tisafernesnek, hogy maga Hitének meg-éegésével, a' nagy Iste-
neket maga ellen haragra gerjéztette, és azzal a' gyözedelmet én-
nékem

nékem engedte . Jelentvén ezen favaival , hogy még a' Pogányoknak értelmeke férént-is , a' Hitnek és esküvéfnek meg-tartása olly' nemes *Virtusnak* elmértetett légyen , hogy a' kik a' mellől vagy egyzser , vagy mázszor el-tántorodtanak ; azok az Istenek haragjokra-is méltókká lettenek . De a' midön ez Hit meg-tartását az *ISTEN' Várossa' Igaz Atyjaiban* olly' fűkségesképpen meg-kívántató *Virtusnak* állatom , és mint annak jobb kezét, ezt a'ként fémlelem : úgy-mint , a' kinek mint-egy kedves *Theseusnak* , méltán akárki az *Oedipussal* ezt mondhatná: *O carum caput, da manum antiquae fidei testem!* Oh kedves Atya adjad a' te jobb kezedet , a' te igaz Hírségednek isalhatatlan jelét , Azomban kérttségben éppen nem hozhatni, hogy az Adakozás-is, az Igaz Atyáknak mint-egy máfik kezek légyen, meg-gondolván azt, hogy az adakozást már régen Atyai indúlatnak nevezte a' *Poëta*-is, midön ama' *Római Equesnek*, a' *Proculéusnak* Atyafiaihoz mutatott nagy Adakozásáért Halhatatlanságot illy' fúval ígére :

Vivet extento Proculejus aevo

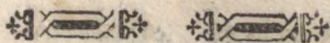
Notus, in fratres animi Paterni;

Illum aget penna metuente solvi

Fama superstes.

Oh hát meynyire különböznek itt-is az Igaz Atyáktól , a' tsupán tsak név férént való fínes Atyák , a' kik *Machiavellus* után , a' Hit' meg-tartását, és az uralkodást két-femben ellenkező dolgoknak állitván, az adakozást pedig magunk 's maradékunk fel prédálásának ok-nélkül nevezvén, mind két kezeikre tsak ezt metztettetik, *Cape, rape, oprime*. Tsípj, harapj, nyomorgals.

Allitsuk lábra már Sz. H. az *ISTEN' Várossa' Jó Atyjának* ekként le-iratott Képét. Az ő két lábai pedig nem egyebek, hanem *Alacritas succurendi, et assistentia* , a' Segedelemre való-kéz férény-

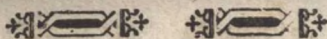
ferénység, és az Oltalmazás. Mellyekkel ama' két nevezetes *Romai Imperatorok*nak, *Marcus Aurelius*nak és *Flavius Vespasianus*nak helyes tanácsokat, 's hasznos nyomdokokat ferényen követi: az elsőnek ugyan, a' mennyiben az ő fiát tanitgatván, ezzel ditsekedik: hogy harmintz öt éztendőök alatt, mellyekben ő Róma Várofsában a' Fő Kormányon ült, soha egy Özvegy Afzöny-is perit, vagy más baját nyóltz napnál tovább nem folytatta. A' másíknak pedig a' mennyiben az oltalmazásnak fűkséges vóltára fêmeit függéztvén, böltsen ezt mondotta: *Imperatorem stantem oportet mori*. Az Igaz Atyáknak fenn-álva kelletik meg-halni. De nem ezeket követik, 's nem-is e'ként járnak a' tettetés Atyák, kiknek két lábaik *pollicitatio*, *et tergiversatio*, a' fok hafontalan üres ígéretek, és a' tetovázás, mellyekkel kívánnyák az alattok valókkal magokat fokzör tsudáltatni, sőt ollykor, azokat minde-nekből-is épen ki-forgatni.

No már Sz. H. *manum de tabula*, vegyük-le kezünket a' festő tábláról! Imé előtökben rajzolék én egyfzer'smind két külömböző és egy-mással nagyon ellenkező Képeket: egyik az *ISTEN Várossa' Igaz Jó Atyjának* tulajdon fínekkel le-festetett Képe, amaz *ISTEN* ferént formáltatott fűép Kép. Erre nézzünk, ezt kövefsük, ebben gyönyörködjünk! A' másík pedig, a' fűnes Atyáknak irtózatós Képek, amaz önnön magát világofságnak Angyalává által-változtató Sátántól fajzott Kép!

Monstrum horrendum, informe, ingens, cui lumen ademptum.

Utálljuk ezt, távozzunk - el ettől, sőt Képéroi - is no fordítsuk-el hamar fűemeinket, ne hogy úgy járjunk, mint ama' régi nevezetes Kép-író, a' *Zeuxis* járt hajdon, ki midön a' *Dianna* kedves Képe helyett, egy rántzos ortzáju, 's özve fugorodott vén Szülét festett vólna, majd azt mind addig fűemlélé, és ékte-lenségét annak mind addig neveté, míg lelkét restéből a'ként ki-kergeté. Fűggekűük mi fokkal inkább *circáló* fűemeinket egézfzen

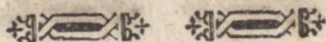
az

az *ISTEN Várossa' Igaz Jó Atyjára*, és annak már le-írt ditsőséges és Halhatatlanságra kéfült tagjaira. Mellyeket ha már most *Halhatatlanoknak* mondok előttetek, vallyon lézen-é valaki, a' ki ez iránt én véllem versengjen? Vallyon nem engedné-é-meg inkább azt akárki már önként énnékem, hogy az *ISTEN Várossa' Fő-Fő Atyjainak*, vagy Éükségesképen, ilyen és nem más tagokkal kell a' Közönséges Tárfaságban, és nevezetesen az *ISTEN Várossában* élni, 's elő-járni, avagy pedig tsak Éines Atyáknak kell őket esmérnünk. Söt meg-valja azt-is ki-ki közzületék, bizonyosnak tartom, hogy az ilyen tagokkal biró *Atyák*, az *ISTEN*nek Képit viselik magokon. Kitsoda volna annak - okáért, a' ki az *ISTEN*nek illy' Ditsőséges Képet, 's Ábrázatját halálra ítélné? Avagy nem úgy van-é, hogy amaz első Atyára-is az *ISTEN* Képenek el-veztése miatt rohana a' halál? Vallyon hát, a' kik az *ISTEN*nek élet adó Képet így vízzel nyerhetik, és a' fzerént, így meg-újztatnak, azok nem volnának-é Halhatatlanok? De ennekfelette, tekintsük-meg még egyzser ez *ISTEN Várossa' Igaz Atyjainak* előnkben festett eleven Képeket, vallyon ki nem esmérné-meg közzülünk ezeknek Fejeket, Szemeket, Szájokat, Lábokat, és minden Tagjaikat, meg-meg annyi *Virtusóknak* lenni? De ki nem tudja, azokat a' Halálnak Birodalmán fejul valóknak-is lenni? Bizony a' mint a' régiek gyakorta mondták: *Sola vivit etiam post funera Virtus*. Tsak az egy *Virtus* él, és meg-marad a' Halál birodalma felett: Tsak az egy *Virtus* teheti az embert örökké valóvá és *Halhatatlanná*. Az honnan nem kétlem, mindent meg-ésméri már az *ISTEN Várossa' Igaz Atyjainak*, le-írt Ditsőséges Tagaikra nézve való Halhatatlanságokat.

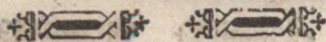
Adjatok hát Sz. H. gyözedelmi Pálmát az én kezeimben! Meg-nyertem a' mit Tinéktek előre ígértem: ama' Kedves Atya, Méltóságos Gróf *Tzegei WASS MIKLOS, Regius Consiliarius* Ur, K

kiért

kiert Ti most illy' vastag gyáft öltöztetek , és illy minden vi-
gaftalást ki-rekeftzeni kívánó kefertiségben merültetek , nem tsak
meg nem hólt , de még meg fém halhatott , mivel az ISTEN'
Várofsának ö-is egy igaz és Halhatatlan tagokkal fel - ékeftitetet
Atyjának tartatott . Bizony ha már hajdon elégnek , söt ugyan
hoftu Ditséretnek tartotta a' nagy *Ambrosius* , *Theodosius Impera-
tor* felöl , rövideden , söt ugyan-tsak egy szóval ezt mondani : *Di-
lexit* , Szeretett ; azt gondolom én , hogy mind azokat a' ditsére-
teket , rövid summában foglalva , tulajdonitok én e' Mélt. Gr. Ur-
nak , a' Ti mostani fómorúságtok' Materiájának Halhatatlanságot ,
midön ö felölle nyilvánságoson ezt hirdetem , hogy ö az *ISTEN' Vá-
rossa' egy Igaz Atyja* volt. Nyilván lehet ugyan-is ebböl mindenek
előtt az ö ISTENének Ditsöségére , Hazájának ékefségére , és az
ISTEN Várofsának épületére törekedö tífta Böltsefsége : nyilván
lehet , az ö előre nézö gondos , és a' Köz-jóra figyelmezö haz-
nos fémesege : nyilván lehet az Igafságban gyönyörködö , és a'
tsalfaságot gyomorból útálló igaz mondósága , melly férént , nem
vala az ö beftédének kormányozója , ama' fínes Atyáknak fájok-
ban , fívekben mélyen meg-gyökerezett , *Simula* , *dissimula* , ha-
nem a' dolgot egyenesen , és minden fimogatás nélkül ki-mondó
magyar fíiv : nyilván lehet ebböl az ö fíivének ISTENéhez tsat-
tolt tífta Kegyesege : egyfer ki-mondott fíavának hívségesen való
bé-tellyefítése ; a' fíükölködöknek fel-fegéllésekre kéft Adakozása .
Es hogy már egyebeket hoftafon ne fámáljak , rövideden nyil-
ván lehet ebböl , az ö ISTENéhez , Feleberátjához , és önnön
magához való kötelességének meg-tellyefítése . Mellyek minnyá-
jan ötet az halálnak hírodalma felett épült Halhatatlanságra , még
akkoron-is , midön a' halálnak órája meg-tsendül , gyözedelmefen
fel-víftik 's repítik ,

Nem-

Nem-is lehet Sz. H. felette igen tsudálnunk ez *ISTEN*
Várossa' egy *Igaz Atyjának* illy' drága , illy' nemes *Virtusokkal*
 lött meg-tellyefedését ! Ez a' természetnek egyenes folyása a' *Poë-*
tának im e' verse fzerint :

Fortes creantur Fortibus et Bonis,

Est in juvencis, est in equis Patrum

Virtus: nec in bellem feroces

Progenerant Aquilae Columbam.

a z a z :

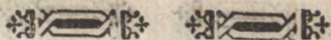
Nints' nemes állatnak nemtelen fajzása ,

Nints' Sásnak erőtlen Galambi tojása ,

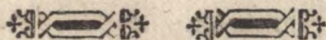
Mert a' természetnek ez rendes foljása ,

Erősnek erőttöl légyen fzaruzása .

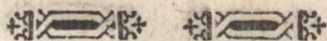
Ugyan-is , olly' nagy méltósággal 's Halhatatlan jeles *Virtusokkal*
 fénylő, nem tsak Haza-béli nagy és nehéz Hívalokat vífelt, ha-
 nem mezőben-is , othon , és más Országokon Királyok 's Hazá-
 jok mellett , kíméletlenül magok véreket ki-ontott fázmos Hé-
 fokot mutogató Uri *Familiából* vette e' mi Hazánk , és *ISTEN*
Várossa' Méltóságos *Fő Atyja* maga eredetét , mellyel minden
Virtusok , mint egy örökös Atyafiságot fzerzettek vala . Nem
 tzéлом ugyan Sz. H. hogy fok fáz eztendöktöl fogva , virágzó
 és zintén Magyar Nemzetünknek e' lakó Földünkben való fzar-
 zásáig , a' fok hiteles és Királyi függő petsétekkel meg-erősítte-
 tett régi levelek fzerint fakadatlanúl fel-nyúló *Familiának* minden
 rendit 's ágazattyát elötökben tégyem . Hozzu Krónikát és nem
Oratit kívánna e' fándék . Említem én itt elsőben , tsak amaz
 ezer fáz herven hatodik eztendőben , III. Béla Király idejében
 Élt vítez WASS LOOBot, ki mint ezeres Kapitány testvér Öttsé-
 vel TAMÁSSal , ugyan ezeres Kapitánnyal, akkori Erdély Orzági

Wajda LÉUSTÁTHIUS Fő-Vezérsége alatt, hajdoni Görög Tsá-
Éár MANUELIS mellett, a' Törökök ellen Kisebb Áfiában di-
tséretesen vitézkedett. Kiknek ditséretes vitézkedéseket, és Ki-
rályokhoz való igaz Hívéseket nemes Doboka Vármegyében IX
Hellységeknek ajándékozásával júralmaztatá-meg, III. BÉLA Király.
Szarmaztanak pedig e' Vitéz Férjfitől négy jeles és Atyjok
nyomdokát követő Fiak CHÁMA, EMICH, ANDRECA, és PÉTER.
Kik közül háromban, úgy-mint CHÁMÁban, ANDRECÁban es
PÉTERben nem sokáig tartá, a' LOOBnak ditsőséges terjedése, no-
ha ezek-is nagy *Férfiakkal* virággani kezdettenek vala. De má-
fodik Fia, EMICH, mint-egy szép Pálma-fa, melege ki-terjede: Éár-
mazának ugyan - is ö tölle két Uri *Virtuosus* Fiak, MIKLOS és
JÁNOS. Kik közül, MIKLOS, ki azután nagyobb WASS
MIKLOSnak neveztetett, és valósággal-is nagy Férjfiú lévén, az
Erdelyi Vajdák mellett, III-dik ANDRÁS, VENTZEL és OTTO
Magyar Királyok alatt, olly' ditséretesen vífelte magát, hogy
nem tsak *Csitsó* Várának *Castellanussá*vá tétettetnék; hanem RO-
BERT I-ső KÁROLY Magyar Királytól, *Szent Gotbárd*, *Tzege*,
és Száf Szilvással egyfzer'smind meg-ajándékoztattatott. De óh
emberi dolgoknak állandó álhatatlanságok! el-enyézék ez az Ág-
is, JÁNOS és LÁSZLO Fiaiban; Éépen ki-terjede mindazonáltal
EMICHnek második Fia BANKHÁZI, Öregbik WASS JÁNOS-
nak nagyra Éülettetett jeles Uri Háza. Nemzett ugyan-is ez
nyóltz Fiaikat, ez Uri *Familia*, mint meg-annyi ágazatainak FÉ-
jeket. ú. m. (1.) MIKLOSt, Kolo's-Vármegyének Fő-Ispányját,
és Köhalom Várának emlékezetes *Castellanussát*. (2.) LÁSZLOt,
a' Hollokői Kastélynak *Praefectussát*. (3.) JÁNOS-t, ki testének
és elméjének különös erejére, 's maga árnyékától meg-rettetni nem
tudó Éivére nézve, ACHISnak vagy ATZÉLnak neveztetett. (4.)
LÖRINTZet. (5.) PÉTERt, ki Hajára 's Szakállára nézve RU-
FUSnak, verefnek hívatatott. És ki elsőben ugyan DIENESnek
Erdelyi

Erdélyi ISTVÁN Vajda Fiának Szolgálatyában Vice Lovász Mester, azután pedig I-ső LAJOS Király' Udvarába *Agasum Regalium Magister*, A' Királyi Lovászoknak Fő Mestere leve. (6.) THAMAS, Csitsónak *Castellanussát*. (7.) MIHÁLYt, ki ifjúságában e' Földről el-költözék. és (8.) DESÖt, elsőben ugyan Szepes-Várnak Vitzé Grófját, és *Castellanussát*, azután pedig ELSŐ LAJOS Királynak kedves Katonáját, és Ezeres Kapitányát. És ezekről vízföntag, melly fényes ágakra terjedett légyen-ki a' nagy Méltóságú WASS *Familia*, a' rövidség emlitenem nem engedi. Ezek között az első fölött MIKLOS vala az, ki által e' Méltóságos Uri *Familia*, mind ez időkig ki-terjede, 's most-is lépen virágzik. Születének ugyan-is MIKLOSnak, három jeles és nemes elmével ékesült Fiai, ú. m. MIHÁLY, GYÖRGYnek, LÁSZLONAK, és MIKLOSnak Atyjok. ISTVÁN Kissebb WASS MIHÁLYnak édes Atyja, és PÁL, ki ANÁSTASIÁTÓL, a' híres IKLODI DOMOKOS Kedves Léányától, nemzette WASS DOMOKOST, ennek pedig GYERÖFI BORBÁRÁTÓL születének vízfönt négy Fiai, JÁNOS, BALÁS, LÁSZLO, első FERDINÁND TSÁSZÁRNAK Erdélyi *Thefauriariussa*, és MIHÁLY. De el-enyézett volna ezekben csak hamar ez Méltóságos Uri *Familia*, ha BALÁSban ez meg nem újjult volna. Ez által származának ugyan-is ama' két Herosok: második WASS BALÁS, ki Fiú mag nélkül ez *Familiának* tündöklő Egéről el-enyézék, és *Tzögei* Kissebb WASS JÁNOS, a' ki maga után hagyá, ama' valóságos Uri *Virtusokkal*, Méltóságos WASS GYÖRGY Urat, BÁTORI ISTVÁN Fejedelmnek *Belső Tanács Hívét*, és *Nemes Kolos-Vármegyének emlékezetes Fő-Iszpányját*, Kitől és hites Társától, ERDÉLYI KATÁRÓL vették világi származásokat, ama' Hazánk egyik idejébéli Ékesfége, nagy Méltóságú WASS FERENTZ Ur, ki előző ifjúságában GYÖRGY Barátnak és *Cardinalisnak* belső Híve, és azután

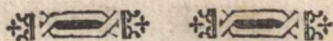
BÁTHORI 'SIGMOND Fejedelemnek *Confiliariussa*, 's Fő Aétal-
nokja lévén , Hazájának azután-is , kivált MIHÁLY Vajda Ty-
rannisse ellen , örök emlékezetre méltó szolgálatokat tett . Másod-
szor , ennek Testvére Méltóságos WASS JÁNOS Ur, BETHLEN
GÁBOR emlékezetes Fejedelem, és CATHARINA BRANDENBUR-
GICA idejekben , a' Törvényes Királyi Táblának nagy érdemű
Adfessora .

De hogy vizsgálja térjek a' meg-említett Uri Férjfiúra WASS
FERENTZre; ez Kedves Társától, BOGÁTI DRU'SIÁNÁtól nem-
zette WASS GYÖRGYöt , ki által mint egyetlen-egy Örökösfe
által , Nagy Atyává lön, elsöben ugyan WASS LÁSZLONAK , a'
Királyi Törvényes Tábla egyik *Adfessorának* , és Kolo'svár-
nak Fő Kapitányjának , de a' kinek *lineája* , sem JO'SEFen ,
sem LÁSZLON két Fiam , Unokájánál tovább nem terjede . Má-
fodszor , azért Nagy Attya lön Néhai Méltóságos WASS JÁNOS
Urnak, ismét a' Királyi Törvényes Tábla hív *Adfessorának*, a' ki által
mind e' mi idönkig fépen ki-terjedett, a' Nagy Méltóságú WASS
HÁZnak Díze 's ékessége . Oh terjedjen még fok éáz éztendök-
re ! Ugyan - is , említett WASS JÁNOS Urtól , éärmazék két
gyenge korokban el-enyézett Urfiain : JÁNOSon és GYÖRGYön
kívül , éärmazék mondom , amaz Hazánknak áldott emlékezeté-
ben még ma-is élő Kedves Uri Férjfiú , Néhai Méltóságos *Tzegei*
WASS DÁNIEL Ur , Bölts és Tanársos Haza Fia , a' *Törvényes*
Királyi Táblának Igazság ferező Adfessora , és az *Erdélyi Ref. Ek-
klé'siák háfnos Curatora* , ki első Házas Tárfá által , Méltóságos
MIKO ILONA Afézony által , édes Atyjává lett , mind a' ki-
nek fényes eredetét eddig szorgalmatosan nyomoztuk , Méltóságos
Gróf *Tzegei* WASS MIKLOS Urnak , a' *Táskári , Királyi , és A-
postoli Felségek Regius Confiliariussának* , mind ama' Haza , és az
ISTEN' Háza' Szelíd, Kegyes, és füntelen ISTENÉvel járó ékes-
ségé-

gének , Méltóságos Gróf *Tzegei* WASS GYÖRGY Urnak , mind pedig amaz édes Azzony Anyokkal tsak hamar el-enyézett, Méltóságos WASS JÁNOS , FERENTZ és DÁNIEL ifjú Uraknak. Söt másodfőri Házalsága által szövetséget kötven , amaz ISTENT-felő *Heroinával*, Méltóságos *Vajai* VAJI JUDITH Ur Azzonnyal, édes Atyja lön , Méltóságos Gróf *Tzegei* WASS ÁDÁM Urnak , ki mind élefen látó jeles elméjével , mind Nemes Véréhez alkalmaztatott több *Virtussaival* Hazánk' elsőbb nagyságu Tsillagai között , magának helyyet érdemel . Azután pedig édes Atyja leve, ama' Kegyes és *Virtuosa* Uri Azzonyoknak , úgy-mint Méltóságos Gróf *Tzegei* WASS ANNA Ur Azzonynak, Néhai Méltóságos *Regius Consiliarius* , *Vajai* VAJI ÁBRAHÁM Ur', ISTENT-felő Özvegyének , Méltóságos Gróf *Tzegei* WASS KATA Ur Azzonynak , Méltóságos Gróf TOLDALAGI LÁSZLO , Tanátsos Uri Férjfiú Élete' Párjának , Méltóságos Gróf *Tzegei* WASS KRISTINA Ur Azzonynak, Méltóságos L. B. *Gyerő-Monostori* KEMÉNY MIKLOS Ur hiv Házas-Társának , és Méltóságos Gróf *Tzegei* WASS JULIÁNA Ur Azzonynak , Méltóságos Gróf *Bethleni* BETHLEN ELEK Ur Kedves Párjának.

Illy' nagy és illy' fényes *Familiából* lévén Világi Éarmazása ez ISTEN' *Várossa' Hívséges Atyjának* , Kinek Halhatatlanságát eddig le-rajzolám, M. G. *Regius Consiliarius Tzegei* WASS MIKLOS Ur ö Nagyságának ; mihellyen ö Világra hozattatek, leg-ottan minden *Virtusokkal* magának belső Barátságot kívánván kötni , a' *Kolos'vári Reformatum Collegiumban* éjjeli és nappali Éorgalmatofsággal, a' Tíf-téséges Tudományokat gyakorolja vala . És minek-utánna azokkal mint-egy méh meg-rakodott vólna , magának , mint Bölts Férjfiú , Házat kívánván építeni , a' Házafságnak Szövetsége által egyé leve. Elsöben , Méltóságos Gróf TELEKI ÉVA Azzonnyal , ama' nagy Férjfiúnak , Méltóságos R. Sz. B. Gróf TELEKI PÁL Urnak Kedves Léányával, Ki-is meg-örvendezteté ötet
Kedves

Kedves és még most - is életben lévő Léánya, Méltóságos Gróf *Tzegei* WASS KATA Ur *Aéžony*nak Világra való hozásával. De nem tarta fokáig ez az ő öröme, el-esék ugyan-is ő mellölle, Ez ötlet híven ézerető Szerelmes Párja: mellyre nézve, másodőzori Házaságának arany Kötele által kötelezte magához Házas Tárful, ama' *Salamon'* Ditséreteire méltó Kegyes Ur *Aéžonyt*, Méltóságos L. B. *Lofontzi* BÁNFFI KRISTINA Ur *Aéžonyt*, amaz Erdélyi Bölts *Lycurgus*nak, Méltóságos L. B. *Lofontzi* BÁNFFI FERENTZ Urnak, a' *Nemes Krařna Vármegye'* Igazán itéllő Fő-Is-pányjának Kedves Kelemetes Léányát. Kivel épen arany idökre méltó tsendes napokat élvén, Házasági Életének hét gyönyörűséges Gyümölteit észlelé. De óh fájdalom! óh Szíveket tsüggeztő keferőség! tsak észlelé, mivel ötön a' nagyobbak u. m. GYÖRGY, és FERENTZ Urfiak, és KLÁRA, KRISTINA, és 'SU'SÁNNA Kis-*Aéžonyok*, még gyenge virág-*szál* korokban a' bődög Örökkévalóságra által vitétének. Élnek még, de élnek a' maga forsát meg-gondolni nem tudó ártatlanságnak állapotjában, ESTHERA Kis-*Aéžonyka*, és ez előtt tsak kevés napokkal éületett FARKAS Urfiatska. Éljenek és nevedjenek fokáig ISTEN' Ditsőségre!

Illy' tsendefén, illy' ditsőségesen folytatván ez ISTEN' *Várořsa'* Szerelmes Atyja Világi Életét, midön az Igaz Atyáknak egéžzen *Virtusból* álló Halhatatlan Tagjait magának meg-ézerzette vólna, azt a' mi ő benne halandó vala, mint a' feljebb említett *Epirus*béli gyermek, ama' gyářos Koporsóban le-tévé 's hagyja, maga pedig halhatatlan Tagjaival, ama' minden *Virtusok*nak állandó lakó helyekre az ISTEN' *Felsőbb* és Ditsőségesebb *Várořsában* által költözteték, e' mostan folyó 1769. Gyářos Éřtend. 8-*bernek* 26-*dik* napján, midön vólna Világi Életének 70-*dik* Éřtendjében.

No hát ítéljétek-meg ti magatok, Méltóságos Gyářos Atyafiság! vallyon a' keferőségre lehet-é inkább mostan okotok, vagy

vagy okos örvendezékre . El-ment ugyan e' mi Hazánk' és ISTEN' Vároffá' egyik Jó és Édes Atyja, a' Ti Szíveteknek féltöbb Kintse, el-hagyott ö egy ideig és el-ment, de nem másuvá, hanem a' hová az ö Halhatatlan Tagjai vitték, tudnilik, a' minden *Virtusoknak* állandó helyekre, ama' kéz nélkül építetett ISTEN' Felsőbb *Vároffában*. El - ment, de él e' földön-is mindenütt, a' holot és míg a' *Virtusnak* lézen betsülete . El-ment ö , és el-hagyott Titeket , de nem únalommal , hanem tižta űzeretettel , és háládatofsággal , mellynek egy tsalhatatlan jele az , hogy végsö el-menetele előtt , általam tižta Szívböl űármazott Bútsúzó Szavait-is Ti hozzátok nyújtja , és leg

I-ben-is Tižta , 's Szín - mutatás nélkül való Szeretetének karjaival meg-ölelvén Tégedet , Kegyes Ur *Ažžony* , Méltóságos L. Baroniffá , óh keserves nevezet ! már *Árva Lofontzi BÄNFFI KRISTINA* Ur *Ažžony* , mint Élete' Kedves Párját , Szíve' Felét , Drága Kintsét és Mindenét, im' Te hozzád Szíves Bútsúzó Szavait ekképen indítja :

Szerelmes hív Grófném ! már Tölled el-mégyek ,

Jé'SUSom kíványja , hogy ö nálla légyek ,

Minden romlotságot magamról le-tégyek ,

Újj Nevet , újj Szívet , 's újj Életet végyek .

Te el-maradž már , de ISTEN veled lézen ,

Róllad mint Jó Atya jó rendeléft tézen ,

Vígáztalásíval meg-ládd körül vézen ,

'S Oltalmazáfodra Keze lézen kézen .

Meg-botsás , én önként meg-nem fértettelek ,

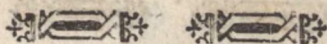
Mert mint Szíveim Felét akként űzerettelek ,

Szeresd hát Gyermeim' Te-is mint kértelek ,

Es űzerettesd a' Jót 's az ISTENT ö vélek .

L

Te vól

Te vóltál Szívemnek Földi drága Kintse,
Hívfégedet azért az UR meg-tekintse,
Gyógyító Kezével Szívedet érintse,
Vígáztaljon és böv Áldáfit rád hintse.

2-*for*, Hozzátok hajol velle egy Szívet és Lelket viselő Méltóságos Kedves Testvéreihez, Te hozzád tudnilik, Méltóságos Gróf *Tzegei* WASS GYÖRGY Urhoz, mint Hazánk Kegyes *Abdiássához*, a' Te ISTENT-felő *Thábitáddal*, Életed' Kedves Párjával, Méltóságos Grófné SZENT-PÉTERI ER'SÉBETH AÉZonnyal, és Méltóságos Uri Házatoknak Nagy Reménység alatt nevedő Olaj ágával, Méltóságos Gróf WASS SÁMUEL Urfival, és ismét Te hozzád Hazánk Választott Ékességéhez, Méltóságos Gróf *Tzegei* WASS ÁDÁM Urhoz, Életednek Tökéletes Szívi Párjával, Méltóságos Gróf TOLDALAGI KATA Ur AÉZonnyal, és Méltóságos Uri Házatoknak újabb Méltóságot ígérő Drága Dízeivel, Méltóságos Gróf WASS DÁNIEL Iffjú Urral, és Gr. WASS MIKLOS Urfival együtt, és Ti-hozzátok-is bútsúzó ~~sz~~avait e'képen zengedezteti:

JAJ drága Véreim el - hagylak Titeket,
De közönöm hozzám való Hívsegtetek,
Áldja-meg a' Nagy UR azért Élteteket,
És vígáztalja-meg Mennyből Szíveteket.

Uri Házatokat örizze Egéből,
Öntsön ezer Áldást arra Jó Kedvéből,
Napot napotokhoz adjon Kegyelmeből,
'S Végre Mennyben vigyen ez Élők Földéből.

3-*for*, Ah nem felejtett-el, söt édes Atyai Szívén visel
Titeket-is Kedves Gyermkeik, Tégedet Első Élete Párjától, Né-
hai

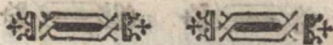

hai Méltóságos Gróf TELEKI ÉVA Azzonytól ületett Kedves Léányát, Méltóságos Gróf *Tzegei* WASS KATA Ur Azzonyt, Életed' érelnetes Párjával, Méltóságos HORVÁTH FERENTZ Urral, nem külömben, még két Éztendöket bé nem töltött Gróf WASS ESTHER igen Kedves Kis-Azzonykáját, és ez előtt tsak kevés Napokkal Született FARKAS Urfiatskáját, mint Szemeinek mindennapi Gyönyörüégeit, és Tinéktek utolsó Bútsúzó Szavaiban azt kívánja :

Szerelmes Gyermeğim Karjain neveljen,
Titeket az ISTEN, és Nagyra emeljen,
Árva Személyetek nálla kedvet lellyen,
'S Atyai Kezéből Áldással bé-telleyen.

4-fer, Róllatok emlékezik, mint a' Léány Ágon való igen Kedves Testvéreiről, úgy - mint, Méltóságos *Tzegei* WASS ANNA, Néhai Méltóságos *Regius Consiliarius*, *Vajai* VAJI ÁBRAHÁM Ur el-maradott Özvegyéről, Méltóságos Gróf *Tzegei* WASS KATA Azzonyról, és Kedves Élete' Párjáról, Méltóságos Gróf TOLDALAGI LÁSZLO Urról, Méltóságos Gróf *Tzegei* WASS KRISTINA Ur Azzonyról, és Kedves Élete Párjáról, Méltóságos L. Baro *Magyar-Gyerö-Monostori* KEMÉNY MIKLOS Urról, és Méltóságos Gróf *Tzegei* WASS JULIÁNA Ur Azzonyról, és Kedves Párjáról, Méltóságos *Bethleni* BETHLEN ELEK Urról, és már most Tölletek, Fényes Uri Házatokkal egyetemben, illyetén bútsú vétellel, és Áldás kívánással válik-el.

Ti is a' mint hozzám valatok Vérséggel,
Ugy vífeltettetek igaz Szívefséggel,
Mellyért kívánom-is már Egyenelséggel,
Hogy áldjon-meg az UR Titeket Bövféggel.

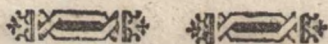
És légyen Éltetek Nálla Kedvességben,
Testeteket tartsa Ö Ép Egészségben,
Lelketek Elmétek maradjon Épségben,
Míg végre bé-értek a' szépFényes Égben.

5-*főr*, Ti-tölletek bútsúzik immár, mint igen Kedves Sógoraitól, és ezeknek Kedves Párjaitól, Méltóságos L. Baro *Magyar Gyerő-Monostori* KEMÉNY 'SIGMOND Urtól, és Kedves Párjától, Méltóságos Gróf *Tzegei* WASS ÉVA AÉžonytól, Méltóságos Gróf NEMES GÁBOR Urtól, és Kedves Párjától, Méltóságos Gróf WASS ER'SÉBETH AÉžonytól, Méltóságos L. Baro és *Camerarius*, és egyzer'smind a' Kolos'v. Ref. *Coll. Supremus Inspector Curatora*, *Magyar Gyerő Monostori* KEMÉNY SIMON Urtól, és Szerelmes Élete Párjától, Méltóságos Gróf WASS KATA Ur AÉžonytól, és Méltóságos L. Báro INTZÉDI GYÖRGY Urtól, 's Kedves Párjától, Méltóságos WASS ÁG-NES AÉžonytól, mint mindnyájan Hazánknak, és az ISTEN Házának Drága Ékefségeitől, Bútsúzik mondom, Ti-tölletek-is, és vég bútsúzásában ezt kívánja :

ÉN el-mégyek ; az UR veletek maradjon,
Bút, bánatot rátok rohanni ne hadjon,
De áldást 's örömet néktek bővön adjon,
Hogy napotok vígan enyézfék 's víradjon.

6-*főr*, Hozzád hajol tellyes tíftelettel Izraelbéli Nagy Anya, Néhai Méltóságos *Tzeg.* WASS DÁNIEL Urnak régen el-maradott Özvegyéhez, Méltóságos *Vajai* VAJI JUDITH Ur AÉžonyhoz, mint Mostoha ugyan, de mind ötet igazán fzerető, mind ö tölle igazán tífeltetett AÉžonya Anyjához, és Tölled - is ekképen bútsúzik :

Anyai

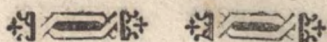
ANyai Jóvóltod fel - jegyezve légyen
ISTENnél, és azért Élted áldáft végyen
Tölle, Dolgaidban ö bóldoggá tégyen,
Az UR örömében míg Lelked bé-mégyen.

7-fer, Bútsúzik Kedves édes Ipjától, Méltóságos L. Báro *Losontzi* Idösbb BÀNFFI FERENTZ Urtól, *Nemes Krafsna Vármegye' Nagy Érdemü Méltóságos Fő-Isfányjától*, és Kedves Gyermekeitől, úgy-mint, Méltóságos Báro Ifjabb BÀNFFI FERENTZ Urtól, és Kedves Párjától, Méltóságos Bároniffa INTZÉDI ÁGNES AÉzonymtól, Méltóságos Báro BÀNFFI SÁNDOR Urtól, és Kedves Párjától, Méltóságos L. Bároniffa KEMÉNY ÁGNES AÉzonymtól, és Méltóságos Báro BÀNFFI LÁSZLO Urtól, 's Szerelmes Társától, Méltóságos *Bethleni* BETHLEN BORBÁRA AÉzonymtól, es Ti-hozzátok-is bútsúzó éavait így folytatja :

SZállitson bőv Áldáft az Ur Fejeteekre,
Gyűjtsön Ditséretet Fényes Nevetekre,
Hogy így élhefetek fentül Kedvetekre,
Míg fel-emel ISTEN a' magas Egekre.

8-fer, Emlékezik Édes Anyja, Néhai Méltóságos MIKO ILONA Ur AÉzonym, Testvéreinek Gyermekeiről, Mélt. Gróf MIKO PÁL és MIKO MIKLOS Urakról, és egész Mélt. Házakról, és ezeknek Testvérek, Néh. M. MIKO 'SU'SÁNNA AÉzonym, Életében Mélt. B. BÀNFFI IMRE Ur' Házás-Társá' Gyermekeiről, azok között nevezetesen M. B. BÀNFFI JO'SEF és-ELEK Urakról, és Ezekről - is ilyen éókkal vézen vég bútsút :

NYiffa-fel az ISTEN Tár-Házát az Eget,
És abból réatok mérjen Jót eleget,

Házatoktól minden Kedv rontó felleget
üzzön mezőze , és Szív fagyaláló hideget .

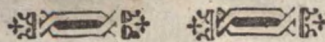
9-fer , Titeket tiéttel bútsúzó tavaiban , Hazánk' és az IS-
TEN Háza' Vállas *Atlássai* ! ú. m. Tégedet óh Mennyből ajándé-
koztatott Fő ! Mélt. *Status és Gubernialis Consiliarius és Praefidens*,
Gróf Gyalakúti LÁZÁR JÁNOS Ur ! Tégedet Kegyes *Abdiásunk* !
Mélt. *Status és Gubernialis Consiliarius*, R. Sz. B. Gr. *Széki TELE-*
KI LÁSZLO Ur ! és Tégedet Hazánk' Bölts *Lycurgussa* ! Mélt.
Ca nerarius, és Gubernialis Consiliarius, L. B. BÁNFFI FARKAS Ur !
és Extzellentziátoknak 's Nagyságtoknak-is ezt kívánja :

SZáljon böv Áldása ISTENnek Réátok ,
Légyenek Áldottak Házatok , Munkátok ,
és tselekedje azt Mennyei Atyátok ,
Hogy Titeket meg-ne fogjon femmi átok .

10-fer , Egyben - foglal Titeket , Kiket a' Véréfég-is egy-
ben-foglalt , ú. m. Mélt. *Generalis Gr. GYULAI FERENTZ* Urat,
Mélt. Gr. GYULAI JO'SEF Urat , és Mélt. Gr. GYULAI LA-
JOS Urat, nem különben, Mélt. Gr. GYULAI KATA Ur Azzét.
Néh. Mélt. B. és *Gubernialis Consiliarius*, ALVINTZI GÁBOR Ur
Kegyes Özvegyét, és Ti-tölletek-is Fényes Uri Házatokkal egye-
temben ilyen jó kívánással válik - el :

SZERettetek éngem, az UR-is fereffen
Titeket, 's mindenben meg örvendeztessen,
Künn, benn Házatokban Áldással köveffen,
'S Végre a' Mennyei Jókban rézelteffen .

11-fer , Bútsúzik Mélt. R. Sz. B. Gr. *Generalis Széki TELE-*
LEKI SÁMUEL Urtól , Mélt R. Sz. B. Gr. *Camerarius, és Nemes*
Doboka Varmegye' Fő - Isfányjától , *Széki TELEKI PÁL* Urtól ,
és Mél-

és Méltóságos Párjától . Méltóságos B. *Status Actualis Intimus Consiliarius* , KORDA GYÖRGY Urtól , és Kedves Élete' Párjától , Mélt. Gr. TELEKI 'SU'SÁNNA Azzonytól , hasonlóképen *Nemes Kövár-vidéke Fő Kapitányjától* , Mélt. R. Sz. B. Gr. Széki TELEKI ADÁM Urtól , és Mélt. Párjától , úgy Éintén Mélt. Gr. RHÉDEI FARKAS Urtól , és Kedves Párjától , Mélt. Gr. TELEKI KATA Azzonytól , mint elsőbb Élete' Párja Kedves Mélt. Vérégeitől , és illy' jó kívánással hágy - el Titeket :

TI-is Vérégemnek vagytok Rézfesei ,
Légyetek hát az UR meg-áldott Hívei ,
Vigyázzanak rátok az ő Szent Szemei ,
'S Forgassák ügyetek' Atyai Kezei.

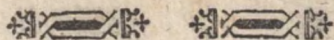
12-dik~~ker~~, Bútsúzik közönfégesen ama' Nagy Méltóságú KE-MÉNY, BÁNFFI, TELEKI, BETHLEN, TOROTZKAI, RHÉDEI, KENDEFFI , Uri *Familiákban* minden Vérégeitől , és Barátitól , és általam Azoknak ekképpen áll:

Fényes *Familiák!* kik hív Szeretettel
Szerettetek éngem , az UR víg Élettel
Éltesse , 's hordozzon Kezén örizzetel
Titeket , terjesztvén mezfére Nemzettel.

13-for , Bútsúzik mint nem tsak Hazánk' , és az *ISTÉN Várossa'* , hanem Mélt. Uri Házának-is Jó Atyja , minden Jobbágyaitól , külső és belső Tselédeitől , ezt mondván :

Kik hozzám valátok eddig Hívfégesek ,
Légyetek ISTENNél ez után Kedvesek ,
Minden dolgotokban boldogok 's Nyertesek ,
Míg Mennyégben léptek mint Gyözedelmefek.

13-for,

14-*ker*, Bútsúzik Ti-töltekek minden Rendhöl, Nemböl
öfve gyülekezett Sz. H. Kik ötet éreztétek, betsültétek, és
most utóljára-is meg-tízteltétek, Töltekek - is ezzel válik - el:

MINDnyájan, kik ide gyültetek Sereggel,
És meg-tízteltétek e' fész tízteséggel,
Légyetek áldottak ISTENTől bővféggel,
És meg-tízteltettek végre Ditsőséggel.

Oh Szomorú! óh Keserves Halotti Gyülekezet! Kérlek
immár benneteket, mivel egézzen le - folya lengedező *Oratiom*-
nak kereke, és ímé már ez ISTEN Várossa' Halhatatlan Jó Atyja, a'
Halált nem esmérő Örökké - valóságra, a' hová az ő halhatatlan
Virtussai ötet vitték, mi - töllünk el - repüle, azért ígyekezünk
mi - is minden erővel azon, hogy soha mi általunk meg-ne
haljon, a' ki mi-közöttünk mint Jó Atya, illy jól
és halhatatlanúl élt, a' mint

E L - M O N D A M.

